

TYRNÄVÄN KUNNAN
TILINPÄÄTÖS
2020

Sisällysluettelo

1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET	1
2 TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT	1
3. TOIMINTAKERTOMUS	1
3.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	1
3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus	2
3.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
3.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	5
3.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	7
3.2.5 Kunnan henkilöstö	11
3.2.6 Ympäristöasiat	12
3.2.7 Muut ei taloudelliset asiat	12
3.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
3.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	13
3.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	13
3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	16
3.4.2 Toiminnan rahoitus	17
3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	19
3.6 Kokonaistulot – ja kokonaismenot	21
3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä	22
3.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	22
3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	23
3.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä	23
3.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	23
3.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	25
3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamis toimenpiteet	29
3.8.1 Asiaa koskeva sääntely	29
3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely	29
3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	29
4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	30
4.1 Seurantaa koskeva sääntely	30
4.2 Tavoitteiden toteutuminen	30
4.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	30
4.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	30
4.3.2 Tuloslaskelman toteutuminen	33
4.3.3 Investointien toteutuminen	34
4.3.4 Rahoitusosan toteutuminen	35

4.3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	36
4.4 Hallinto- ja kehittämisosasto	37
4.5 Sosiaali- ja terveysosasto	48
4.6 Sivistys- ja hyvinvointiosasto	56
4.7 Ympäristöosasto.....	77
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	87
5.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	87
5.2 Tyrnävän kunnan tuloslaskelma.....	87
5.3 Rahoituslaskelma	88
5.4 Kunnan tase	89
5.5 Konsernilaskelmat.....	90
6 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	93
6.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	94

TYRNÄVÄN KUNNAN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2020

1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §). Kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista on lisäksi annettu erillinen asetus (525/2020).

Tilinpäätöksen laadinnasta on säännökset kuntalaissa ja kirjanpitolaissa. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnan hallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. (KuntaL 113.1 §).

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös siihen liittyvine asiakirjoineen ja allekirjoituksineen tilintarkastajan tarkastettavaksi. Tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava päättyneen tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös ja luovutettava tarkastuslautakunnalle valtuustolle osoitettu tilintarkastuskertomus.

2 TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat. Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt. Tilinpäätöksen käsittelyyn liittyvät lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitosyhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

3. TOIMINTAKERTOMUS

3.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta.

3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2020 jää historiankirjoihin poikkeuksellisenä vuotena. Koronapandemia vaikutti niin työelämään, maailmanpolitiikkaan kuin perhesuhteisiin. Onneksi kuitenkin talouden taantuma on jäämässä Suomessa pienemmäksi kuin muualla euroalueella. Uskomme myös, että koronaviruspandemia hellittää rokotusten myötä vuonna 2021, ja yksityinen kulutus kääntää Suomen talouden noin 2 prosentin kasvuun. Kasvun ennustetaan nousevan 2,5 prosenttiin vuonna 2022. Suomen ulkoisen toimintaympäristön toipuminen vie aikansa, ja erityisesti investoinnit Suomen vientimarkkinoilla jäivät selvästi pandemiaa edeltäneistä arvioista.

Taloukasvu on ennustevuosina yksityisen kulutuksen varassa. Kotitalouksien tulot kasvavat vakaasti, ja kuluttajien luottamuskin vahvistuu sitä mukaa kun pandemian uhka väistyy. Kotitalouksien lisääntynyt varovaisuus, työttömyyden uhka sekä kulutusmahdollisuuksien kapeneminen rajoitustoimien vuoksi ehtivät nostaa kotitalouksien säästämisasteen ennätyslukemiin. Käyttämättä jääneet tulot antavatkin lähivuosina lisää liikkumavaraa kotitalouksien kuluttamiseen.

Epävarmuus talouskehityksessä on saanut yritykset Suomessakin lykkäämään tai peruuttamaan tuotannollisia investointejaan. Investointeja painaa lähivuosina myös rakentamisen heikko kehitys. Kaiken kaikkiaan yksityiset investoinnit supistuivat vuonna 2020 ja edelleen vuonna 2021, mutta alkavat selvästi kasvaa vuonna 2022, kun pandemian aiheuttama epävarmuus hälvenee ja vienti kohenee.

Työmarkkinat toipuvat hitaasti koronapandemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista. Vuonna 2020 noin prosenttiyksiköllä heikentyneen työllisyysasteen odotetaan kasvavan noin 1,5 prosenttiyksikköä vuosina 2021–2023 eli reiluun 73 prosenttiin.

Vuosi 2020 oli kaiken kaikkiaan erittäin haastava vuosi myös Tyrnävällä. Korona oli meilläkin läsnä koko vuoden. Jouduimme välillä voimakkaastikin keskittymään perustehtävien hoitamiseen. Vuosi 2020 oli kuitenkin kokonaisuutena varsin hyvin onnistunut. Kunta oli tehnyt negatiivisen tuloksen vuosina 2016, 2017 ja 2018. Vuonna 2019 kunnan tulos oli jo 184 695,20 euroa positiivinen, jonka jälkeen kunnan taseessa oli kertynyttä ylijäämää vajaat 1,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 tulokseksi tuli 976 258,28 euroa, jonka jälkeen kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 2 922 402,60 euroa.

Kunnan toimintatuotot vuonna 2020 olivat 4 055 529,52 euroa. Vuonna 2019 vastaava luku oli 4 054 732,33 euroa. Kasvua siis 797,19 euroa. Suunta on kääntynyt oikeaksi, mutta edelleen toimintatuottomme ovat liian alhaiset huomioiden yleisen kustannustason nousun sekä kunnan lisääntyneet velvoitteet. Vuodelta 2021 odotamme toimintatuotoihin huomattavaa kasvua mm. palveluyksikkö Kipinän toiminnan vaikutusten ansiosta.

Toimintakulut puolestaan olivat 4 253 349,22 euroa. Vastaava luku vuonna 2019 oli 4 037 022,65 euroa. Toimintakulut kasvoivat siis merkittävät 1 877 326,57 euroa. Kasvaneet toimintakulut johtuvat koronapandemian varautumis- ja rajoittamistoimenpiteistä. Toimintakatteeksi muodostui näin ollen -38 197 819,70 euroa, kun se edellisellä vuotena oli -36 321 290,32 euroa.

Verotuloja kuntaan kertyi 19 898 901 euroa ja vastaavasti vuonna 2019 verotuloja kertyi 19 720 675,22 euroa. Kasvua siis 178 226 euroa.

Valtionosuuksia kuntaan tuli 21 800 848 euroa, kun vastaava luku vuonna 2019 oli 18 800 041,00 euroa. Kasvua valtionosuuksissa oli 3 000 807 euroa.

Korko- ja rahoituskulujen sekä -tuottojen jälkeen vuosikate oli 3 243 105 euroa, kun vastaavasti vuonna 2019 vuosikate oli 1 925 770,36 euroa.

Tyrnävän kunnan tulos vuodelta 2020 oli lopulta 976 258,28 euroa positiivinen.

Vuoden 2019 aikana kuntaan laaditun kuntastrategian 2020–2026 yksi keskeinen tavoite on estää kuntaa ajautumasta talousahdinkoon ennakoimalla toimintojaan ja sopeutumalla yhteiskunnan muutoksiin. Strategian visiona on, että Tyrnävän kunta on turvallinen koti jokaiselle ja kaikelle. Strategian läpileikkaaviksi teemoiksi päätettiin hyvinvointi, elinvoima ja juurevuus. Arvoiksi nousivat avoimuus, kestävyys, oikeudenmukaisuus, turvallisuus ja vastuullisuus. Vuoden 2020 johtamisessa ja kaikessa toiminnassa näitä kuntastrategian tavoitetta, visiota ja arvoja on noudatettu.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Suomessa ei 15 vuoden kuluttua ole enää yhtään maakuntaa, jossa syntyy enemmän ihmisiä kuin kuolee, jos syntyvyys pysyy nyt havaitulla tasolla.

Ennusteiden mukaan Oulun seudun väkiluku kasvaa edelleen seuraavan parinkymmenen vuoden aikana, mutta jäänee luultua heikommaksi ja väkiluku kääntyy laskuun 2030-luvulla. Alueen väestönkasvu keskittyy Oulun ydinalueelle, Ouluun, Kempeleeseen ja Liminkaan. Samalla muu Oulun seutu menettää noin kuusi prosenttia väestöstään. Syntyvyys on laskenut Oulun seudulla kymmenen vuoden aikana noin 25 %.

Tyrnävän kunnassa väestökehitys on ollut positiivista pitkällä aikavälillä, mutta vuoden 2015 jälkeen väestön määrä on laskenut vajaalla 200 henkilöllä. 31.12.2020 Tyrnävän kunnan asukasmäärä oli 6605. Vuoden 2019 lopussa luku oli 6637. Syntyneiden määrä on laskenut useilla kymmenillä lapsilla vuodesta 2015. Vuonna 2020 Tyrnävälle syntyi 63 lasta. Vastaavasti vuonna 2019 Tyrnävällä syntyi 101 lasta ja vuonna 2018 107 lasta.

Tyrnävällä joulukuun lopussa oli 285 työtöntä työnhakijaa, kun vuoden 2019 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 247 ja vuoden 2018 lopussa määrä oli 255. Työttömyysaste joulukuun lopussa oli 10,1 %. Vastaava luku vuoden 2019 lopussa oli 8,8 % ja vuoden 2018 lopussa työttömyysaste oli 8,9 %. Avoimia työpaikkoja oli joulukuun lopussa 37. Vastaavasti vuoden 2019 lopussa avoimia työpaikkoja oli 19 ja vuoden 2018 lopussa 12.

Vuonna 2020 Tyrnävällä perustettiin 28 uutta yritystä. Lakanneita yrityksiä oli 8. Vastaavasti vuonna 2019 Tyrnävällä perustettiin 25 uutta yritystä ja lakanneita yrityksiä oli 7. Vuonna 2018 yrityksiä perustettiin 27.

Vuonna 2020 kunta teki toisen perättäisen positiivisen tuloksen. Kunnan tulos oli hieman vajaat miljoona euroa positiivinen. Olemme nyt saaneet kerrytettyä kunnan taseeseen 2 922 402,60 euroa. Samalla omavaraisuusasteemme on parantunut. Vuonna 2020 omavaraisuusasteemme oli 27,69 %, vuonna 2019 26,07 % ja vuonna 2018 24,99 %.

Myös suhteellinen velkaantuneisuutemme on mennyt oikeaan suuntaan. Vuonna 2020 suhteellinen velkaantuneisuutemme oli 80,65, vuonna 2019 87,64 ja vuonna 2018 94,98. Lainakantamme on myös pienentynyt. Vuonna 2020 lainakantamme oli 31 310 501,80 euroa. Vuonna 2019 vastaava luku oli 31 939 141,51 euroa ja vuonna 2018 33 749 519,54 euroa. Lainojen ja vastuiden kehitys per asukas on siis parantunut ollen vuonna 2020 4740,42 euroa/asukas, vuonna 2019 4852,62 euroa/asukas ja vuonna 2018 5028,98 euroa/asukas. Samanaikaisesti rahat ja pankkisaamisemme ovat kasvaneet 1 551 264,56 euroa.

Tällaiset tulokset eivät ole syntyneet ilman me-henkeä sekä vastuullista päätöksentekoa, toimintaa ja johtamista. Kunnan terve talous, asioiden ennakointi ja vetovoimaisuus ovat edelleen avainsanoja tulevaisuuteen.

Tyrnävällä 14.3.2021

Vesa Anttila

Kunnanjohtaja

3.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan valtuusto

Kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 27.

Kunnanvaltuusto valtuustokaudella 1.6.2017 – 31.5.2021

Edelliset kunnallisvaalit toimitettiin 9.4.2017. Valtuuston poliittiset voimasuhteet kaudella 2017–2021 ovat

Suomen Keskusta r.p.	18
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	3
Perussuomalaiset r.p.	2
Vasemmistoliitto r.p.	2
Kansallinen Kokoomus r.p.	2

Valtuuston jäsenet vuonna 2020

Ajalla 1.1.2020-14.9.2020 Bräysy Tauno, Herrala Helena, Jetsonen Allan, Junes Jukka, Junttila Anita, Karppinen Kari, Lassila Ritva, Lithovius Helena, Manninen Ville-Juhani, Markus Anu, Matinlauri Minna, Matinolli Jari (14.9.2020 saakka), Myllyoja Emilia, Mällinen Seija, Nuolioja-Saksio Heleena, Nuorala Tapio, Paaso Maria, Partanen Jari, Partanen Marko, Patala Heikki, Rusila Tiia, Räisänen Heli (15.9.2020 alkaen), Saarela Esa, Sainio Lauri, Suotula Annukka, Uitto Tauno, Väisänen Seija, Ylitalo Jussi.

Valtuuston puheenjohtaja on Tauno Uitto kesk., I varapuheenjohtaja Annukka Suotula kesk. ja II varapuheenjohtaja Lauri Sainio kok.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitukseen kuuluu yhdeksän jäsentä. Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet ovat: Suomen Keskusta kuusi jäsentä, Suomen Sosialidemokraattinen puolue yksi jäsen, Perussuomalaiset yksi jäsen ja Vasemmistoliitto yksi jäsen.

Kunnanhallituksen jäsenet vuonna 2020

Junttila Anita, Karppinen Kari, Matinlauri Minna, Myllyoja Emilia, Mällinen Seija, Partanen Marko, Patala Heikki, Rusila Tiia ja Ylitalo Jussi. Kunnanhallituksen puheenjohtaja on Minna Matinlauri, ensimmäinen varapuheenjohtaja Tiia Rusila ja toinen varapuheenjohtaja Jussi Ylitalo.

Lautakunnat

Lautakunnat ovat luottamushenkilöistä koostuvia toimielimiä, jotka vastaavat Tyrnävän kunnan palvelujen järjestämisestä. Kunnanvaltuusto valitsee lautakuntien jäsenet.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa Tyrnävän kunnan sosiaali- ja terveystaloudesta. Lautakunnassa on yhdeksän jäsentä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta vuonna 2020

Nuorala Tapio puheenjohtaja, Nuolioja-Saksio Heleena varapuheenjohtaja, Huurre Kaarina, Huotari Esko, Kokko Satu, Manninen Ville-Juhani, Mäkelä Timo, Paaso Maria, Risteli Juha-Matti.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta käsittelee koulutukseen liittyviä asioita esiopetuksesta aikuiskoulutukseen. Lisäksi sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvat kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut ja vapaa-aikapalvelut. Lautakuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta vuonna 2020

Jetsonen Allan puheenjohtaja, Herrala Helena varapuheenjohtaja, Bräysy Hanne, Huusko Vesa, Kauppi Juhana (15.9.2020 alkaen), Markus Anu, Matinolli Jari (14.9.2020 saakka), Partanen Jari, Ristiluoma Sami, Väisänen Seija.

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan vastuualueeseen kuuluvat mm. julkisten tilojen ja alueiden hoitaminen, vuokra-asuntotoimen hoitaminen ja väestönsuojelutehtävät. Lautakuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä.

Ympäristölautakunta vuonna 2020

Bräysy Tauno puheenjohtaja, Junes Jukka varapuheenjohtaja, Alasuutari Alpo, Heikkilä-Tuomaala Hannele, Huusko Ritva, Lithovius Helena, Pajala Jari, Räisänen Heli, Saarela Esa.

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta hoitaa vaalilain määräämiä tehtäviä. Esimerkiksi kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunta vastaa tuloksen laskennasta ja vahvistaa tuloksen. Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä.

Keskusvaalilautakunta vuonna 2020

Bräysy Hanne puheenjohtaja (7.12.2020 saakka), Marttinen Tuula puheenjohtaja (8.12.2020 alkaen), Suomela Risto varapuheenjohtaja, Kinnunen Toivo, Lassila Ritva, Hannus Pirkko.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävät ovat lakisäätteisiä. Sen tehtävät liittyvät kunnan ulkoiseen valvontaan. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lautakunnassa on viisi jäsentä.

Tarkastuslautakunta vuonna 2020

Suotula Annukka puheenjohtaja, Herrala Helena varapuheenjohtaja, Nuorala Tapio, Partanen Jari, Sainio Lauri.

3.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Vuoden 2020 tilinpäätösarviot yllättivät vahvuudelleen kuntakentän. Koronatuot, verotulojen kasvu ja maltilliset menot vahvistivat kuntatalouden vuoden 2020 tunnuslukuja. Tulos kuitenkin puskuroiduu monessa kunnassa taseeseen tulevien menopaineiden kattamiseksi. On erinomaista, että lukuisten leikkaus- ja säästöpäätösten jälkeen kuntatalouteen tuli kerrankin hengähdystauko, ja lähikuukaudet voidaan keskittyä taloudellisesti vahvemmalta pohjalta kunta-laisten testaamiseen, rokottamiseen ja vuoden 2022 talousarvion palikoiden rakentamiseen. Ironista, että tulopohjan vahvistamiseen ja menojen hillintään tarvittiin koronapandemia, joka pitkällä aikavälillä mitä todennäköisemmin heikentää julkista taloutta.

Vuoden 2020 vahvat tunnusluvut eivät saa antaa yhdellekään kunnalle mahdollisuutta tuudittautua tilanteen pysyvyyteen. Niin pienissä kuin isoissa kunnissa tulee jatkaa palveluihin liittyvien puutteiden korjaamista sekä painopisteiden suuntaamista tulevaisuuden tarpeiden mukaisiksi.

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous vahvistui vuonna 2020 usealla tavalla: kuntien rahoituksen riittävyys parani ja toimintakulujen kasvu oli maltillista. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen 1,731 mrd. euroa. Tilikausi oli negatiivinen vain 27 kunnassa, kun vuonna 2019 tulos oli negatiivinen 230 kunnassa. Isot kaupungit tekivät euromääräisesti isoimmat tulokset, mutta asukasmäärään suhteutettuna parhaimmat ja heikoimmat tulokset tehtiin asukasmääriltään pienissä kunnissa.

Koronavuosi näkyi kuntatalouden kehityksessä hyvin voimakkaasti, vaikka koronan täsmällisiä vaikutuksia on mahdoton eristää ja puristaa yksiselitteisesti yhteen euromääräiseen summaan. Koronapandemia ei ole myöskään ohi, joten taloudelliset tilanteet kuntakentällä voivat olla jo muutaman kuukauden kuluttua aivan erilaiset kuin vuonna 2020.

Tässä vaiheessa tiedetään kuitenkin, että kuntien ja kuntayhtymien myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot pienenevät vuonna 2020 noin puolella miljardilla eurolla. Tämä ei ole ihme, sillä palveluiden kävijämäärät esim. joukkoliikenteessä, kulttuuri- ja urheilutapahtumissa, ovat pienentyneet voimakkaasti muun muassa rajoitustoimien vuoksi. Sairaanhoidopiireissä korona on pienentänyt jäsenkuntalaskutuksia.

Kuntien toimintakulut kasvoivat vuonna 2020 noin 1,8 prosenttia ja kuntayhtymien 1,9 prosenttia. Yhteensä menojen kasvu lähentelee 800 miljoonaa euroa, mikä on kuntatalouden kokonaisuudessa matala euromäärä. Materiaalin ostot lisääntyivät 300 miljoonalla eurolla, mikä liittyy kuntien ja kuntayhtymien koronahankintoihin ja varautumiseen. Muiden kululajien kasvu näyttäisi pysyneen erittäin maltillisena palkankorotuksista, hintojen noususta, väestön ikääntymisestä ja hallituksen tehtävien laajenuksista sekä tulevaisuusinvestoinneista huolimatta.

Maltillinen kulukehitys kertoo, että koronavuoden tapahtumista on syntynyt kuntiin muiden vaikutusten ohella myös säästöjä. Erityisesti näitä säästöjä näyttää syntyneen pienimmissä kuntakokoryhmissä, joissa toimintakulut jopa vähenivät. Rajoitustoimet ja etätyö ovat ilmeisesti laskeneet kustannuksia. Toisaalta ainakin terveystaloudessa palvelujen käyttöä on siirtynyt myöhemmäksi ja hoitojonot ovat pidentyneet. Menojen kasvupaine vaivannee erityisesti isompia paikkakuntia, joissa koronan hoito ja torjunta on syönyt vuonna 2020 muita kuntia pitkäjäksoisemmin voimavaroja muulta palvelutoiminnalta.

On suuri kysymysmerkki, kuinka paljon korona lopulta tuotti kunnille vuonna 2020 säästöjä, ja mikä olisi ollut menojen kehitys ilman koronaa. Toisaalta tämä on lähes irrelevantti kysymys, sillä koronan vaikutukset eivät ole ohi ja asiaa on syytä peilata useamman vuoden aikavälillä.

Kuntien verotulot yhteensä kasvoivat viime vuonna 4 prosenttia. Kasvuvauhti on isompi kuin muutamana edellisenä vuonna. Toteutuma on isompi kuin myös viime syksyn kuntatalousohjelman ennusteessa. Vahvaan verokertymään vuonna 2020 vaikutti kaksi poikkeustekijää. Vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistuksen käyttöönotto vuonna 2019 ja kuntien koronatukena päätetty yhteisöveron jako-osuuskorotus.

Ilman näitä kahta tekijää kuntien verotulot olisivat kasvaneet vuonna 2020 vain noin 0,5 prosentin tahtia. Se, että kuntien verotulojen kehitys ilman edellä mainittuja poikkeustekijöitä olisi pysynyt koronavuonna kuitenkin plussalla, johdun ansiotulojen, erityisesti eläkkeet ja työttömyysetuudet, kokonaismäärän kasvusta vuonna 2020.

Kuntien valtionosuudet nousivat 11 miljardiin euroon vuonna 2020. Nousu on ennätysmäisen iso kunta-valtio-suhteessa. Valtionosuuksia kasvattivat erityisesti valtion lisätalousarvioissa kunnille myönnetty koronatuot, mutta niitä lisäsivät myös valtionosuuksien lakisääteiset tarkistukset, Sanna Marinin hallituksen kuntien laajeneviin tehtäviin myönnetty valtionosuuspäätökset ja kiky-sopimuksen lomarahasäästöön pohjautuneen valtionosuusleikkauksen päättyminen.

Valtionosuudet kasvoivat kaikissa kuntakokoryhmissä. Asukaskohtaisessa tarkastelussa valtionosuuksia maksettiin euromääräisesti eniten pienissä kuntakokoluokissa. Prosentuaalisia muutoksia tarkastellen valtionosuudet kasvoivat eniten kuitenkin suurissa kunnissa. Esimerkiksi yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä valtionosuudet kasvoivat 47 prosenttia. Muutos johtuu koronatuotien kohdentamismenetelmästä, sillä niitä maksettiin kunnille muun muassa kunnallisveroien suhteessa.

Ennusteen mukaan vuonna 2021 kuntien tulojen kehitys on vahvaa niin verotuloissa kuin valtionosuuksissa. Tuloissa näkyvät paitsi valtion kunnille osoittamat koronatuot niin myös yleisen taloussuhdanteen piristyminen. Paikallishallinnon tulot yhteensä ovat ennusteen mukaan 20 prosenttia BKT:sta vuonna 2021. Koronatuot ja suhdannekehitys eivät kuitenkaan vuonna 2021 enää vahvista kuntasektoria, sillä paikallishallinnon menot kasvavat kyseisenä vuonna nopeasti. Vuodesta 2022 lähtien kuntasektori on nettoluotonannolla mitattuna noin kaksi miljardia euroa alijäämäinen, mutta ennuste 2021–2025 on painelaskelma ja ennusteen loppuvuodet sisältävät hyvin paljon epävarmuutta.

Valtionvarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan julkisen talouden alijäämä pysyy suurena v. 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteen näyttänee jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

3.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kuntastrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Strategian toimeenpano

- Vuosittainen talousarviovalmistelu (aihiot strategiasta toimialoittain)
- Seuranta ja arviointi toteutetaan vuosittain
- Perusteellisempi arvio toteutetaan valtuustokauden lopussa
- Vuosittain arviointia toteutetaan tilinpäätöksen ja tarkastuslautakunnan havaintojen pohjalta

Hyvinvointikertomus osana hyvinvointijohtamista

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus.

Hyvinvointikertomus on laadittu vuonna 2018.

Tyrnävän arvoperusta

- Avoimuus
- Kestävyys
- Oikeudenmukaisuus
- Turvallisuus
- Vastuullisuus

Tyrnävän kunnan strategiset valinnat

- Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle sekä tarpeellisille sosiaali- ja terveyspalveluille
- Työpaikat ja asiointipalvelut ovat lähellä ja saavutettavissa sekä kunnassa että lähiseudulla
- Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa
- Yhteisestä ympäristöstä pidetään huolta erityispiirteitä arvostaen
- Edistetään paikallislähtöistä yrittäjyyttä ja lähiruokaa

HYVINVOINTI

Tyrnävällä on poikkeuksellinen ikärakenne. Kuntalaisista lähes 50 prosenttia on alle 29-vuotiaita, 20 % kuntalaisista on 0–9-vuotiaita. Palvelujen kehittämistä on tehty aidosti hallintokuntien rajat ylittävällä tavalla. Ikärakenne aiheuttaa haasteita investointien osalta.

Tavoitteet

- Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle sekä tarpeellisille sosiaali- ja terveyspalveluille
- Työpaikat ja asiointipalvelut ovat lähellä ja saavutettavissa sekä kunnassa että lähiseudulla
- Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa
- Yhteisestä ympäristöstä pidetään huolta erityispiirteitä arvostaen
- Edistetään paikallislähtöistä yrittäjyyttä ja lähiruokaa.

Toimenpiteet

- Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut sekä vapaan sivistystyön palvelut lisäävät kuntalaisten hyvinvointia erityistarpeet huomioiden. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat helposti saatavilla
- Kuntalaisten mahdollisuus lähipalveluiden käyttöön helpottaa arkea ja lisää vapaa-aikaa. Asiointimatkojen määrään ja liikkumistapaan pyritään vaikuttamaan hyvinvoinnin ympäristön näkökulmista
- Kunnan moniammatillinen hyvinvointiryhmä valmistelee vuosittain hyvinvointia tukevat tavoitteet ja toimenpiteet

- Hyvinvointitapahtumat ja sähköinen osallistumisen mahdollistavat kuntalaisten osallistumisen ja yhteisöllisen tekemisen
- Kunta tarjoaa kuntalaisille monipuoliset ulkoilumahdollisuudet. Ympäristöstä huolehditaan tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Asukkaiden viihtyisyyteen kiinnitetään huomiota ja nostetaan ympäri kuntaa sijaitsevat erityiset kohteet esille
- Kunta edistää palvelurakenteen monipuolisuutta ja uusien työpaikkojen syntymistä. Kunnan toimenpiteet yrittäjien hyvinvoinnin edistämiseksi; aamukahvit, elinvoimatoimikunta, tilaisuudet, liikuntapalvelut. Kunnan ruokapalveluissa hyödynnetään lähiruokaa mahdollisuuksien mukaan.

Toteutuminen

Kunta toteuttaa lukeva kunta -ohjelmaa, missä tavoitteena on edistää ja innostaa kaikenikäisten lukuharrastusta ja lukutaitoa.

Tyrnävän kunnan hyvinvointityössä liikkumisen edistäminen ja liikunnalliseen elämäntapaan kannustaminen ovat keskeisiä tavoitteita. Liikkuva kunta -ohjelma tukee kunnan eri osastoja edistämään liikuntaa arjessa.

Hyvinvointiin liittyviä tapahtumia järjestettiin viisi sisältäen muun muassa yhdessä tekemistä, liikuntaa, keskustelua. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-ajantapahtumia oli noin 70 kpl, vaikka koronapandemian vuoksi noin 30 tapahtumaa jouduttiin perumaan kevään ja kesän 2020 aikana. Seurayhteistyön avulla liikutettiin tyrnäväläisiä yli 20 000 kertaa.

Toimintamallit kuntoon! -hanke toteutetaan 1.5.2020 – 31.12.2021. Hankkeen tavoitteena on luoda Tyrnävän kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaan sisältyvä kirjastopolku.

Kunta on tukenut kolmatta sektoria mm. toiminta-avustuksin, ja siten mahdollistanut monipuolisten ja myös uusien ulkoilumahdollisuuksien tarjonnan kuntalaisille.

Valmistautuminen työllisyystoiminnan kuntakokeiluun alkoi helmikuussa 2020. Kuntakokeilun perehdytykset starttasivat maalikuussa ja kestivät vuoden loppuun saakka.

ELINVOIMA

Vahva alkutuotanto

Kunnassa oli vuonna 2020 142 aktiivitilaa. Näistä oli peltoa viljelyksessä 11 112 ha. Maitoa tuotetaan n. 4,8 milj. litraa vuodessa.

High Grade-alue

Korkealuokkaisen siemenperunan tuotantoalueiksi on Euroopassa nimetty viisi aluetta: Skotlanti, Irlanti, alue Pohjois-Saksassa, Azorit sekä Tyrnävän ja Limingan kuntien muodostama alue.

Tyrnävälle on mahdollistettu laaja hevostalousalue, joka tukee sekä bioenergia- että hyvinvointiteemaa.

Palvelualan merkitys on kasvanut Tyrnävällä. Eniten työpaikkoja Tyrnävällä on terveys- ja sosiaalipalveluiden alalla. Luovat alat nousevat ja mahdollistavat uuden yrittäjyyden.

Tavoitteet

- Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle sekä tarpeellisille sosiaali- ja terveystalouksille
- Työpaikat ja asiointipalvelut ovat lähellä ja saavutettavissa sekä kunnassa että lähiseudulla
- Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa
- Yhteisestä ympäristöstä pidetään huolta erityispiirteitä arvostaen
- Edistetään paikallislähtöistä yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Toimenpiteet

- Kunta tarjoaa kattavasti varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut sekä vapaan sivistystyön tarjoamat mahdollisuudet
- Maankäytön ja kaavoituksen keinoin mahdollistetaan yritysten ja asukkaiden sijoittuminen yhdyskuntarakenteen kannalta järkevästi. Huolehditaan kunnan sisäisistä ja alueellisista yhteyksistä
- Varataan resursseja hyvinvointia tukeviin toimenpiteisiin. Kunnan kiinteistöstä ja maaomaisuudesta pidetään huolta suunnitelmallisesti ja pitkän aikavälin tavoitteita asettaen
- Kuntalaiset osallistuvat päätöksentekoon. Kaikessa päätöksenteossa ennakkovaikutusten arviointi on päätöksenteon perusta. Avoimen päätöksenteon kautta osallistava budjetointi tuodaan käytäntöön osana talouden suunnittelua
- Elinympäristöstä huolehditaan suunnitelmallisesti. Ainutlaatuiset kohteet, kuten kuntakeskuksen Meijerialueen ympäristö, nostetaan omaan arvoonsa ja niitä kehitetään vetovoimatekijöinä
- Tarjotaan yrityksille kehittymisen mahdollisuuksia kunnassa. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä paikallisen ja seudullisen yrittäjyhteisön kanssa. Lähiruoka on esillä eri toiminnoissa.

Toteutuminen

Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisiä on supistettu runsaasti kertomusvuoden aikana johtuen koronaviruksen aiheuttamista rajoitteista.

Tonttien kaavoitusprosessia on viety eteenpäin kunnan alueelle. Kunnan markkinointia ja kuntakuvan kirkastamista on suoritettu säästötoimenpiteiden sallimissa määrissä. Myös tapahtumia on järjestetty vuoden aikana lukuisia (sivistys- ja hyvinvointi osaston kertomuksessa tarkemmin).

Elinkeinotoimintaa ja yrittäjien kanssa tehtyä yhteistyötä sekä paikallisten tuotteiden ja palveluiden menekin edistämistä on esitelty hallinto- ja kehittämisosaston kertomuksessa.

Työllisyystilanne on heikentynyt vuoden aikana johtuen koronapandemian aiheuttamasta globaalista talouskasvun romahduksesta. Marraskuun 2020 työttömyysprosentin ollessa 8,5 % ja joulukuussa 10,1 %. Edellisen vuoden vastaavien lukujen tilanne marraskuun osalta 7,4 % ja joulukuun osalta 8,8 %.

JUUREVUUS

Tavoitteet

- Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle sekä tarpeellisille sosiaali- ja terveyspalveluille
- Työpaikat ja asiointipalvelut ovat lähellä ja saavutettavissa sekä kunnassa että lähiseudulla
- Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa
- Yhteisestä ympäristöstä pidetään huolta erityispiirteitä arvostaen
- Edistetään paikallislähtöistä yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Toimenpiteet

- Tyrnäväläiset arvot ja historia sisältyvät varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin sekä vapaan sivistystyön opintoihin. Opetuksessa hyödynnetään paikallisia ihmisiä ja yhteisöjä siten, että kulttuuriperintö pysyy osana yhteisöä ja kehittyy edelleen
- Paikallisia palveluita ja niiden näkyvyyttä tuetaan eri tavoin. Lähipalveluiden saatavuus pyritään mahdollistamaan kuntalaisille
- Tyrnäväläistä rakennusperintöä vaalitaan ylläpitämällä kunnan rakennusten kuntoa ja järkevää käyttöä. Yhteisiä varoja suunnataan paikallisiin hyvinvointia lisääviin tekoihin ja alueen monipuoliseen kehittämiseen
- Vuoropuhelu paikallisten kanssa on aktiivista. Kuntalaisten osallistuminen tukee päätöksentekoa ja kunnan talouden ja toiminnan suunnittelua. Osallisuuteen on monta tapaa: vaikuttaa voi tapahtumissa, palautteilla, sähköisissä kanavissa ja kohtaamisissa. Yhdessä teemme tulevaisuuden Tyrnävää
- Vahvalle alkutuotannolle tyypillisiä maisemia ja rakennuksia ylläpidetään ja arvostetaan. Kylät ja jokivarret pidetään yhteistyössä avoimina ja siisteinä. Ympäristörakentamisessa huomioidaan kuntalaisten toiveita
- Tyrnävän osaamista brändin kautta nostetaan paikallisia elinkeinoja esille. Vahva alkutuotanto, erityisesti perunan viljely ja niiden jalostusasteen nosto ovat osana kunnan elinvoimatyötä.

Toteutuminen

Tyrnävällä kansalaisopiston kursseille osallistui 495 henkilöä vuonna 2020. Toteutuneita kursseja oli 48 kpl. Tyrnävällä järjestettiin kursseja kieliin, musiikkiin, esittävään taiteeseen ja kirjallisuuteen, kuvataiteisiin ja muotoiluun, kädentaitoihin sekä tanssiin ja liikuntaan liittyen. Opetustunteja toteutui 1243 oppituntia.

Nahkurin ja nahkatehtaan asuinrakennuksen peruskorjaukseen on haettu avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä toukokuussa 2020. Avustusta saatu vuosille 2022 ja 2023 yhteensä 750 000 €.

Talouskehitys kunnassa on kääntänyt suuntaansa toivotusti. Tilikauden ylijäämä on kasvanut merkittävästi johtuen valtiolta saaduista verotulojen menetysten korvauksista.

Kunnan oma ruokahuolto on nostanut lähiruokaprofilia. Lähiruokaa suosittiin koulujen ruokalistalla.

Hevostoiminnan keskittymisen mahdollistuminen Palkin alueelle luo edellytykset raaka-aineiden yhteishankinnan kehittämiseksi, lannan keruulle sekä toiminnasta syntyvien oheisvirtojen tehokkaalle hyödyntämiselle.

Tyrnävän kunnan talous suunnitelmakaudella

Tyrnävän kunnan talouskehitys jatkuu positiivisena. Taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Taseeseen oli aikaisempina vuosina saatu kerättyä erittäin tarpeellinen yli neljän miljoonan euron ylijäämäpuskuri. Vuoden 2018 jälkeen tuo puskuri kutistui noin 1,8 miljoonaan euroon ja vuoden 2020 positiivisen tuloksen myötä kohosi lähes kolmeen miljoonaan euroon. Kunnan toimintamenojen kasvu saatiin käännettyä säästötoimenpitein laskuun, mikä on alle kuntien keskimääräisen menojen kasvun. Kertomusvuoden tilinpäätös on positiivinen johtuen valtiolta saaduista verotulojen menetysten korvaamisista. On huomattava, että vuoden toimintakate oli noin 500 tuhatta euroa alijäämäinen verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Korona viruksen aiheuttamat ylimääräiset kustannukset on arvioitu olevan suuruudeltaan samaa luokkaa, joten ilman keväällä 2020 puhjennutta globaalia pandemiaa kunta olisi mahdollisesti saavuttanut talousarvion toimintakatetasolla. Verotulojen kasvu on viimeisten vuosien aikana ollut alle maan keskiarvon, kun poistetaan veroäyrin korotuksen vaikutukset.

Kunnan kasvutavoitteen saavuttaminen merkitsee, että kunnan lisääntyvät palvelu- ja investointitarpeet edellyttävät palvelutuotantotapojen tehokkuuden ennakkoluulotonta tarkastelua sekä suunnitelmallista ja hyvin ajoitettua investointipolitiikkaa sekä eri investointimallien tarkastelua.

Vuoden 2020 talousarvio ja suunnitelmavuodet 2021–2022 oli laadittu siten, että talouskehitys saadaan pidettyä positiivisena. Käyttötalouden menoja seurataan jatkuvasti ja raportoidaan valtuustolle neljän kuukauden välein.

Käyttötalouden nettomenot kasvoivat kertomusvuonna 5,2 % (edellisenä vuonna supistuivat 1,4 %).

Kiinteistövero % 2020	Yleinen	Vakituisten asuntojen	Muu asuinrakennus
Tyrnävä	1,12	0,54	1,12
Pohjois-pohjanmaa	1,13	0,52	1,11
Koko maa	1,10	0,50	1,20

Tulovero % kehitys	2016	2017	2018	2019	2020
Tyrnävä	20,50	20,50	21,00	22,00	22,00
Pohjois-pohjanmaa	20,43	20,44	20,47	20,57	20,57
Koko maa	19,91	19,91	19,99	19,87	19,97

Verotulojen kehitys Tyrnävä	2016 1000 €	2017 1000 €	2018 1000 €	2019 1000 €	2020 1000 €
Tulovero	16 635	16 778	16 976	18 387	18 634
Kiinteistövero	886	885	904	925	843
Yhteisövero	469	505	416	408	422
Yhteensä	17 990	18 168	18 296	19 721	19 898

Lainat

Tyrnävän kunnan lainakanta oli vuoden 2020 alussa 31 939 142 euroa ja vuoden lopussa 31 310 501 euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu vuonna 2020. Aasukasta kohden lainamäärä on 4 740 (ed. vuonna 4 812) euroa. Konsernilainat ovat yhteensä 36 628 389 euroa ja 5 546 (ed. vuonna 5 313) euroa/asu kas.

Kunnan talousasemaa esittäviä lukuja	2016	2017	2018	2019	2020
Verotulot milj.€	18,0	18,2	18,3	19,7	19,9
Valtionosuudet milj.€	19,0	19,1	18,5	18,8	21,8
TA-lainat milj.€	23,0	30,4	33,5	31,9	31,3
TA-lainat €/asukas	3409	4510	4990	4810	4740
Vuosikate 1000 €	1004	1360	-288	1926	3243
Vuosikate €/asukas	149	202	-42,9	290	491
Vuosikate% käyttötuloista	2,4	3,2	0,7	4,5	7,1
Vuosikate% poistoista	61,8	82,8	14,2	95,9	159,3
Investointien tulorahoitus%	11,3	17,0	-9,9	250,9	290,6
Lainanhoitokate	0,5	0,5	0,0	0,6	1,1
Kassan riittävyys pv.	2,7	1,0	1,0	0,1	12

3.2.5 Kunnan henkilöstö

Kertomusvuonna **kunnanjohtajana** on toiminut Vesa Anttila.

Osastopäälliköt

Hallinto- ja kehittämisosasto Hallinto- ja talousjohtaja Jarno Kilpinen

Sosiaali- ja terveysosasto Sosiaali- ja terveysjohtaja Teija Eskola

Sivistys- ja hyvinvointiosasto Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Elina Vehkala

Ympäristösosasto Ympäristöjohtaja Tuomo Perälä 1.2.2020 saakka ja ympäristöjohtaja Aulis Kokko 26.2.2020 alkaen.

Henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 421 henkilöä, missä on kasvua 22 henkilöä vuoden takaiseen verrattuna.

Hallinto – ja kehittämisosaston henkilömäärä on pysynyt samana. Sosiaali- ja terveysosastolla sekä sivistys- ja hyvinvointiosastolla viranhaltijoiden/ työntekijöiden määrä on kasvanut, kuten myös ympäristösosastolla.

Käyttötalouden henkilöstökulut olivat vuonna 2020 yhteensä 17 740 777 euroa. Henkilöstökuluissa oli kasvua 651 271 euroa eli 3,8 prosenttia.

Henkilöstön sairauspoissaolopäiviä v 2020 oli 6 265 kpl. Laskua poissaolopäivissä oli 1 297 päivää, eli 17 %.

Henkilöstötilinpäätös laadittiin vuodelta 2019 ja laaditaan myös vuodelta 2020. Työtyytyväisyyskysely suoritetaan vähintään kerran valtuustokaudessa. Työtyytyväisyyskysely toteutettiin vuonna 2018.

Henkilöstön lukumäärä 31.12	2020	2019
Hallinto- ja kehittämisosasto	20	20
Sosiaali- ja terveysosasto	113	105
Sivistys- ja hyvinvointiosasto	239	226
Ympäristösosasto	57	48
Yhteensä	421	399

Henkilöstökulut €	2020	2019
Kulut tuloslaskeman mukaan	17 740 777,10	17 089 506,51
kulut aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	51 103,99	73 981,96
Henkilöstökulut yhteensä	17 791 881,09	17 163 488,47

3.2.6 Ympäristöasiat

Tyrnävän kunnan Murron alueella olevien Murron koulurakennusten sekä päiväkoti Käpytikän lämmitystapana on ollut öljylämmitys. Lämmöntoimitussopimus pelletillä lämmittämisestä allekirjoitettiin vuonna 2018. Pellettilämmityslaitos saatiin toimimaan siten, että helmikuun alusta lähtien kiinteistöjä päästiin lämmittämään pelletillä. Kiinteistöt muodostuvat 4 eri rakennuskompleksista seuraavasti. Vanha koulurakennus, joka ei toimii tällä hetkellä varsinaisena ope- tusrakennuksena. Uuden koulun vanhin osa on rakennettu 1990 luvun alussa ja sitä on laajennettu 1998 ja uusi siipi rakennettu 2005 sekä viimeisin laajennus 2012. Päiväkoti Käpytikassa on ensimmäinen vaihe rakennettu 1990 luvun alussa ja laajennettu 2004. Rakennusten rakennustilavuudet ovat yhteensä 13 800 m³. Pellettikattilan vara- ja huip- putehojen tasaamiseen voidaan käyttää tarvittaessa molempia nykyisiä kevytöljykattiloita. Lämmöntoimitussopimus on voimassa 30.4.2028 saakka.

Tyrnävän kunta oli mukana Elinvoimaa Pohjois-Pohjanmaalle vähähiilillä ja resurssiviisailla ratkaisulla (VÄRE) -hank- keessa (2018–2021), joka on jatkoa Vähähiilisydestä kilpailuetua kunnille -hankkeelle (2015–2017). Tyrnävä on mu- kana myös valtakunnallisessa Canemure -hankkeessa, jossa vähähiilisiä ratkaisuja pyritään tuomaan jokaisen tietoi- suuteen ja saataville. HINKU-kuntana Tyrnävä on sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 % vuoden vuoteen 2030 mennessä. Tyrnävän kunta on mukana myös kuntien energiatehokkuusoh- jelman jatkosopimuksessa 2017–2025.

Tyrnävän kunnan HINKU-työryhmä kokoontui vuoden kuluessa kaksi kertaa. HINKU-työssä valmisteltiin VÄRE-hank- keen kanssa resurssiviisaan tiekartan luonnos, jonka työstämistä jatketaan vuonna 2021. Tyrnävän koulut ovat mukana 50/50 energiansäästöhankeessa, josta varsinaiset tulokset konkretisoituvat keväällä seurantavuoden tulosten tarkas- telun myötä.

3.2.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huo- lehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta.

Tyrnävän kunnalla on sisäisen valvonnan ohje osana hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Sisäisen valvonnan avulla saadaan riittävä varmuus siitä, että mm. seuraavat yleiset tavoitteet saavutetaan

- Noudatetaan lakeja, säännöksiä ja johdon ohjeita
- Vältetään resurssien menetyksiltä, jotka aiheutuvat tuhlauksesta, huonosta hoidosta,
- virheistä, väärinkäytöksistä, petoksista tai muista epäsäännönmukaisuuksista
- Pystytään tunnistamaan ja ennaltaehkäisemään virheitä ja hallitsemaan riskejä.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan sisäinen valvonta koostuu viidestä toisiinsa liittyvästä osatekijästä, jotka ovat joh- tamistapa ja organisaatiokulttuuri, riskienhallinta, valvontatoimenpiteet, raportointi ja tiedonvälitys sekä seuranta ja arviointi. Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri luovat perustan valvonnalle ja edistävät tavoitteiden saavuttamista sekä henkilöstön valvontatietoisuutta. Organisaatiokulttuuri koostuu mm. eettisistä arvoista, rehellisyydestä, organi- saation ihmisten pätevydestä sekä tavasta, jolla johto antaa valtaa ja vastuuta sekä organisoii ja kehittää henkilöstö- ään.

Sisäisen valvonnan ohjeessa on viitattu kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain ja rikoslain säännöksiin, joiden mu- kaan viranhaltija tai julkisyhteisön työntekijä ei saa vaatia tai hyväksyä lahjaa tai muuta etua, jolla vaikutetaan tai py- ritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa. Arviointikriteerinä on se, voiko edun vaatiminen, hyväksyminen tai vastaanottaminen vaarantaa luottamusta viranomaiseen, viranhalti- jaan tai julkishallinnon työntekijään.

Toimintakertomuksessa on erikseen selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskei- sistä johtopäätöksistä.

Ulkoinen valvonta koostuu tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminnasta, sekä valtion viranomaisen, kunnan jäsenten ja asianosaisten valvonnasta.

Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa päivittäistä toimintojen, varojen käytön ja muun taloudenhoidon valvontaa. Tarkkailu kuuluu esimiehille ja on olennainen osa palvelujen järjestämistä ja muuta toimintaa. Sisäinen tarkastus on sisäisen valvonnan näkyvä osa.

3.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pidemmän ajan arvioon Tyrnävän kunnan kehityksestä talouden kannalta tulee vaikuttamaan verotulojen kehitys sekä muutokset valtionosuuksissa. Näillä näkymin valtionosuudet supistuvat Tyrnävän kunnan osalta tulevaisuudessa. Verotuloihin ennustetaan kuitenkin lievää nousua. Kunnassa joudutaan pitämään yllä tarkkaa taloudenhoitoa, jotta kunnan talous kääntyisi ja pysyisi tasapainossa.

Viimeisten vuosien aikana tehdyt merkittävät investoinnit rajoittavat kunnan kykyä uusiin isoihin investointeihin lähivuosina. Tulevia investointeja pitää tarkasti arvioida ja suunnitella huolellisesti suunnitelmavuosina.

Käyttötalouden osalta vuosi 2020 toteutui positiiviseksi johtuen valtiolta saaduista ylimääräisistä valtionosuuksista, mutta vuosi 2021 tulee olemaan tiukka. Koronaviruksen vaikutuksia julkiseen talouteen tai verotuloihin ei kyetä vielä kyetty riittävällä tarkkuudella arvioimaan vuodelle 2021. Tilanne haastaa toteuttamaan myös rakenteellisia muutoksia, ellei verorahoituksen kehitystä saada positiivisemmaksi.

3.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit. Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Toiminnalliset riskit koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saataavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.

Valtionosuusdistuksen tavoitteena on ollut valtionosuusjärjestelmä, joka on nykyistä yksinkertaisempi, selkeämpi ja läpinäkyvämpi. Valtionosuusjärjestelmän on esitetty pyrkivän tasaamaan kuntien kustannuksia, jotka liittyvät peruspalvelujen tuottamiseen, mutta normien lisääntyessä yleensä myös kuntien menot kasvavat. Viimeisimmät muutokset valtionosuuden perusteissa ovat Tyrnävän kannalta olleet epäedullisia ja verorahoituksen kertyminen haastaa kunnan palvelutuotannon järjestämistä ja rakenteita ainakin väliaikaisesti.

Kunnan henkilöstössä on ollut vaihtuvuutta. Henkilöstön saatavuudessa ei ole ollut ongelmia.

Rahoituksen saamisessa ei ole ollut ongelmia. Ennakointi maailmantalouden kehityksestä vaikeuttaa korkotason ennakointia. Korkotaso on kuitenkin pysynyt alhaisena. Korkeherkkien lainojen osuus Tyrnävän kunnan lainakannasta on noin 50 %.

Globaali koronaviruspandemia tulee vaikuttamaan kunnan toimintakatteeseen sekä verotuloihin negatiivisesti ja kasvattamaan terveydenhoidon kustannuksia.

3.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 11.6.2014 §:ssä 30 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet Tyrnävän kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kunnanhallitus on 19.12.2011 hyväksynyt ohjeen sisäisen valvonnan järjestämisestä. Ohjeessa on määritelty mm. sisäisen valvonnan rakenne Tyrnävän kunnassa, sisäisen valvonnan osatekijät, sisäisen valvonnan toteuttajat ja heidän vastuunsa, riskienhallintapolitiikka ja valvontatoimenpiteet toimintaprosesseissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Arviointikysely osastopäälliköille

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointi vuodelta 2020 on käynnissä ja se toteutetaan käyttämällä kunnanhallituksen hyväksymää arviointilomaketta. Arvion tekivät osastopäälliköt kukin omien osastojensa toiminnasta. Tällä kertaa arviointiin seuraavia kokonaisuuksia: Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta, riskien hallinta, tieto ja tiedonvälitys tai tiedonkulku.

Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta

Kunnan tavoitteilla ohjataan kunnan toimintaa ja resurssien käyttöä. Tavoitteet luovat perustan toiminnan ja sen tuloksellisuuden arvioinnille. Olennaisiin asioihin kohdistuvat ja mitattavat tavoitteet mahdollistavat toiminnan ja siihen liittyvien riskien (poikkeamien) arvioinnin ja havaitsemisen.

Arviointi: Strategian suunnittelu-, toimeenpano- ja seurantavastuut on selkeästi määritelty ja ne toteutuvat käytännössä. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta on säännöllistä kaikilla osastoilla.

Riskienhallinta

Riskillä tarkoitetaan sellaisen tapahtuman mahdollisuutta, joka voi uhata kunnan tavoitteiden saavuttamista. Riski voidaan myös ymmärtää hyödyntämättä jääneeksi strategiseksi tai toiminnalliseksi mahdollisuudeksi. Kuntaa ja sen toimintaa voidaan johtaa ja kehittää riskien mahdollisuuksien perusteella. Tunnettujen riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja vaikutusta tulisi arvioida ja määritellä toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Riskienkartoitusraportti

Kunnan vakuutusten hoidossa käytetään vakuutusmeklaripalveluja. Riskienkartoitusraportin tiivistelmässä todetaan, että riskienhallinnan näkökulmasta Tyrnävän kuntaa voidaan pitää tyyppillisenä kohteena.

Riskiä parantavia seikkoja

- Merkittävimmät toiminnot, kuten lämmön-, sähkön- ja vedentuotanto on siirretty alueella toimivien yritysten tai kunnan omistamien itsenäisten oikeushenkilöiden tehtäväksi.
- Kunnan tarjoamat muut palvelut ovat toiminnoiltaan ja kokoluokaltaan joko pieniä tai keskimääräisiä.
- Kunnan omistamat kiinteistöt ja muu omaisuus on tyyppillistä eikä niihin liity erityistä riskiä (mm. kemikaalit).

Riskiä heikentäviä seikkoja

- Kokonaisvaltaista riskienhallintajärjestelmää ei ole.
- Jatkuvuussuunnittelua tärkeiden kohteiden näkökulmasta on tehty pääsääntöisesti varautumissuunnittelun (vrt poikkeustila) mukaisesti.
- Toiminnan kannalta merkittävien kohteiden, kuten koulujen, päiväkotien, vanhusten palvelutalojen yms. tiloihin ei ole tehty kattavaa omaisuus- ja keskeytysriskikartoitusta ei jatkuvuussuunnitelmia.
- Kuntakonsernin ulkopuolelle ulkoistettujen tehtävien riskienhallinnan tasoa ei arvioida yhtenäisen mallin mukaisesti.

Riskienhallinnan kokonaisvaltaisuus

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista, johon on kiinnitetty huomiota. Kunnanhallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen liitteenä on kattava kyselylomake sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arvioinnista. Arviointia on tehty vuonna 2019 tavoitteiden asettamisesta ja niiden seurannasta, riskienhallinnasta, tiedonvälityksestä ja tiedon kulusta sekä seurantamenettelyistä. Arviointi on tehty vuosittain johtoryhmätasolla ja osastot osastopäällikön johdolla arvioi omaa toimintaansa.

Riskeiltä suojaudutaan myös vakuutuksin. Vakuutusturvan oikealla tasolla pitämiseksi käytetään vakuutusmeklaripalveluja.

Turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Kunnassa toimii nimettynä turvallisuusvastaava tehtävänä kunnan turvallisuutta, varautumista ja valmiussuunnittelua koskevat asiat.

Kuntalaissa on säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Niissä on erityisesti kiinnitetty huomiota sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kattavuuteen, järjestämiseen ja raportointiin. Säännösten mukaan valtuuston tulee päättää kunnan kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi hallintosääntöön on tehty tarpeelliset määräykset asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta. Hallintosääntö on tarkistettu vuoden 2017 aikana. Muilta osin viitataan jäljempänä esitettyihin kehittämistoimenpiteisiin.

Vuoden 2020 aikana osastopäälliköt ovat kiinnittäneet huomiota mm. henkilöstön jaksamiseen ja vaihtuvuuteen. Osastopäällikköjen näkemyksen mukaan henkilökunnan riittävyys on turvattu myös normaalien sairauspoissaolojen aikana, uusille työntekijöille on asianmukaiset perehdytyskäytännöt, joiden noudattamista valvotaan, uusien henkilöiden tarve ennakoidaan ja tehtävät määritellään etukäteen.

Edelleen nähdään, että toimintaan ja kunnan tulevaisuuteen liittyvistä toiminnallisista ja taloudellisista riskeistä vakavimpia ovat tietoturvariskit, kilpailutusten onnistumisen, sopimus ja vastuuriskit, henkilöstöriskit, kiinteistöjen sisäilma-asiat, talouden ennakointi ja erikoissairaanhoidon kustannuksiin varautumisen.

Riskeihin voidaan vastata seuraavasti: Rakenteiden ja prosessien uudistaminen, henkilöstön koulutus ja työnkierto, hyvinvointityön vaikutus koko kuntaorganisaatioon, yhteistyö yli hallintorajojen, säännölliset palaverit/dokumentointi, henkilöstötarpeiden ennakointi, perehdyttäminen, avoimuus, tiedottaminen, yhdessä kehittäminen, kustannusten ennakointi, työtehtävien määrittely, yhteistyö työterveyshuollon kanssa, kuukausittainen talouden seuranta yksiköittäin, säännölliset kiinteistökierrokset, kiinteistöjen järjestelmälliset kuntoarviot ja tutkimukset, urakoitsijoiden tietojen tarkistaminen/tilaajavastuu, osaamisen lisääminen ja lakimiespalvelujen käyttäminen.

Tieto ja tiedonvälitys tai -kulku

Toimivat vuorovaikutus- ja raportointikanavat mahdollistavat sen, että kunnan johto, henkilöstö ja sidosryhmät saavat oikea-aikaisesti olennaista ja käyttökelpoista tietoa toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Oikea, riittävä ja luotettava tieto on välttämätöntä päätöksenteossa ja toiminnan arvioinnissa.

Osastopäälliköt olivat täysin tai lähes samaa mieltä siitä, että kunnalla on käytössään sisäiset tiedotuskanavat ja -menettelyt, joita käyttäen vastuualueen ja sen tulosalueiden ja tulosyksiköiden johto ja henkilökunta saavat työtehtäviinsä liittyvää ajantasaista tietoa esim. uusista ohjeista ja lainsäädäntömuutoksista.

Samaa mieltä oltiin myös siitä, että kunnalla on systemaattiset ulkoisen tiedottamisen kanavat ja menettelytavat, joita käyttäen toimialaa, tulosalueita ja tulosyksiköitä koskeva informaatio välitetään asiakkaille, yhteistyökumppaneille, sidosryhmille, viranomaisille. Lisäksi kunnalla on käytössään raportointijärjestelmä, joka tuottaa luotettavaa ja ajantasaista tietoa tavoitteiden saavuttamisesta. Jonkin verran huonommat käsitykset olivat järjestelmistä, jotka tuottavat tietoa toiminnan häiriöttömydestä ja riskienhallinnasta.

Tieto, tiedonvälitys – ja vuorovaikutus siirtyvät ja keskittyvät entistä enemmän sähköisiin järjestelmiin. Toimivat vuorovaikutuskanavat ja -menettelyt vaativat panostuksia henkilöstön osaamiseen ja laitteistoon. Sähköisten järjestelmien helppokäyttöisyys on otettu huomioon mm. kunnan kotisivujen ja intran suunnittelussa sekä sähköisten kokouskäytäntöjen kehittämisessä.

Tiedottaminen on noussut esille myös monissa henkilöstöpalaverissa yhdeksi tärkeimmistä kehitettävistä asioista. Kuntaan on perustettu viestintäryhmä vastaamaan tähän tarpeeseen.

Tietoturvaryhmälle ei ole tullut tietoon kertomusvuonna tietoturvarikkeitä. Tietoturvapoliittikaohjeessa on ohjeet rikkeiden käsittelystä. Tietoturva- ja tietosuojaopikkeamia ei ole ollut. Atk-laitetilojen lämpötilan seuranta on reaalitajassa. Jakamon kulunvalvontahälytykset toimivat. Hälytykset menevät vartiointiliikkeelle.

Sisäistä tarkastusta on kohdistettu vuorovuosin eri toimintoihin. Kohdennettuja tarkastuksia käytetään edelleen myös osana sisäistä tarkastusta.

Käytössä olevia työmenetelmiä

- Ostolaskujen ym. menotositteiden käsittelyyn kunnanhallitus ja lautakunnat nimeävät vastaanottajat ja hyväksyjät
- Nimenkirjoitusoikeudet ovat määritelty hallintosäännössä
- Päätösvalta ja delegoinnit määritelty hallintosäännössä ja delegointipäätöksin
- Sopimusten seurannan hälytysjärjestelmä
- Tietohallinnossa tietosuoja- ja tietoturvapoliittikat, tietoturvaohjeet, salasanakäytännöt ja ohjelmankäyttöoikeudet
- Kirjaamiskäytännöt asioille

Kehittämistoimet

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointiin tarvitaan edelleen selkeyttämistä. Kyselyn avulla riskienhallintatyölle saadaan näkyvyyttä ja se saadaan kiinteäksi osaksi toimintayksiköiden työtä.
- Hankinta-asioihin ja erityisesti tarjouspyyntöihin käytetään enemmän aikaa ja hankitaan lisää osaamista mm. koulutuksen avulla ja asiantuntijapalvelua käyttäen.
- Kiinteistöjen järjestelmälliset kuntoarviot ja toimenpiteet
- Perustyöhön keskittyminen

Kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminatavoissa on edelleen kehitettävää. Kohtuullinen varmuus sisäisen valvonnan tuloksellisuudesta vuodelta 2020 on saatu.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Toimintatuotot olivat kertomusvuonna 4 055 530 euroa ja toimintakulut olivat 42 253 349 euroa. Toimintatuotot kasvoivat 0,02 % eli 797 euroa. Toimintatuottoja kertyi 470 601 euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Toimintatuottojen toteutuma-aste oli 113 %.

Toimintakulut kasvoivat 1 877 327 euroa (edellisenä supistuivat 622 154), 4,6 %. Toimintakatteeksi muodostui 38 197 820 euroa. Verotulot olivat 19 898 901 euroa. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,9 %. Verotulojen toteutuma-aste oli 98,3 %. Valtionosuudet olivat 21 800 848 euroa. Valtionosuudet kasvoivat 16,0 %. Valtionosuuk-sien toteutuma-aste oli 109,8 %.

Vuosikatteen muodostui 3 243 105 euroa. Poistoja kirjattiin yhteensä 2 035 640 euroa. Satunnaisia tuottoja ja kuluja kirjattiin yhteensä -231 206 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 976 258 euroa.

Tuloslaskelma (ulkoiset luvut)	2020	2019	2018
Toimintatuotot	4 055 529	4 054 732	4 170 840
Toimintakulut	42 253 349	40 376 023	40 998 177
Toimintakate	38 197 820	36 321 290	36 827 337
Verotulot	19 898 900	19 720 675	18 295 947
Valtionosuudet	21 800 848	18 800 041	18 549 374
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	10 843	5 089	1 662
Muut rahoitustuotot	18 933	21 093	16 854
Korkokulut	270 556	278 275	302 704
Muut rahoituskulut	18 043	21 561	21 765
Vuosikate	3 243 105	1 925 770	-287 969
Poistot ja arvон alentumiset	2 035 640	2 009 117	2 025 364
Satunnaiset erät	-231 207	268 042	0
Tilikauden tulos	976 258	184 695	-2 313 333
Tilinpäätössiirrot			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	976 258	184 695	- 2 313 333

Tuloslaskelman tunnusluvut	2020	2019	2018
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	9,6	10,0	10,2
Vuosikate/Poistot %	159,3	95,9	14,2
Vuosikate, euroa/asukas	491	290	-43
Asukasmäärä	6 605	6 637	6 711

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassa vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tyrnävän kunnan toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä on viideltä vuodelta -13 721 327,36 euroa.

Investointien tulo-rahoitus – tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Kertomusvuoden investointien tulo-rahoitus – tunnusluku on 290,6 % (ed. vuonna 250,9 %)

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan rahavirta	€	€
Vuosikate	3 243 105	1 925 770
Satunnaiset erät	-231 207	268 042
Tulorahoituksen korjauserät	90 765	160 916
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 115 954	-783 690
Rahoitusosuudet investointimenoihin		16 072
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	173 783	263 109
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 160 492	1 528 387
Rahoituksen rahavirta	€	€
Antolainauksen muutokset	-22 770	5 826
Antolainauksen lisäykset	-22 770	-6 501
Antolainasaamisten vähennykset		12 327
Lainakannan muutokset	-628 640	-1 552 993
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		3 046 736
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 028 640	-3 199 730
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	2 400 000	-1 400 000
Tyrnävän Sotavammaisten tukiyhdistys Ry		-300 000
Tyrnävän Kuitu Oy osakaslaina	133 946	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-91 764	-225 407
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 336	-1 595
Vaihto-omaisuuden muutos	706	17 915
Saamisten muutos	-310 835	-150 322
Korottomien velkojen muutos	216 030	-91 405
Rahoituksen rahavirta	-609 228	-2 072 575
Rahavarojen muutos	1 551 265	-544 188
Rahavarat 31.12.	1 569 366	18 102
Rahavarat 1.1.	18 102	562 290
Rahavarojen muutos	1 551 265	-544 188

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi tai suurempi. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Tyrnävän kunnan lainanhoitokatteen kehitys vuodesta 2000 lähtien vaihtelee 0,0–2,8 välillä. Kertomusvuonna lainanhoitokate oli 0,6 (ed. vuonna 0,0).

Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Vuonna 2016 kolme päivää, vuonna 2017 yksi päivä ja vuonna 2018 yksi päivä, vuonna 2019 0,1 päivää ja kertomusvuonna 12 päivää.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-13 721 327,36	-16 361 210,55
Investointien tulorahoitus %	290,61	250,9
Laskennallinen lainahoitokate	0,8	0,5
Lainanhoitokate	1,1	0,6
Kassan riittävyys, pv	12	0,1
Asukasmäärä kpl	6 605	6 637

3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Viittäkymmentä prosenttia alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa huomattavaa velkarasitetta. Tyrnävän omavaraisuusaste oli kertomusvuonna 27,7 %. (ed. vuonna 26,1 %)

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon kunnan käyttötulosta tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnuksen osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valti-onosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnuksen arvoon. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnuksen arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tyrnävän kunnan suhteellinen velkaantuneisuus –tunnusluku on 80,7 %.(ed. vuonna 87,6 %).

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvoiton päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainamäärän kehitys	2020	2019	2018	2017	2016
Lainakanta milj. euroa	31,3	31,9	33,5	30,4	23,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys 1000 €	0	3 047	4 500	10 500	9 500
Pitkäaikaisten lainojen väh.1000 €	3 029	3 200	3 394	3 148	2 352
Lainat euroa/asukas	4 740	4 810	4 990	4 510	3 409
Konsernilainat euroa/asukas	5 544	5 312	5 390	5 001	3 892

Tyrnävän kunnan tase ja sen tunnusluvut

Taseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste %	27,7	26,1
Suhteellinen velkaantuneisuus %	80,7	87,6
Velat ja vastuut % käyttötuloista	81,76	88,27
Kertynyt yli-/alijäämä €	2 922 402	1 946 144
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	442	293
Lainat 31.12. €/asukas	4 740	4 810
Lainakanta 31.12.	31 310 501	31 939 141
Lainat ja vastuut 31.12	31 820 090	32 206 822
Lainat ja vastuut 31.12 €/asukas	4 818	4 853
Lainasaamiset	331 906	197 960
Kunnan asukasmäärä	6 605	6 637

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä + Tilikauden ylijäämä. Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainasaamiset 31.12. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja

Kunnan tase

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 092 929	49 388 338	OMA PÄÄOMA	14 168 246	13 191 987
Aineettomat hyödykkeet	1 251 176	1 475 609	Peruspääoma	11 245 843	11 245 843
Aineettomat oikeudet	7 401	25 676	Muut omat rahastot	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	1 243 775	1 449 933			
Ennakkomaksut	0,00	0,00			
Aineelliset hyödykkeet	42 199 175	43 292 923	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	1 946 144	1 761 449
Maa- ja vesialueet	5 813 926	5 778 707	Tilikauden ali/ylijäämä	976 258	184 695
Rakennukset	32 261 321	33 375 358	POISTOERO JA VAPAAEHTOIS- SET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 975 926	4 037 605	Poistoero	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	26 725	44 348	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	35 454	35 454	Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset-hankinnat	85 823	21 450			
Sijoitukset	4 642 578	4 619 807	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	92 457	93 962
Osakkeet ja osuudet	4 294 125	4 294 125	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	22 770	0,00	Lahjoitusrahastojen pääomat	995	995
Muut saamiset	325 682	325 682	Muut toimeksiantojen pääomat	91 461	93 962
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	91 462	92 967	VIERAS PÄÄOMA	36 903 306	37 313 580
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Pitkäaikainen	25 201 319	28 225 280
Muut toimeksiantojen varat	91 462	92 967	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 201 319	28 215 280
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 979 618	1 118 224	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	10 000
Vaihto-omaisuus	43 636	44 342	Lyhytaikainen	11 701 988	9 088 300
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Joukkovelkakirjalaina	3 000 000	600 000
Muu vaihto-omaisuus	43 636	44 342	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 099 183	3 099 183
Saamiset	1 366 616	1 055 781	Lainat julkisyhteisöiltä	10 000	14 678
Pitkäaikaiset saamiset	331 906	197 960	Ostovelat	2 567 587	2 361 240
Lainasaamiset	331 906	197 960	Muut velat	448 081	378 649
Muut saamiset	0,00	0,00	Siirtovelat	2 577 137	2 634 549
Lyhytaikaiset saamiset	1 034 710	857 821	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	51 164 009	50 599 529
Myyntisaamiset	564 799	492 328			
Muut saamiset	400 683	280 493			
Siirtosaamiset	69 228	85 000			
Rahat ja pankkisaamiset	1 565 366	18 102			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	51 164 009	50 599 529			

3.6 Kokonaistulot – ja kokonaismenot

Tulot 2020	1000 €
Toiminta	
Toimintatuotot	4 056
Verotulot	19 899
Valtionosuudet	21 801
Korkotuotot	11
Muut rahoitustuotot	19
Satunnaiset tuotot	17
Tulorahoituksen korjaukset	0
- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutus voitot	91
Investoinnit 2020	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.	174
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisen vähennykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 400
Oman pääoman lisäykset	0
Kokonaistulot yhteensä	48 601
Menot 2020	
Toiminta	
Toimintakulut	42 253
- Valmistus omaan käyttöön	0
Korkokulut	271
Muut rahoituskulut	18
Satunnaiset kulut	248
Tulorahoituksen korjaukset	0
Investoinnit 2020	
Investointimenot	1 116
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	23
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 029
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaismenot yhteensä 2020	46 958

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä. Yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät.

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty(kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	1	
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt		
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset	0	
Säätiöt		
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		
Muut omistusyhteisyhteisöt	2	7
Yhteensä	6	7

Tyrnävän Vesihuolto Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen, kuntayhtymät omistusosuuden suhteessa ja yhteisyhteisöistä Hirsijärven Vesi Oy ja Tyrnävän kuitu Oy on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuus- ja muista omistusyhteisyhteisöistä (kunnan omistusosuus tai määräysvalta on alle 50 %), joita ei ole yhdistelty konsernitaseeseen on luettelo liitetiedoissa

Konsernitaseen tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Omavaraisuus - %	39,8	34,8	29,8	27,34	27,04	27,8
Konsernin lainakanta milj. euroa	19,3	26,3	33,7	36,2	35,2	36,6
Konsernin lainat euroa/asukas	2 849	3 892	5 001	5 390	5 313	5 544

3.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Tyrnävän kunnan konserniohjeissa on määritelty kunnan toimivalta ja vastuu Tyrnävä-konsernissa. Tyrnävän kunnan omistajapolitiikan tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja edullisia palveluja kunnalle ja kuntalaisille. Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto. Valtuusto määrittelee kunnan tavoitteet ja hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Valtuusto on kuntakonsernin ylin valvoja. Valtuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko kuntakonsernille.

Päivitetty konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 22.2.2012.

Konserniohjeen mukaan tilivuoden päätyttyä tytäryhteisön tulee toimittaa kunnalle vuosikertomus sekä konsernitaseen laatimisessa tarvittavat tiedot kunnan edellyttämässä määräajassa. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee laatia kirjanpitoa yhtenäisesti siten, että konsernitaseen laatimista varten tarvittavat tiedot on vaikeuksitta saatavissa. Yhteisöjen tulee myös laskea kunnan poistosuunnitelman mukaiset poistot kunnan konsernitasetta varten.

Tytäryhteisöjen henkilöstöpolitiikassa noudatetaan kunnan omaksumia yleisperiaatteita elleivät asianomaista alaa koskevat sopimukset muuta edellytä.

Kunnanhallitus koordinoi, antaa konsernivalvontaa koskevia ohjeita ja seuraa yhteisöjen hallintoa ja taloudenhoitoa sekä tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi. Kunnanhallitus valitsee edustajat kuntayhtymiä lukuun ottamatta muiden tytäryhteisöjen hallintoelimiin (yhtiökokous tai muun

yhteisömuodon hallintoelin) ja antaa tarvittaessa yksityiskohtaisemmat ohjeet kunnan edustajille eri yhteisöjen hallintoelimissä käsiteltävistä asioista.

Tyrnävän Vesihuolto Oy:n tulee informoida kunnanjohtajaa välittömästi poikkeus- tai häiriötilanteista veden jakelussa tai muista vesiyhtiön toiminnan muutoksista.

3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tyrnävän Kuitu Oy yhdistetään ensimmäistä kertaa nyt vuoden 2018 kunnan tilinpäätökseen. Kunta omistaa 49 % Tyrnävän Kuitu Oy:stä. Oulun seudun koulutuskuntayhtymä OSAO on yhdistelty ensimmäisen kerran vuonna 2010 Tyrnävän kunnan tilinpäätökseen. Kunnan omistusosuus on 2,7 %.(aikaisemmin 1,273 %) Tyrnävän kunnan omistusosuus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiristä on 1,36 %. (aikaisemmin 1,35 %) Tyrnävän kunnan osuus Pohjois-Pohjanmaan liitosta on 1,05 %.

Tyrnävän Vesihuolto Oy

Tyrnävän Vesihuolto Oy:n osakkeita on 100 kpl, joista Tyrnävän kunnalla on 68 %. Kunta on antanut vuonna 2015 Tyrnävän Vesihuolto Oy:n 600 000 euron lainalle takauksen. Kunta sai vastavakuudeksi panttikirjoja neljään eri tilaan:

400 000 euroa, kiinnitys tilaan Suojala, kiinteistötunnus 859-401-5-32

200 000 euroa, kiinnitys tilaan Vesikukkola, kiinteistötunnus 859-401-123-0

200 000 euroa, kiinnitys tilaan Alavesilä, kiinteistötunnus 859-401-95-13

200 000 euroa, kiinnitys tilaan Pumpsula, kiinteistötunnus 859-401-41-22

Suurin vedenjakelullinen haaste vuoden 2020 aikana oli muutaman viikon kestänyt vesijohtovuoto Tyrnävän Osuuspankin edessä kulkevan jalkakäytävän alla. Runkovesijohdon korjaus oli haasteellista sen syvän sijainnin sekä lähellä kulkevan liikenteen vuoksi.

Suurimpana investointina vuonna 2020 tilattiin ja asennettiin 100 alavesisäiliö sekä paineenkorottamo Murrontien ja Kauttarannantien risteyskohtaan. Tällä investoinnilla turvataan Murron alueen vedenjakelu ja riittävä painetaso niin nykyisellä kuin tulevilla kaava-alueilla.

Jätevesiverkoston laajennus Jokisillan alueella saatiin päätökseen toukokuussa 2020. Jätevesiverkoston laajennus parantaa jätevesiverkoston kattavuutta jokivarsien kiinteistöissä ja mahdollistaa kiinteistöjen liittymisen kunnalliseen jätevesiverkostoon jätevesidirektiivin mukaisesti.

Yhteishanke Järvitalo – Ylipää Limingan Vesihuolto Oy:n kanssa on edelleen kesken johtuen otettavan pohjaveden laatuun ja määrään liittyvistä lisäselvitystarpeista. Selvitysten teko on käynnissä yhteistyössä ao. laitosten, ELY-keskuksen, tienpitäjän ja Metsäkeskuksen toimesta. Hanketta käsitellään myös Oulun eteläisen alueen vesilaitosten yhteistyöryhmässä.

Myydyssä vesimäärässä oli vähennystä viimevuoteen verrattuna 0,2 %. Lisäystä vedenostoissa oli 0,03 %.

Tyrnävän Vesihuolto Oy osallistui toimintavuoden aikana omalta osaltaan Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:n, Hirsijärven Vesi Oy:n, Vesi- ja Viemäri-laitosyhdistyksen ja Pohjois-Suomen vesivaliokunnan toimintaan. Naapurilaitosten kanssa jatkui tiivis ja hyvä yhteistyö.

3.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Tyrnävän kuntakonsernista on yhteenveto konsernin liitetiedoissa. Yli 50 prosentin määräämisvalta on ainoastaan Tyrnävän Vesihuolto Oy:ssä.

Tyrnävän kuntakonsernin kehityksen arvioidaan jatkuvan nykyisessä laajuudessaan.

3.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeilla konsernijohto antaa konsernitason toimintaohjeet ja –periaatteet sekä täsmentää kunnan ja kunnanhallituksen asemaa konsernin johtajana. Konserniohje on uusittu vuonna 2012.

Tyrnävän Vesihuolto Oy:n hallituksessa on kunnanhallituksen edustus. Tyrnävän kunnalla ja Tyrnävän Vesihuolto Oy:llä on sama tilintarkastaja. Asiakirjahallinnossa on tehty yhteistyötä (arkistonmuodostussuunnitelman valmistelu). Myös Lakeuden Kuitu Oy:ssä on hallituksessa kunnanhallituksen edustus.

Konserniohje sisältää konsernijohtamiseen, -ohjaukseen ja seurantaan liittyviä asioita sekä määrittelee minkälaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään, esim. Tyrnävän kunnan tytäryhteisön henkilöstöpolitiikassa on konserniohjeen mukaan noudatettava kunnan omaksumia yleisperiaatteita elleivät asianomaista alaa koskevat sopimukset muuta edellytä. Konserniohjeen mukaan tilivuoden päätyttyä tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle vuosikertomus sekä konsernitilinpäätöksen laatimisessa tarvittavat tiedot kunnan edellyttämässä määräajassa. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee laatia kirjanpitoinsa yhtenäisesti siten, että kunnan konsernitaseen laatimista varten tarvittavat tiedot on vaikeuksitta saatavissa.

Kehittämistoimet (konsernia koskevat)

Tieto, tiedonvälitys ja – kulku vaativat edelleen toimenpiteitä, tarvitaan harjoittelua ja yhteistyötä erityisesti koko kuntaa koskevissa häiriötilanteissa

Jatketaan turvallisuustyötä.

Sisäisen valvonnan toimintatavoissa on edelleen kehitettävää. Kohtuullinen varmuus sisäisen valvonnan tuloksellisuudesta vuodelta 2020 on kuitenkin saatu.

3.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma	1.1 – 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toimintatuotot	15 414 940,09	15 008 292,58
Toimintakulut	-54 267 731,28	-51 982 055,26
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	94 970,42	42 546,24
Toimintakate	-38 757 820,77	-36 931 216,44
Verotulot	19 898 900,65	19 720 675,22
Valtionosuudet	23 795 126,86	20 722 101,29
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	13 052,21	7 473,54
Muut rahoitustuotot	24 581,66	30 928,89
Korkokulut	-283 724,38	-292 872,90
Muut rahoituskulut	-22 323,37	-23 653,23
Vuosikate	4 667 792,86	3 233 436,37
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot	-3 077 675,03	-3 003 451,28
Arvonalentumiset	-23,15	-100 553,59
Satunnaiset erät	-218 992,25	268 041,65
Tilikauden yli- ja alipariarviot		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Tilikauden tulos	1 371 102,43	397 473,15
Tilinpäätössiirrot	29 655,05	9 767,87
Tilikauden verot	-1 172,41	-2 776,20
Laskennalliset verot	-8 904,58	-767,07
Vähemmistöosuudet	-28 884,55	-1 936,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 361 795,94	401 761,74

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut %	28,41	28,33
Vuosikate/Poistot %	151,67	107,65
Vuosikate euroa/ asukas	706,71	487,18
Asukasmäärä	6 605	6 637

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja. Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Konsernin vuosikate prosenttia poistoista: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Konsernin vuosikate euroa/asukas: Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	1.1 - 31.12.2020	1.1 - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 667 792,87	3 233 436,47
Satunnaiset erät	-218 992,25	268 041,65
Tulorahoituksen korjauserät	6 774,39	-284 926,51
Tilikauden verot	-1 172,41	-2 776,20
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 144 831,07	-2 686 374,35
Rahoitusosuudet investointimenoihin	65 885,60	72 317,57
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	187 293,74	287 793,43
Toiminnan ja investointien rahavirta	562 750,87	887 512,06
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antosaamisten lisäykset	-31 588,22	-6 909,00
Antosaamisten vähennykset	1 224,00	12 734,90
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 135 200,00	4 202 736,40
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 197 273,06	-3 659 660,68
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 427 200,00	-1 404 196,05
Oman pääoman muutokset	133 946,00	-300 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18,10	-1,96
Vaihto-omaisuuden muutos	-99 502,85	5 423,82
Saamisten muutos	-188 329,92	-588 987,47
Korottomien velkojen muutokset	295 932,34	378 787,35
Rahoituksen rahavirta	1 476 790,19	-1 360 072,69
Rahavarojen muutos	2 039 541,04	-472 560,64
Rahavarat 31.12.	3 704 659,95	1 665 118,91
Rahavarat 1.1.	1 665 118,91	2 137 679,55
Rahavarojen muutos	2 039 541,04	-472 560,64

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-15 204 616,00	-16 187 066,20
Investointien tulorahoitus	114,44	123,69
Laskennallinen lainanhoitokate	1,01	0,75
Lainanhoitokate	1,42	0,89
Kassan riittävyys pv	6	3

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus - tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Uutena tunnuslukuna on velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista: tunnusluku on 82,75

Konsernitase

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	58 905 668,56	58 222 009,57	OMA PÄÄOMA	18 558 685,17	17 232 948,82
Aineettomat hyödykkeet:	1 502 338,87	1 731 712,51	Peruspääoma	11 245 843,00	11 245 843,00
Aineettomat oikeudet	1 345 885,14	1 599 557,28	Säätiöiden ja yhdistysten	2 287,36	2 287,36
Muut pitkävaikutteiset menot	79 064,36	88 880,37	Muut omat rahastot	284 565,71	311 070,76
Ennakkomaksut	77 389,37	43 274,86	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	5 664 193,16	5 272 015,86
Aineelliset hyödykkeet:	54 594 367,16	53 865 198,25	Tilikauden ali/ylijäämä	1 361 795,94	401 731,84
Maa- ja vesialueet	5 828 949,56	5 755 932,25	VÄHEMMISTÖOSUUDET	649 163,50	623 392,71
Rakennukset	40 390 061,46	41 383 844,54			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 340 752,34	4 329 863,37	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Koneet ja kalusto	863 613,68	866 252,83	VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	46 259,88	47 461,69	Poistoero	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 124 730,24	1 481 843,57	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
			PAKOLLISET VARAUKSET	429 036,89	430 531,16
Sijoitukset:	2 808 962,53	2 625 098,81	Muut pakolliset varaukset	429 036,89	430 531,16
Osakkuusyhteisöosuudet	1 448 584,22	1 380 969,95			
Muut osakkeet ja osuudet	903 707,53	820 852,95			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	294 278,95	314 217,57
Muut lainasaamiset	23 113,52	1 567,10	Valtion toimeksiannot	61 760,93	31 854,79
Muut saamiset	433 557,26	421 708,81	Lahjoitusrahastojen pääomat	6 221,73	5 851,57
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	292 728,48	312 649,01	Muut toimeksiantojen pääomat	226 296,29	276 511,21
Valtion toimeksiannot	61 760,93	31 854,79	VIERAS PÄÄOMA	46 788 592,80	45 127 554,78
Lahjoitusrahastojen erityiskate	5 098,04	4 751,55	Pitkäaikainen	32 136 093,98	33 227 216,48
Muut toimeksiantojen varat	225 869,51	276 042,67	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 231 619,63	31 356 081,05
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 521 360,27	5 193 986,46	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	9 999,83
Vaihto-omaisuus:	377 284,35	277 781,50	Liittymismaksut ja muut velat	1 896 588,54	1 853 228,54
			Ostovelat	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	209 780,52	124 449,74	Laskennalliset verovelat	7 885,81	7 907,06
Keskeneräiset tuotteet	974,37	1 709,56	Lyhytaikainen	14 652 498,82	11 900 338,30
Valmiit tuotteet	122 893,34	107 280,36	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 378 883,36	3 274 616,69
Muu vaihto-omaisuus	43 636,12	44 341,84	Lainat julkisyhteisöiltä	9999,84	14 678,33
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Saadut ennakot	104,57	162,45
SAAMISET	3 439 415,97	3 251 086,05	Ostovelat	3 299 055,53	3 107 952,82
Pitkäaikaiset saamiset:	335 454,33	200 555,62	Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	600 000,00
Lainasaamiset	331 906,00	197 960,00	Muut velat	671 833,91	555 391,38
Muut saamiset	627,41	233,99	Siirtovelat	4 292 621,61	4 347 536,63
Siirtosaamiset	2 920,92	2 361,63	Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset:	3 103 961,64	3 050 530,43	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	66 719 757,31	63 728 645,04
Myyntisaamiset	1 629 838,30	1 583 019,01			
Lainasaamiset	725 664,72	742 824,16	Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019
Muut saamiset	522 861,06	492 508,10	Omavaraisuusaste %	27,82	27,04
Siirtosaamiset	225 597,56	232 179,16	Suhteellinen velkaantuneisuus	79,16	81,38
Rahoitusarvopaperit	102 466,82	102 720,63	Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	80,81	82,75
Osakkeet ja osuudet	142,33	142,33	Kertynyt ylijäämä €	7 025 989,10	5 673 747,70
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	102 324,49	102 578,30	Kertynyt ylijäämä € /asukas	1 063,74	854,87
Rahat ja pankkisaamiset	3 602 193,13	1 562 398,28	Konsernin lainat €/asukas	5544,36	5 313,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 719 757,31	63 728 645,04	Konsernin lainakanta	36 620 502,82	35 263 282,96
			lainat ja vastuut 31.12.	37 601 136,71	36 024 129,37
			Lainat ja vastuut €	5692,83	5 427,77
			Konsernin lainasaamiset	725 664,72	940 784,10
			Kunnan asukasmäärä	6 605	6 637,00

3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamis toimenpiteet

3.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Silloin kun kunnan taaseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää valtuustolle vuoden 2020 tilikauden tuloksen 976 258,28 euroa käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 976 258,28 euroa, joka siirretään tilikauden yli/alijäämättilille.

3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2020 tilinpäätös osoittaa 976 258,28 euroa ylijäämää. Aikaisempien vuosien ylijäämää on 1 946 144,32 euroa.

4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta.

4.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta.

Vertailutavoitteiden toteutumisesta on esitetty jäljempänä osastoittain sivulta 37 lähtien. Lautakunnat ovat käsitelleet omat kertomuksensa ja kunnanhallitus hallinto- ja kehittämisosaston kertomuksen.

Talousarvioon otetut tavoitteet ovat erityyppisiä. Kaikkia talousarvion tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite. Tavoitteiden sitovuusaste on kuitenkin erilainen. Se riippuu tavoitteen saavuttamisajasta, meno- tai tulosisällisyydestä tai siitä, kuinka paljon muut tekijät kuin kunnan omat toimenpiteet vaikuttavat tavoitteen toteutumiseen.

Pitemmän aikavälin tavoitteista, koko väestöä koskevista tavoitteista ja kuntastrategian kehittämisalueita koskevista tavoitteista ja niiden toteutumisesta on selostettu edellä kohdassa 3.2.4.

4.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Kunnan rahankäyttö perustuu valtuuston myöntämään määrärahaan.

Tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan merkittävät rahan lähteet ovat talousarviossa tuloarvioita.

Toteutusvertailussa esitetään sekä budjetoidut että toteutuneet menot ja tulot bruttomääräisinä riippumatta siitä, onko sitovuus talousarviossa määritelty brutto- vai nettoperiaatteen mukaan.

Toteutusvertailussa on esitetty myös alkuperäiseen talousarvioon hyväksytyt muutokset. Käyttötalouden osan sitovuustaso on tulosaluetaso.

4.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalouden avulla. Talousarvion käyttötalouden osassa on valtuusto asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Poikkeamat tilinpäätösvuoden alkuperäiseen talousarvioon

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 7.12.2020 kunnanhallituksen esityksen mukaisesti talousarviomuutoksena lisätä sosiaali- ja terveysosaston käyttötalouden määrärahoja yhteensä 1 604 000 eurolla.

Käyttötalouden toteutuminen määrärahat (menot)

KÄYTTÖTALOUSOSA	Talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio + Ta-muutos	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Hallinto – ja kehittämisosasto	Määrärahat					
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	1 847 906	25 700	1 873 606	1 737 379	136 227	92,7
Tuki- ja sähköiset palvelut	1 390 828			1 368 362	22 465	98,4
Sosiaali- ja terveysosasto						
Sosiaali- ja terveysosasto hallinto	132 402		132 402	140 813	-8 411	106,4
Sosiaalipalvelut	2 009 826	485 000	2 494 826	2 471 861	22 965	99,1
Vammaispalvelut	2 627 646	490 000	3 117 646	3 475 692	-358 045	111,5
lääkkäiden palvelut	3 459 845	78 000	3 537 845	3 662 117	-124 272	103,5
Terveyspalvelut	11 957 105	551 000	12 508 105	12 825 110	-317 005	102,5
Sivistys - ja hyvinvointiosasto						
Sivistysosaston hallinto	199 007		199 007	194 163	4 844	97,6
Opetuspalvelut	10 422 017		10 422 017	10 069 574	352 442	96,6
Varhaiskasvatuspalvelut	4 879 418		4 879 418	4 418 645	730 773	85,0
Kulttuuri- ja vapaa-aika	883 610	-25 700	857 910	718 584	139 325	83,8
Ympäristöosasto						
Ympäristöosaston hallinto	150 418		150 418	161 351	-10 933	107,3
Rakennusvalvonta	89 034		89 034	97 639	-8 605	109,7
Liikenneväylät ja yleiset alueet	706 815		706 815	753 173	-46 358	106,6
Kiinteistöt	2 341 437		2 341 437	2 252 908	88 529	96,2
Ruoka -ja siivouspalvelut	1 728 776		1 728 776	1 542 426	186 350	89,2
Yhteensä	44 826 090	1 604 000	46 430 090	45 619 798	810 293	98,3

Käyttötalouden toteutuminen tuloarviot

KÄYTTÖTALOUSOSA	Talousarvio tulot	Talousarvio-muutos	Talousarvio + Ta-muutos	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Hallinto – ja kehittämisosasto						
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	167 700		167 700	199 122	-31 422	118,7
Tuki- ja sähköiset palvelut	297 694		297 694	281 372	16 322	94,5
Sosiaali- ja terveysosasto						
Sosiaali- ja terveysosasto hallinto	0		0	0	0	
Sosiaalipalvelut	163 352		163 352	150 717	12 635	92,3
Vammaispalvelut	23 550		23 550	388 424	-364 874	1649,4
lääkkäiden palvelut	392 500		392 500	412 484	-19 984	105,1
Terveyspalvelut	474 700		474 700	477 609	-2 909	100,6
Sivistys - ja hyvinvointiosasto						
Sivistysosaston hallinto	29 000		29 000	20 102	8 898	69,3
Opetuspalvelut	417 549		417 549	424 181	-6 632	101,6
Varhaiskasvatuspalvelut	351 500		351 500	393 462	-41 962	111,9
Kulttuuri- ja vapaa-aika	144 500		144 500	130 265	14 235	90,1
Ympäristöosasto						
Ympäristöosasto hallinto	0		0	0	0	
Rakennusvalvonta	50 000		50 000	69 118	-19 118	138,2
Liikenneväylät ja yleiset alueet	545 776		545 776	577 703	-31 927	105,8
Kiinteistöt	2 315 722		2 315 722	2 308 577	7 145	99,7
Ruoka -ja siivouspalvelut	1 768 361		1 768 361	1 588 841	179 520	89,8
Yhteensä	7 141 904		7 141 904	7 421 977	-280 073	103,9

Käyttötalous netto, määrärahat

KÄYTTÖTALOUSOSA	Talousarvio menot	Tulot	Netto	Talousarvio muutos	Ta+Ta -muutos	Toteuma	Poikkeuma	Tot%
Hallinto- ja kehittämisosasto								
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	1 847 906	167 700	1 680 206	25 700	1 705 906	1 538 257	167 649	90,2
Tuki -ja sähköiset palvelut	1 390 828	297 694	1 093 134	0,00	1 093 134	1 086 990	6 144	99,4
Sosiaali- ja terveysosasto								
Sosiaali- ja terveysosasto hallinto	132 402	0,00	132 402	0,00	132 402	140 813	-8 411	106,4
Sosiaalipalvelut	2 009 826	163 352	1 846 474	485 000	2 331 474	2 321 144	10 330	99,6
Vammaispalvelut	2 627 646	23 550	2 604 096	490 000	3 094 096	3 087 268	6 829	99,8
lääkkäiden palvelut	3 459 845	392 500	3 067 345	78 000	3 145 345	3 249 633	-104 288	103,3
Terveyspalvelut	11 57 105	474 700	11 482 405	551 000	12 033 405	12 347 501	-314 096	102,6
Sivistys- ja hyvinvointiosasto								
Sivistysosaston hallinto	199 007	29 000	170 007	0,00	170 007	174 060	-4 053	102,4
Opetuspalvelut	10 22 017	417 549	10 004 468	0,00	10 004 468	9 645 393	359 075	96,4
Varhaiskasvatuspalvelut	4 879 418	351 500	4 527 918	0,00	4 527 918	3 755 183	772 735	2,9
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	883 610	144 500	739 110	-25 700	713 410	588 320	125 091	82,5
Ympäristösosasto								
Ympäristösosaston hallinto	150 418	0	150 418	0,00	150 418	161 351	-10 933	107,3
Rakennusvalvonta	89 034	50 000	39 034		39 034	28 522	10 512	73,1
Liikenneväylät – ja yleiset alueet	706 815	545 776	161 039	0,00	161 039	175 470	-14 431	109,0
Kiinteistöt	2 341 437	2 315 722	25 715		25 715	-55 669	81 384	-216,5
Ruoka- ja siivouspalvelut	1 728 776	1 768 361	-39 585	0,00	-39 585	-46 415	6 830	117,3
Yhteensä	44 826 90	7 141 904	37 684 186	1 604 000	39 288 186	38 197 820	1 090 366	97,2

4.3.2 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	3 584 928		3 584 928	4 055 529	-470 601
Myyntitulot	778 320		778 320	748 377	29 943
Maksutulot	1 422 100		1 422 100	1 789 345	-367 245
Tuet ja avustukset	373 881		373 881	436 464	-62 583
Muut toimintatuotot	1 010 627		1 010 627	1 081 343	-70 716
Toimintamenot	41 269 114	1 604 000	42 873 114	42 253 349	619 765
Henkilöstömenot	18 166 949	178 000	18 344 949	17 740 777	604 172
Palvelujen ostot	18 325 331	1 303 000	19 628 331	19 995 638	-367 307
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 525 146	30 000	2 555 146	2 341 519	213 627
Avustukset	1 815 773	93 000	1 908 773	1 646 957	261 816
Muut toimintamenot	435 915		435 915	528 459	-92 544
Toimintakate	37 684 186	1 604 000	39 288 186	38 197 820	1 090 366
Verotulot	20 250 000		20 250 000	19 898 901	351 099
Valtionosuudet	19 850 000		19 850 000	21 800 848	-1 950 848
Korkotulot	5 000		5 000	10 843	-5 843
Muut rahoitustulot	15 000		15 000	18 933	-3 933
Korkomenot	290 000		290 000	270 556	19 444
Muut rahoitusmenot	20 000		20 000	18 043	1 957
Vuosikate	2 125 814	1 604 000	521 814	3 243 105	-2 721 291
Suunnit. mukaiset poistot	2 117 880		2 117 880	2 035 640	82 240
Arvonalentumiset	0		0	0	0
Satunnaiset erät	0		0	231 207	-231 207
Tilikauden tulos	7 934	1 604 000	-1 596 066	976 258	-2 572 324
Poistoeron lisäys tai vähennys	0		0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	7 934	1 604 000	-1 596 066	976 258	-2 572 324

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	18 950 000		18 950 000	18 633 997,65	316 002,35
Osuus yhteisöveron tuotosta	400 000		400 000	422 376,00	-22 376,00
Kiinteistövero	900 000		900 000	842 527,00	57 473,00
Verotulot yhteensä	20 250 000		20 250 000	19 898 900,65	351 099,35

Kiinteistöveroprosentit	2020	2019	2018	2017	2016
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,12	1,12	1,12	0,98	0,98
Vakituisten asuntojen veroprosentti	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	1,12	1,12	1,12	0,98	0,98

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	20 138 138,00	19 764 632,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	6 966 137,00	6 757 092,00
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 037 344,00	-964 591,00
Verotulomenetysten korvaus	2 700 054,00	
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	21 800 848,00	18 800 041,00

4.3.3 Investointien toteutuminen

Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia toimielimittäin.
Investointimenojen toteutuma-aste oli 50,2 % ja tulojen 26,6 %.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 6.4.2020 kunnanhallituksen esityksen mukaisesti investointiosaan talousarviomuutoksena siirtää Kanta-hankkeelle osoitetusta 68.000 euron määrärahasta 17.000 euroa iäkkäiden palveluiden/kotihoidon mobiilijärjestelmä hankkeelle. Kunnanvaltuusto lisäsi kokouksessaan 8.6.2020 vuoden 2020 talousarvion rahoituslaskelmaan antolainauksen muutokseen 15.000 euroa

KUNNANHALLITUS	Talousarvio määräraha valtuusto	Ta-muutos	Talousarvio + talousarvio muutos	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Maan- ja kiinteistöjen hankinta	200 000		200 000	51 174	148 826	25,6
Tulot	40 000		40 000	15 955	24 045	39,9
Osakkeiden hankinta	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Kunnan yhteiset ICT-hankinnat	30 000		30 000	0,0	30 000	0,0
Käyttöomaisuuden myynti	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
KUNNANHALLITUS MENOT YHTEENSÄ	230 000		230 000	51 174	178 826	22,2
Tulot	40 000		40 000	15 955	-24 045	39,9
Netto	190 000		190 000	35 219	154 781	18,5
SOSIAALI - JA TERVEYSOSASTO						
Kanta toiminnot	68 000	-17 000	51 000	0,0	51 000	0,0
Mobiilijärjestelmä		17 000	17 000	0,0	17 000	0,0
Sosiaalipalvelutilojen rakentaminen terveyskeskus	20 000		20 000	17 514	2 486	87,6
Terveyskeskus 1 kpl hoitohuonetta ja röntgenlaite	60 000		60 000	0,0	60 000	0,0
SOSIAALI JA TERVEYSOSASTO YHTEENSÄ	148 000		148 000	17 514	130 486	11,8
SIVISTYS - JA HYVINVOINTIOSASTO						
Päiväkotien toiminnallisia muutoksia	100 000		100 000	125 246	-25 246	125,2
Kirkkomännikön koulun toimintaympäristön kehittäminen	10 000		10 000	2 551	7 449	25,5
SIVISTYS - JA HYVINVOINTIOSASTO YHTEENSÄ	110 000		110 000	127 797	-17 797	116,2
Tulot						
Netto						
YMPÄRISTÖOSASTO						
Hulevesijärjestelmän liittymismaksut tulot	20 000		20 000	0,0	20 000	0,0
Murrontien ja Pikkaralantien risteysjärjestys	35 000		35 000	32	34 968	0,1
Murron uuden kaava-alueen kunnallistekniikka	250 000		250 000	13 067	236 933	5,2
Pyöräily- ja kävelyreittien viitoitus	35 000		35 000	0,0	35 000	0,0
Katu-, piha-, liik. ja yleisten alueiden valaistuksen	45 000		45 000	10 413	34 587	23,1
Yleisurheilukentän perusparann. suunnittelu ja toteutus	20 000		20 000	28 031	-8 031	140,2
Kunnallistekniikan rakentaminen	40 000		40 000	45 089	-5 089	112,7
Teiden, kevyen liikenteen väylien päällystykset	90 000		90 000	82 489	7 511	91,7
Tupostien katuvalot	300 000		300 000	228 152	71 848	76,1
Kunnantalon yläkerran lattian hionta ja lakkaus	10 000		10 000	18 604	-8 604	186,0
Malpekohteet Leppioja-Laiduntie	150 000		150 000	0,0	150 000	0,0
Katuverkoston korjaus	251 000		251 000	81 355	169 645	32,4
Puistot ja leikkikentät	40 000		40 000	10 807	29 193	27,0
Kunnantalon piha ja pysäköintialue	100 000		100 000	188 358	-88 358	188,4
Vanhojen rakennusten korjaus	20 000		20 000	12 287	7 713	61,4
Kattojen korjaus- ja kunnostustyöt	20 000		20 000	15 529	4 471	77,6
Toimitilat / liiketilat kunnostukseen	20 000		20 000	16 976	3 024	84,9
Kunnan vuokra-asuntojen korjaustyöt	15 000		15 000	12 098	2 902	80,7
Temmeksen meijerin remontti	170 000		170 000	22 523	147 477	13,2
Kiinteistöautomaation modernisointi	10 000		10 000	9 400	600	94,0
Nahkurin käyttötarkoituksen suunnittelu	20 000		20 000	18 829	1 171	94,1
Sisäilmaongelmien korjaus	20 000		20 000	55 038	-35 038	275,2
Vanhan lääkäritalon purkaminen	35 000		35 000	0,0	35 000	0,0
Muu varaus	40 000		40 000	50 395	-10 395	126,0
YMPÄRISTÖOSASTO YHTEENSÄ	1 736 000		1 736 000	919 470	816 530	53,0
Tulot	20 000		20 000		-20 000	0,0
Netto	1 716 000		1 716 000	919 470	796 530	53,6
Tulot: Rahoitusosuudet valtiolta						
MENOT YHTEENSÄ	2 224 000		2 224 000	1 115 954	1 108 046	50,2
TULOT YHTEENSÄ	60 000		60 000	15 955	-44 045	26,6
NETTOMENOT	2 164 000		2 164 000	1 099 999	1 064 001	50,8

4.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutuminen	Talousarvio	Ta-muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 125 814	1 604 000	521 814	3 243 105	-2 721 291
Tilikauden verot					
Tulorahoituksen korjauserät				90 765	-90 765
Investointien rahavirta					
Investointimenot	2 224 000		2 224 000	1 115 954	1 108 046
Rahoitusosuudet investointeihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	60 000		60 000	173 783	-113 783
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	15 000	15 000	30 000	-22 770	7 230
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 867 047		2 867 047		2 867 047
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 813 861		2 813 861	3 028 640	-214 779
Lyhytaikaisten lainojen muutos				1 400 000	1 400 000
Oman pääoman muutokset					

4.3.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Yhteenvedo	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talous- arvio	Ta- muu- tos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTA- LOUSOSA										
Hallinto- ja ke- hittämisosasto	3 238 734	25 700	3 264 434	3 105 741	158 693	465 394		465 394	480 495	-15 101
Sosiaali- ja ter- veysosasto	20 186 824	1 604 000	21 790 824	22 575 593	-781 769	1 054 102		1 054 102	1 429 235	-375 133
Sivistys- ja hy- vinvointiosasto	16 384 052	-25 700	16 357 352	15 130 966	1 227 386	942 549		942 549	968 010	-25 461
Ympäristö- osasto	5 016 480		5 016 480	4 807 498	208 983	4 679 859		4 679 859	4 544 239	135 620
TULOSLASKEL- MAOSA										
Verotulot						20 250 000		20 250 000	19 898 901	351 099
Valtionosuudet						19 850 000		19 850 000	21 800 848	-1 950 848
Korkotulot						5 000		5 000	10 843	-5 843
Muut rahoitus- tulot						15 000		15 000	18 933	-3 933
Korkomenot	290 000		290 000	270 556	19 444					
Muut rahoitus- menot	20 000		20 000	18 005	-1 995					
INVESTOINTI- OSA										
Hallinto- ja ke- hittämisosasto	230 000		230 000	51 174	178 826	40 000		40 000	15 955	-24 045
Sosiaali- ja ter- veysosasto	148 000		148 000	17 514	130 486					
Sivistys- ja hy- vinvointiosasto	110 000		110 000	127 797	-20 113					
Ympäristö- osasto	1 736 000		1 736 000	919 470	816 530	20 000		20 000	0	20 000
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaa- misten lisäykset	15 000	15 000	30 000	22 770	7 230					
Antolainasaa- misten vähen- nykset										
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						2 867 047		2 867 047	0	2 867 047
Pitkäaikaisten lainojen vähen- nykset	2 813 861		2 813 861	3 028 640	-214 779					
Lyhytaikaisten lainojen muu- tos				1 400 000	1 400 000					
Oman pääoman muutokset										
Poistoeron- muutos										
YHTEENSÄ	50 188 951	1 619 000	51 807 951	51 475 724	332 227	50 188 951		50 188 951	49 167 459	1 021 492

4.4 Hallinto- ja kehittämisosasto

Toiminta-ajatus

Hallinto- ja kehittämisosasto vastaa kunnan yleishallinnosta, taloushallinnosta, tukipalveluista sekä kehittämistoiminoista. Palveluilla luodaan edellytyksiä toteuttaa kunnan strategiaa ja johtaa kuntaa hallitusti nopeasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä.

Tulosalueen kuvaus

Hallinto- ja kehittämisosasto koostuu kahdesta tulosalueesta: yleishallinto- ja elinkeinojen kehittäminen sekä tuki- ja sähköiset palvelut.

Päämäärä 2020

Päämääränä on varmistaa, että kunnan hallinto toimii tehokkaasti ja tukee koko kuntaa kuntastrategian toteuttamisessa. Toimimme siten, että päätöksenteko ja hallinto on avointa ja osallistavaa. Tehtävänä on toteuttaa kunnan strategiaa ja johtaa kuntaa hallitusti nopeasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä. Kunnan taloudenpidossa kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista, kuntalaisista ja yhteisistä varoista oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti. Varmistamme oikeiden työkalujen saatavuuden, jotta kuntaa voidaan johtaa ja kehittää taloudellisesti vastuullisella ja kestäväällä tavalla.

Hallinto- ja kehittämisosasto yhteensä 2020

Hallinto- ja kehittämisosasto	Menot €	Tulot €	Nettomenot €
Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	-1 737 379	199 122	-1 538 257
Tuki- ja sähköiset palvelut	-1 368 363	281 372	-1 086 990
Yhteensä	-3 105 741	480 495	-2 625 247

Hallinto- ja kehittämisosasto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	465 394	-	465 394	480 495	-15 101	103,2
Toimintamenot	-3 238 734	-25 700	-3 264 434	-3 105 741	-158 693	95,9
Toimintakate	-2 773 340	-25 700	-2 799 040	-2 625 247	-173 793	94,7

YLEISHALLINTO JA ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Tulosalueen toimijoiden tehtävä on toteuttaa kunnan strategiaa ja johtaa kuntaa hallitusti nopeasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä.

Tulosalueen kuvaus

Tulosalueen yleishallinto- ja elinkeinojen kehittäminen tulosyksiköt ovat vaalit, tilintarkastus, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, kunnallisverotus, yhteistoimintaosuudet, seutukunta, ”elinkeinopalvelut, kehittäminen, markkinointi”, joukkoliikenne, palotoimi, eläinlääkintähuolto, viranomaistoiminta, maaseututoimi sekä yhdyskuntasuunnittelu.

KUNNAN STRATEGINEN JOHTAMINEN

Uusinta Tyrnävän kunnan kuntastrategiaa on käsitelty vuoden 2019 aikana ja hyväksytty 9.12.2019. Strategian mukaan Tyrnävä on itsenäinen, yhteistyötä tekevä kunta, jonka strategiset valinnat ovat

- Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle sekä tarpeellisille sosiaali- ja terveyspalveluille
- Työpaikat ja asiointipalvelut ovat lähellä ja saavutettavissa sekä kunnassa että lähiseudulla
- Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- Vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa
- Yhteisestä ympäristöstä pidetään huolta erityispiirteitä arvostaen
- Edistetään paikallislähtöistä yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Huomion kiinnittäminen turvallisuuteen sisältyy talousarvioon ja suunnitelmiin kattavasti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa Strategian päälinjauksia täydennetään hyvinvointikertomuksen pohjalta nostetuilla hallintokuntien talousarvioita ohjaavilla periaatteilla osallisuus, omavastuu ja osastorajat ylittävä toiminta palvelujen tuottamisessa.

Toteutuminen

Kuntatalous on kääntynyt ylijäämäiseksi ja siten yhteisistä varoista on huolehdittu valtuuston asettamissa raameissa.

Yhdistysten toiminta-avustukset on julistettu haettaviksi ja käsitelty keväällä ja siten tuettu paikallista yhteisöllisyyttä.

Osastojen välinen yhteistyö on lisääntynyt. Esimiesinfoja järjestetään säännöllisesti. Palvelupiste Sentraali toimii edelleen osastojen yhteisenä palvelupisteenä ja tarjoaa toimistopalvelut osastoille. Sentraalin toiminta yhtenäistää asiakirjahallintoa ja kokouskäytäntöjä ja parantaa varahenkilöjärjestelmää.

Alueellinen yhteistyö palvelujen tuottamisessa

Palo- ja pelastustoimi

Oulu- Koillismaan pelastuslaitos hoitaa palo- ja pelastustoimen. Kustannukset kohdistetaan kuntiin asukaslukujen suhteessa.

Toteutuminen

Palo- ja pelastustoimen kustannukset toteutuivat vuonna 2019 talousarvion mukaisina.

Menot olivat yhteensä 439 433 euroa (edellisenä vuonna 421 096 euroa).

Ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun palvelut tuotetaan seudullisesti. Viranomaistoiminnan laskutusperusteena on asukasluku 70 % ja kuntiin käytetty työaika seurantaan perustuen 30 %. Eläinlääkintähuollon kustannukset on suhteutettu eläinten määriin.

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos vastaa alueellisesta ympäristöterveydenhuollon toiminnan järjestämisestä. Eduskunnassa oli vuonna 2018 valmistelussa vuonna 2020 toteutettavaksi kaavailtu aluehallintouudistus, mikä olisi koskenut koko ympäristötoimen yksikköä ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon järjestämisvastuun siirtymässä maakunnalle. Kyseisen uudistuksen valmistelu eduskunnassa lopetettiin maaliskuussa 2019. Edellä lueteltujen toimintojen järjestämisvastuu säilyy edelleenkin kunnissa.

Kuntalain muutoksen vuoksi ympäristötoimen alaisuuteen toiminnan aloittamisesta saakka kuuluneen elintarvike- ja ympäristölaboratorion toimintamuoto on muutettu kunnalliseksi osakeyhtiöksi 1.3.2015 alkaen. Nykyisen yhteistointiasojen mukainen laboratorion kuntaosuus on yhtiöittämisen jälkeen sisältynyt ympäristöterveydenhuoltoyksikön talousarvioon laboratoriolta hankittavana varautumispalveluna. Varautumispalvelut kilpailutetaan ja varautumispalvelu sisältyy uudessa sopimusluonnoksessa ympäristöterveydenhuollon kuntaosuuksiin.

Jätehuoltoviranomainen

Lakeuden kunnat (Liminka, Muhos, Utajärvi ja Tyrnävä) ovat toteuttaneet oman hankkeen, jonka tarkoituksena on toteuttaa jätehuollon toiminta ja viranomaistoiminnot yhteistyössä. Kunnat ovat tehneet sopimuksen Muhoksen, Limingan, Utajärven ja Tyrnävän yhteisestä jätelautakunnasta. Lautakunnan isäntäkuntana toimii Limingan kunta. Lautakunnassa on yhteensä kahdeksan varsinaista jäsentä, kaksi jokaisesta kunnasta. Halutessaan kunta voi nimetä yhden virkamiehen (asiantuntijajäsenen), jolla on oikeus olla mukana kokouksissa.

Toteutuminen

Tyrnävän kunta on nimennyt kaksi jäsentä lautakuntaan, joka on kokoontunut vuoden 2020 aikana kuusi kertaa.

Joukkoliikenne

Vuoden 2013 alusta Oulun kaupungin joukkoliikennejaosto on toiminut Oulun seudun kuntien (Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulun kaupunki ja Tyrnävä) joukkoliikenneviranomaisena. Joukkoliikenne ja lipputukijärjestelmä ovat muuttuneet uuden joukkoliikennelain mukaiseksi liikenteeksi 1.7.2014 alkaen. Joukkoliikenneviranomainen on määrittänyt uudet palvelutasot, kilpailuttaa linja-autoliikenteen ja vastaa lippujärjestelmästä. Liikenteen kustannukset perustuvat palvelutasopäätökseen, kilpailutuksen onnistumiseen ja valtion tuen määrään.

Toteutuminen

Yhteistoimintasopimusta on vuoden 2016 lopulla tarkasteltu, samoin kustannustenjakoperusteita. Eteläisten kuntien kohteiden tarkastettu kustannustenjakoa astui voimaan vuoden 2017 alussa. Tarkastelu on koskenut liikennöintikustannusten jakoa, lippu- ja maksujärjestelmä-, informaatio-, henkilöstö- yms. kuluja. Kulut jaetaan tarkastelun mukaan asukaslukujen suhteessa. Pyrkimys laskentamallissa on selkeys ja ennakoitavuus ja se, että kustannusjako on enemmän aiheuttamisperiaatteiden mukainen. Kustannusjako on seuraava: Oulu 25 %, Kempele 40 %, Liminka 17 %, Tyrnävä 15 %, Lumijoki 3 %.

Joukkoliikenteen palvelutason lähtökohdan muodostavat alueen asukkaiden liikkumistarpeet ja tulevien liikkumistarpeiden ennakoiminen. Palvelutasomäärittelyn tarkoituksena on ilmaista, millaisia joukkoliikenteen palveluja alueella halutaan tarjota ja millaiseksi toimivaltainen viranomaisen pyrkii kehittämään alueen joukkoliikennepalveluja.

Oulun seudun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma vuosille 2018–2023 on hyväksytty vuonna 2018. Laki liikenteen palveluista (320/2017) tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.7.2018 ja korvasi joukkoliikennelain. Palvelutason määrittely ei enää ole lakisäätettä, mutta se ei poista määrittelytyön tarvetta linjastosuunnittelun lähtökohdaksi.

Joukkoliikenteen kustannukset olivat vuonna 2020 190 557 euroa ja vuonna 2019 160 859 euroa.

Jäsenyydet

Tyrnävän kunta on jäsenenä seuraavissa: Suomen Kuntaliitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Nelostie ry., Liminganlahden Ystävät ry., Vesien suojeluyhdistys ry ja Nouseva Rannikkoseutu ry.

Vaalit

Kunta on jaettu kolmeen äänestysalueeseen: Kirkonkylä, Murto ja Temmes. Äänestysaluejakoon ei ole tarvetta tehdä muutoksia. Ennakoäänestys järjestetään yhdessä paikassa, Tyrnävän kunnanvirastossa.

Äänestysalue /Äänioikeutettujen määrä

	25.5.2014	9.4.2017	28.1.2018	14.4.2019	26.5.2019
Kirkonkylä	2 858	2 844	2 943	2 940	2 937
Murto	926	942	948	958	963
Temmes	489	477	459	461	461
Yhteensä	4 273	4 263	4 350	4 359	4 361

Toteutuminen

Tarkastelukaudella ei valtakunnassa ole järjestetty yleisiä vaaleja. Vuonna 2020 on aloitettu valmistelut vuoden 2021 kunnallisvaaleihin. Vaalien järjestämisessä on huomioitu aikaisempien vuosien äänestysaktiivisuus ja äänestyspaikkojen järjestäminen on pohjautunut aikaisempaan äänestyskäyttäytymiseen.

Tilintarkastus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat ja arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Kohdennettua tilintarkastusta tai muuta asiantuntemusta varsinaisen tarkastuksen (12 tarkastuspäivää) lisäksi ostetaan eri alueille tarpeen mukaan.

Toteutuminen

Vuonna 2020 tarkastuslautakunta kokoontui seitsemän kertaa. Lautakunta valmisteli arviointikertomuksen vuodelle 2019, käsitteli vuoden 2019 tilinpäätöksen ja kuuli vuoden aikana johtavat viranhaltijat.

Tarkastuslautakunta käsitteli ja julkaisi sidonnaisuusilmoitukset.

Elinkeinojen kehittäminen

Toiminta-ajatus

Kehittämispäällikkö vastaa tehtäväkuvansa mukaisesti elinkeinojen kehittämisen toimenpiteiden käytännön toteutuksesta yhteistyössä muiden tulosalueiden sekä alueellisten sidosryhmien kanssa.

Tulosalueen kuvaus

Monipuolisen ja kehittyvän elinkeinoelämän tavoitteena on monipuoliset palvelut, yritysten määrän nostaminen ja työpaikkaomavaraisuuden lisääminen, työllisyyden parantaminen, ostovoiman suuntaaminen omaan kuntaan, elinvoiman lisääminen ja yrittäjyhteistyö. Kuntapalvelut niin opetus- ja kulttuuritoimissa kuin sosiaali- ja terveydenhuollon aloilla tukevat elinkeinopoliittisten päämäärien toteutumista.

Päämäärä 2020

- Elinkeinoelämän tarpeet otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa sekä toimitilojen ja tonttien saavutettavuudessa. Valmistelussa oleva Haurunkylän asemakaavan laajennus vahvistaa kiertotalousajattelun toteutumista ja profiloi teollisuustoimintojen sijaintia. Kirkonseudun asemakaava-alueella on tarpeen tarkastella toimitilojen ja yritystonttien saatavuutta.
- Kunta toimii aktiivisesti yhteistyössä yrittäjien sekä yrittäjäjärjestön kanssa (mm. yrittäjätapaamiset ja -tilaisuudet, yhteistyömuotojen kehittäminen) ja hyödyntää elinkeinoelämän kysymyksissä yrittäjyhdistysten osaamista ja verkostoja.
- Toimitaan aktiivisesti lähiruoan puolesta, lähiruoan tarjoaminen, lähiruoan pitäminen esillä eri foorumeissa, mm. yrittäjätapaamisissa yms.
- Markkinoidaan kuntaa aktiivisesti niin, että Tyrnävä on haluttu yritysten sijoittumiskohde.
- Markkinointia keskitetään tulosalueelle elinkeinopalvelut, kehittäminen, markkinointi: kuntanäkyvyys, tontti-markkinointi ja tapahtumien järjestämiset.
- Tehostetaan toimia työllisyyden edistämiseksi yhteistyössä paikallisten yrittäjien ja yhdistysten kanssa.
- Osallistutaan erilaisiin hankkeisiin ja Nouseva Rannikkoseutu ry:n rahoitukseen vuosina 2015–2020.

Oulun seudun uusyrityskeskus ry tuottaa sopimus pohjaisesti elinkeinopalvelut erityisesti uusille yrittäjille (0–2 vuotta toimineille) ja tarvittaessa myös jo pitempään toimineille yrityksille.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Monipuolinen ja kehittyvä elinkeinoelämä	Monipuoliset palvelut	Avataan palvelujärjestelmää ennakkoluulottomasti. Kumppanuus- ja yhteiskehittämismallit.	Palvelujen ostot / tuottaminen	Palvelut tuotetaan pääsääntöisesti itse. Työtä tehostetaan os-topalveluilla.
	Yritysten määrän nostaminen ja työpaikkaomavaraisuuden lisääminen.	Yritystonttien kaavoitus ja liiketilöiden vuokraus.	Kaavoitetut yritystontit (lkm). Vuokrattavat liiketilat (lkm).	Yritystontteja on varauksessa muutamia.
	Työllisyyden parantaminen.	Uudet, vahvuuksia tukevat avaukset: kiertotalous, biotalous.	Yritysten määrä, aloittaneet yritykset.	Aloittaneita yrityksiä oli yhteensä 28, lopettaneita 8.
	Ostovoiman suuntaaminen omaan kuntaan.	Kuntakuvan kirkastaminen ja elinvoiman lisääminen.	Työpaikkojen määrä. Yritysten liikevaihto.	
	Elinvoiman lisääminen	Markkinointi, näkyvyyden ja tietoisuuden lisääminen.	Mediaseuranta.	Kunta on ollut lähialueen medioissa esillä.
	Sujuva ja vaikuttava yrittäjyhteistyö.	Aktiivinen yhteistyö, yhteiset tapahtumat	Tapahtumien määrä ja laatu.	Tapahtumien järjestäminen sovitetiin valitsevaan tilanteeseen

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kehittämispäällikkö ja elinvoimakoordinaattori ovat osallistuneet yrittäjien kanssa tehtävään yhteistyöhön pyrkien sekä edistämään heidän toimintaedellytyksiä kunnassa että uusien yrittäjien kuntaan sitoutumista ja houkuttelemista. Tyrnävän osaamista -brändin toiminta on osa elinvoimakoordinaattorin toimenkuvaa. Elinvoimakoordinaattorin irtisanoutumisen ja koko vuoden jatkuneen kehittämispäällikön osittaisen perhevapaan myötä tulosalue on toiminut vaajaalla henkilöresurssilla.

Vuoden 2020 aikana Tyrnävälle perustettiin 28 uutta yritystä, kun vastaava luku vuonna 2019 oli 25. Lopettaneita yrityksiä vuonna 2020 oli kahdeksan.

Vuonna 2020 asumisen tontteja pidettiin esillä Oulun seudulla ilmestyneissä julkaisuissa. Yritystoiminnan edellytyksiä kunnassa on pyritty edistämään aktiivisella yhteistyöllä yrittäjäjärjestön ja muiden yrityskehitystoimijoiden kanssa. Vuoden aikana on valmisteltu elinkeino- ja elinvoimapuolen lisäresursointia.

Kunta hoiti omalta osaltaan työ- ja elinkeinoministeriöstä kuntien kautta valtionapuna jaetun Yksinyrittäjien koronavastuksen jakamisen tukikelpoisille yksinyrittäjille. Kuntaan saapui yhteensä 47 tukihakemusta, joista viisi ohjattiin yrityksen yritysrekisterin mukaiseen kotikuntaan, kaksi ei täyttänyt tuen edellytyksiä ja 40 hakemusta hyväksyttiin.

Kehittämispäällikön koolle kutsuman viestintäryhmän toimintaa on jatkettu aktiivisesti jokaisesta hallinto-osastosta koostuvana ja viestintäsuunnitelmaa toteuttavana kuukausittain kokoontuneena ryhmänä. Keväällä 2020 hyväksyttiin kunnan graafinen ohjeisto, jota on viestintäryhmän kautta tuotu kunnan toimintoon. Koko kunnan henkilöstölle avoimen viestintäryhmän Teams kanavan kautta jaetaan käytössä olevat asiakirja- ja julkaisupohjat. Vuoden 2020 kuluessa on valmisteltu kunnan uusia verkkosivuja, jotka avattiin lokakuussa 2020 ja joiden päivittäminen jatkui vuoden vaihteeseen. Uudet verkkosivut ovat saavutettavuusvaatimusten mukaiset. Kunnan verkkosivuille on pyritty käyttäjälähtöisesti kokoamaan kunnan palveluiden kokonaisuus saataville.

Vuonna 2020 ei järjestetty tavanomaisena vuonna kunnassa järjestettyjä tapahtumia vallinneen pandemiatilanteen vuoksi, tai niitä toteutettiin tilanteeseen sopeutettuina ja pienimuotoisemmin. Markkinointia ja tiedottamista on tehty monipuolisella mainonnalla, lehdistötiedotteilla, sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla. Sosiaalisen median kampanjateemana vuonna 2020 oli hyvinvointi. Hyvinvoinnin teema näkyi edelleen myös joulukuun sähköisessä joulukalenterissa, joka toteutettiin kunnan verkkosivuilla.

Tyrnäväläisten yrittäjien näkyvyyttä on pyritty edesauttamaan monin tavoin. Vuonna 2020 järjestettiin joulun alla yhteistyössä yrittäjäjyhdistyksen ja paikallisten yritysten kanssa kaksi Osta Tyrnävältä -kampanjaa, joilla haluttiin muistuttaa paikallisen ostovoiman merkityksestä yritysten ja palveluiden säilymiseen Tyrnävällä. Paikallisten yritysten kanssa yhteistyössä toteutettiin myös Osta Tyrnävältä Some-joulukalenteri Facebookissa.

Maaseutuelinkeinojen kehittäminen ja maaseutuviranomaistyö

Tyrnävän kunta on hallinnoinut vuoden 2013 alusta maaseutuhallinnon Tyrnävän yhteistoiminta-alueetta, jonka muodostavat Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kunnat.

Yhteistoiminta-alueella toimii 541 tilaa, joilla on viljelyalaa n. 40.650 ha

Suomen maaseutuhallinnossa tapahtui vuoden 2019 alusta lukien muutos, kun Maaseutuvirastosta syntyi Ruokavirasto, johon liitettiin mm. Elintarvike- ja turvallisuusvirasto.

Siikalatvan ja Tyrnävän kuntien kesken on tehty v. 2017 sopimus maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden yhteistyöstä ja varallaolosta.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/ Tavoitetaso	Toteutuminen
Asiantuntevan maaseutuhallinnon palvelujen tuottaminen	Tunnustettu maaseutuhallinnon alueellinen toimija.	Yhteistoiminta-alueen palvelujen yhdenmukaistaminen ja kehittäminen	Viranomaispalvelujen laatumittarit: päätösten virheettömyys	Ei valituksia vuonna 2020
Asiantuntevan maaseutuhallinnon palvelujen tuottaminen	Sujuvat maaseutuviranomaispalvelut yhteistoiminta-alueella	koulutus	Palaute	Pidetyistä koulutustilaisuuksista ei negatiivista palautetta.

Vuoden 2019 alusta alkaen on tätä Siikalatvan ja Tyrnävän yhteistoiminta-alueiden sopimuksen mukaista toimintaa viety konkreettiseen tasolle. Yhteistoiminta-alueiden kesken on siirretty sitoumusten ja tukien takaisinperinnöstä tehtävien päätösten tekeminen toisen alueen viranhaltijoiden tehtäväksi. Näillä toimilla on varmistettu Maksajavirastotoiminnan edellyttämien vaatimusten täyttyminen molemmilla yhteistoiminta-alueilla.

Tämän talven aikana on ollut tekemistä Lumijoen Lapinkylän tilusjärjestelyn osalta, jossa maat vaihtoivat omistajaa 31.10.2019. Alueeseen kuuluu n. 2 300 ha peltoa. Maaseututoimistossa on vaihtuvien peltolohkojen liittäminen uusille haltijoille teettänyt kohtuullisesti työtä, mutta näin toimien helpotetaan merkittävästi kevään tukihakua tilusjärjestelyssä mukana olevien tilojen osalta.

Ennen koronasulkua maaliskuun alussa maaseutuasiamiehet osallistuivat Tampereella järjestettyyn Maaseutuelinkeinovanomaisten talvipäiville ja viljelijätukikoulutus-tilaisuuteen.

Maaseutupäällikkö osallistui 12.3 Kalajoella järjestettyyn Maaseutuforum -tilaisuuteen, jossa valmisteltiin uuden ohjelmakauden alueellisia tavoitteita.

Koronaviruksen aiheuttamat rajoitteet vaikuttivat maaseututoimen osalta siten, että suunnitellut viljelijöiden koulutustilaisuudet jouduttiin perumaan. Myös toimistolla tapahtuvaa asiointia on pyritty välttämään. Muutamia neuvotte-luja on pidetty etänä Teams-yhteydellä mm. Siikalatvan Yta:n ja ELY-keskuksen kanssa. Ruokaviraston järjestämät kou-lutukset ovat tapahtuneet Teams-koulutuksena.

Maaseutupäällikkö on ollut mukana valmistelemassa Tietolinkki-hankkeen kautta viljelijöille tarjottavaa etäkoulutusta ja muuta opastustarjontaa. Hanke on alueellinen käsittäen Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueet.

Hankkeen tiimoilta viljelijöille on tehty eri ajankohtaisista aiheista tallenteita, joita on tarjolla Tietolinkin -sivustoilla. Huhtikuussa järjestetty mm. Tukihaku 2020 -webinaareja ja muuta tiedotusta on toukokuulla.

Kaikille viljelijöille on postitettu ”Tukivuosi 2020–2021” -seinäkalenteri (1.7.2020-30.6.2021), jossa on muistutuksia määräaajoista ja ajankohtaisista toimista vuoden kiertoon liittyen. Kalenteri on myös sähköisessä muodossa.

Kesällä maaseututoimessa oli Amk-harjoittelija ajalla 1.6-31.7.2020.

Kasvukausi muodostui olosuhteiltaan kohtuullisen mukavaksi monessa suhteessa. Ainoastaan syksyn sateet haittasivat myöhäisten kasvustojen korjuuta ja peltojen kunnostuksia.

Vuoden 2020 loppuun mennessä hevosten ja ponien haltijoiden tuli ilmoittautua Eläintenpitorekisteriin eläintenpitäjiksi sekä heille tuli muodostaa pitopaikkatunnus. Näitä rekisteröintejä tehtiin yli 100, mutta kaikki eivät muistaneet ilmoittautua.

Tämä koronan vaivaama vuosi saatiin hoidettua Maaseututoimessa ilman erityisempiä lisäkuluja, vaikka toimintaa jouduttiin mukauttamaan monin osin.

Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus

Kehittämispäällikkö on suoraan kunnanjohtajan alainen. Kehittämispäällikön ja ympäristöosaston yhteistyö on kiinteää.

Tulosalueen kuvaus

Yhdyskuntasuunnittelu ylläpitää kunnan maankäytön ja kaavoituksen ajantasaisuutta. Maankäytön ja elinympäristön suunnittelu on laadukasta, tonttitarjonta on riittävää ja rakennettu ympäristö viihtyisää.

Päämäärä 2020

Kunta huolehtii alueellaan maankäytön suunnittelun tarkoituksenmukaisuudesta. Muiden Oulunseudun yleiskaava-alueen kuntien kanssa tehdään Oulun seudulla yhteistyötä Seuturakennetiimin kautta ja Oulun seudun kävelyn ja pyöräilyn ryhmässä. Osallistutaan aktiivisesti myös maakuntakaavoituksen neuvottelukunnan toimintaan sekä alueellisesti järjestettäviin maankäytön ja liikenteen tilaisuuksiin.

- Maankäyttösuunnitelman valmistuminen
- Haurukylän asemakaavan laajennusta koskeva valitus käsittelyssä hallinto-oikeudessa
- Murron asemakaavan täydennys ja laajennus
- Kirkonseudun asemakaavan ajantasaisuuden arvioiminen ja päivittäminen
- Rakentamisen periaatteet haja-asutusalueelle

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/ Tavoitetaso	Toteutuminen
Avoin ja kuuleva vuorovaikutus	Kuntalaiset mukaan suunnittelutyöhön	Vuorovaikutteinen suunnittelu	Osallisyhteistyön aktiivisuus, järjestetyt tilaisuudet.	Kuntalaisia ja päättäjiä on osallistettu suunnitteluun.
	Kuntalaisten näkemysten välittäminen maankäytön suunnitteluun	Osallistuminen seudulliseen, alueelliseen ja valtakunnalliseen maankäytön suunnitteluun	Osallistumisen aktiivisuus, lausuntojen laatiminen.	Palautetta on huomioitu, esimerkiksi Murron asemaavan laajennuksessa.
	Aktiivinen ja monipuolinen tiedottaminen ja tonttimarkkinointi	Tiedottamisen ja markkinoinnin kehittäminen	Tavoitettavuus.	Tonttimarkkinointia on ollut paikallisesti ilmestyvässä mediassa.
	Vetovoimatekijöiden kasvattaminen	Kuntanäkyvyyden lisääminen	Medianäkyvyys, seuranta	
Omaleimainen, mielenkiintoinen ja houkutteleva ympäristö	Houkuttelevat asuinalueet ja monipuolisten asumismuotojen ja tonttien riittävä tarjonta	Tonttivarantojen seuraaminen ja proaktiivinen kysyntään vastaaminen	Kaavoitetut asumisen tontit (lkm).	Avoimina olleille tonteille on toteutunut rakentamista.
	Omaleimainen kulttuuriympäristö ja maisema	Kulttuuriympäristön, asumisen, yrittämisen ja maatalouden tasapainoinen yhteensovittaminen	Ympäristöä koskeviin hankkeisiin osallistuminen ja niiden ohjaaminen kulttuuriympäristö- ja maisema -arvot huomioiden	Tyrnävän kunta liittyi VYYHTI verkostoon.
	Vetovoimainen taajama- ja kuntakuva	Asemakaavojen laatiminen ja ajantasaistaminen	Monipuolinen tonttitarjonta erilaisiin tarpeisiin	Kaavoituskatsaus kävi läpi ajankohtaisen tonttitarjonnan.
	Laadukas, toimiva ja turvallinen ympäristö	Osayleiskaavojen tarpeellisuuden arvioiminen	Poikkeamislupien määrä ja sijoittuminen	Suunnittelutarve ja poikkeamislupa-lausuntoja annettiin.
Monipuolinen ja kehittävä elinkeinoelämä	Monipuolinen, elinkeinoelämää tukeva maankäytön suunnittelu ja tonttituotanto	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan elinkeinoelämän kehittämisen mahdollisuudet	Riittävästi tontteja elinkeinoelämän tarpeisiin. Tehokas yhdyskuntarakenne.	
Vastuullinen ja pitkäjänteinen taloudenpito	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta	Talouden ja toteutumisen jatkuva seuranta	Osavuosisiraportit	

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kaavoituskatsauksessa 2020 käytiin läpi ajankohtainen kaavoitustilanne. Murron asemakaavan täydennys ja laajennus valmistui ja hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2020. Haurukylän asemakaavan laajennusta koskeva valitus on edelleen käsiteltävänä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa.

Asemakaavojen ajantasaisuutta on tarkasteltu. Vuoden aikana on valmisteltu suunnittelutarve ja poikkeamislupa-lausuntoja ja käyty rakentamisen ohjauksesta aktiivista vuoropuhelua rakennustarkastajan kanssa. Kirkonkylän kehittämissuunnitelman ja maankäyttösuunnitelman laadintaa on jatkettu. Poikkeuksellinen vuosi pandemiaan liittyvien kokoon-tumisrajoitusten suhteen on viivästyttänyt näiden osallistavalla prosessilla koostettavien tarkastelujen valmistumista.

Kehittämispäällikkö on toiminut maakuntakaavoituksen neuvotteluryhmän, seuturakennetiimin ja seudullisen kävelyn ja pyöräilyn KÄPY-ryhmän jäsenenä osallistuen tapaamisiin säännöllisesti. Seutuyhteistyössä käynnistyi uuden kauden MAL-sopimuksen toimenpiteeksi kirjattu Kehityskuva 2030+ selvitys, jonka viranhaltijoista koostuvassa ohjausryhmässä kehittämispäällikkö on mukana ja jota valmistellaan tiiviissä yhteistyössä seudun kuntien kanssa.

Kehittämispäällikkö on osallistunut aktiivisesti kuntaa koskevien lausuntojen valmisteluun.

Yleishallinto ja elinkeinojen kehittäminen	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	167 700		167 700	199 122	-31 422	118,7
Toimintamenot	-1 847 906	-25 700	-1 873 606	-1 737 379	-136 227	94,0
Toimintakate	-1 680 206	-25 700	-1 705 906	-1 538 257	-167 649	91,6

TUKI- JA SÄHKÖISET PALVELUT

Palvelun yleistavoite

Tuki- ja sähköiset palvelut järjestää asiakaslähtöisesti kehittyneet hallinto-, laskenta- ja informaatioteknologiapalvelut omalle organisaatiolle ja asiakas- ja neuvontapalvelut ulkoisille asiakkaille. Tuki- ja sähköiset palvelut tuotetaan kehittyneillä menetelmillä kilpailukykyiseen hintaan. Sähköiset palvelut ovat helppokäyttöisiä ja asiakasystävällisiä.

It-tulosityksikön tavoitteena on avustaa osastoja sähköisten järjestelmien osalta julkisuuslain soveltamisessa ja henkilörekisterien käsittelyssä.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Tulosalueen tuki- ja sähköiset palvelut tulosityksiköt ovat toimisto, talous ja it –palvelut sekä henkilöstöhallinto.

Toimistopalvelut tuottavat asiakasohjautuvasti palvelut omalle organisaatiolle sekä ulkoisille asiakkaille. Palvelupiste Sentraali on asiakkaiden tarpeiden mukaan kehittyvä, palveluiden saatavuutta edistävä palvelukanava kuntalaisten ja hallinnon välillä. Kunnan arkistointivastuu ja -palvelu on osa toimistopalveluita.

Kunnassa rekisteritoimintojen laillisuudesta rekisterinpitäjänä vastaa aina kulloinkin kysymyksessä olevien tehtävien hoidosta säännösten ja määräysten mukaan vastuussa oleva viranomainen.

Talouspalvelut tuottavat laskentatoimen ja palkkahallinnon palvelut. Tavoitteena on tuottaa palvelut siten, että tilinpäätöksen ja raportoinnin vaatima informaatio on käytettävissä nopeasti.

It-palvelut varmistavat kunnan käyttämien tietojärjestelmien häiriöttömän toiminnan. Tietohallinto vastaa siitä, että tietojärjestelmien kehittäminen, ylläpito ja käyttö toteutetaan taloudellisesti järkevällä tavalla. Tiedon hallittavuutta ja saatavuutta parannetaan tietojärjestelmiä kehittämällä. It-palvelut vastaa myös puhelinliittymistä ja -laitteista, samoin kopiokoneista.

Kustannusten kohdentaminen: Palvelusihteerien palkat sekä toimistopalveluiden ja -tarvikkeiden myynti kohdistetaan sisäisenä sitovana eränä ao. osastolle. Keskitetysti hoidetut muut kustannukset kohdistetaan käytön mukaan osastoille kustannuslaskennallisina erinä.

Päämäärä 2020

Tuki- ja sähköiset palvelut tuotetaan kehittyneillä menetelmillä kilpailukykyiseen hintaan. Sähköiset palvelut ovat helppokäyttöisiä ja asiakasystävällisiä.

It-tulosityksikön tavoitteena on avustaa osastoja sähköisten järjestelmien osalta julkisuuslain soveltamisessa ja henkilörekisterien käsittelyssä.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Oikein kohdistetut palvelut (priorisointi)	Johdonmukainen toiminta kuntastrategian taloustavoitteiden saavuttamiseksi	Talous tasapainossa, ylijäämäinen tilinpäättös, kustannuspaikan budjetti toteutuu	Ei toteutunut
	Tasapainoinen käyttötalous	Raportoinnin ja kattavan talousosaamisen kehittäminen	Raportointi toimii aikataulujen mukaan	3 kk:n välein
		Sähköisten järjestelmien kehittäminen	Versiopäivitykset tehty	Toteutunut pääosin. Viivästykset toimittajasta tai omista henkilöstövaihdoksista johtuvia.
		Tarkka taloudenpito	Kustannuspaikan budjetti toteutuu	Ei toteutunut
Päätöksenteon vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa	Saumaton hallintokuntien yhteistyö	Panostetaan kommunikaatioon ja palveluun	Asiakastyytyväisyys kysely	Kysely toteutettu loppuvuodesta ja palaute oli hyvää.
	Vuorovaikutteiset toimintatavat osastojen kesken	Säännölliset ICT-seurantapalaverit osastojen kesken	Palaverimuistiot	Osastojen kesken toteutuu esimiesin-foissa. It-palveluiden ja muiden yksiköiden välillä säännölliset tietosuoja- ja tietoturvalaverit, samoin erilaisia projektipalavereja joka osaston kanssa.
	Riittävät henkilöressit	Palkataan järjestelmätukihenkilö		Toteutunut

IT-palvelut

Ohjelmistohankinnat/päivitykset

- Pääperiaatteena on ohjelmistojen yhteensopivuus.
- Selvitys (laatijoina: esimies, tietohallinto ja loppukäyttäjä)
- tarve
- laite- ym. vaatimukset

Varautuminen talousarviossa (osastokohtainen, esimies vastaa) Huomioitava myös ylläpito ja päivitykset ohjelmiston koko elinkaaren ajan.

Toimenpiteet 2020

- Nykyinen maksuliikennejärjestelmä (Analyste) SaaS-palveluksi
- Nykyinen ostolaskujen kierrätysjärjestelmä (InvoiceReady) SaaS-palveluksi
- Varmistusjärjestelmän versiopäivitys
- Asiakirjahallintajärjestelmän (Dynasty) versiopäivitys
- WWW-sivujen uudistaminen
- Windows server 2008 R2 -> Windows server 2019 -päivitykset
- O365-tuoteperheen palvelukapasiteetin laajennus -> uusien osioiden käyttöönotto
- NPS- ja sertifiointipalvelimien hankinta
- Palkataan järjestelmätukihenkilö
- Asiakastyytyväisyyskysely

Toteutuminen

- Maksuliikenne- ja ostolaskujen kierrätysjärjestelmä päivitetty
- Varmistusjärjestelmän uusimisen suunnittelu toteutunut, uudistuksen toteutus 2021 vuodelle
- Dynastyn päivitys ei toteutunut, TOS kesken. Päivitys siirtyy vuodelle 2021
- Kunnan internet-sivujen uudistus toteutettu
- Terveyskeskuksen palvelinuudistuksen venyminen siirsi kunnanviraston palvelinuudistusta, jonka vuoksi kaikkia vanhoja palvelimia ei ehditty uusia 2020.
- 0365-tuoteperheen palveluita laajennettu, laajempi lisenssiuudistus 2021.
- NPS- ja sertifiointipalvelin hankittu
- Järjestelmätukihenkilö palkattu
- Asiakastytytyväisyyskysely toteutettu

Henkilöstöhallinto

Toiminta-ajatus

Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa motivoituneesti tehokkaita palveluja.

Henkilöstöhallinnon tulosityksikön kuvaus

Tulosityksikkö sisältää yhteistoimintaryhmän (työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta ja työsuojelu) toiminnan ja työterveyshuollon. Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri ovat perustaneet kunnallisen työterveyshuollon osakeyhtiön Työterveys Virta Oy:n, joka tuottaa kunnalle työterveyshuoltopalvelut.

Työterveyshuoltoon hyväksytyin toimintasuunnitelman mukaan kuuluvat seuraavat palvelut

lakisääteinen (lk 1) ehkäisevä ja työkykyä ylläpitävä toiminta

- työkykyä ylläpitävä toiminta varhaisen tuen toimintamallia noudattaen
- terveystarkastukset
- työyhteistyö ja
- tapaturmien torjunta
- ensiapuvalmiuksien ylläpito

sairaanhoito (lk 2) laajuus sopimusmallin Kunta A mukainen

- työterveyshoitajan, fysioterapeutin ja työterveyslääkärin vastaanottopalvelut painottuen sairauksien varhaiseen toteamiseen ja hoitoon sekä työkyvyn arviointiin
- sairastumiseen liittyvät tutkimukset suunnitelman mukaisessa laajuudessa.

Päämäärä 2020

Tyrnävän kunta on hyvä työnantaja sekä ketterä, joustava ja jatkuvasti uudistuva työpaikka. Henkilöstön ja työnantajan vuorovaikutus on avointa ja demokraattista. Henkilöstö on ammattitaitoista, työhönsä innostunutta ja voi hyvin. Henkilöstön määrä eri yksiköissä on hyvin suunniteltu ja oikein mitoitettu. Henkilöstön fyysinen ja psyykinen työkyky on hyvä.

Henkilöstön hyvinvointi on tärkeä asia niin työntekijän itsensä, työyhteisön, työnantajan kuin asiakkaiden eli kuntalaisten kannalta. Työhyvinvoinnin tavoitteena on edistää henkilöstön hyvinvointia ja sitä kautta työtyytyväisyyttä ja kykyä uudistua muuttuvassa ympäristössä. Sujuva työ, toimiva työympäristö, työn kuormittavuuden hallinta ja työkykyisyyden ylläpitäminen ovat tekijöitä, joita tuetaan kunnassa. Hyvinvoiva henkilöstö pystyy vastamaan paremmin uusiin haasteisiin ja muutoksiin.

Itsensä johtaminen sekä työn ja muun elämän tasapaino luovat haastetta niin työntekijälle kuin työnantajalle, ja näiden työkalujen kehittäminen on ajankohtaista. Jokainen on osaltaan vastuussa siitä, että kehittää itseään työssä sekä antaa ja saa palautetta työstään esimieheltä tai työkaverilta.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Avoin ja kuuleva vuorovaikutus	Ennakoiva reagointi työkykyasioissa	Kevan ja työterveys-huollon kanssa tehtävä yhteistyö	Säännölliset palaverit	Ovat toteutuneet
		Kehittämiskeskustelut	Kehittämiskeskustelut kaikkien kanssa.	Ovat toteutuneet
	Joustavat toimintakäytännöt Osastojen välinen yhteistyö	Erialaisten vaihtoehtojen kartoittaminen.	Vaihtoehtomallin keilu	Ei toteutunut
		Esimiespalaverit	Säännölliset esimiespalaverit	Toteutuivat kuukausittain
	Laadukas toiminta ja yhteistyökykyinen henkilöstö.	Lähijohtaminen työyksiköissä. Toimintamallien yhtenäistäminen.	Yksiköiden yhteisten palaverien lisäksi vi-rastopalaverit. Tilinpäätösinfo koko henkilöstölle	Yksiköt ovat pitäneet yhteisiä palavereja. Tilinpäätösinfo ei järjestetty
Vastuullinen ja pitkäjänteinen taloudenpito	Sairauspoissaolojen hallinta	Sairauspoissaolojen väheneminen	Sairauspäivien väheneminen viidellä prosentilla.	ei toteutunut
	Työtapaturmien ehkäisy	Ensiapukoulutettujen määrä 5 % henkilöstöstä.	Työtapaturmien väheneminen viidellä prosentilla. Vähintään 20 työntekijää saanut ensiapukoulutuksen.	Toteutui Toteutui

Tuki - ja sähköiset palvelut	Talousarvio €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma. %
Toimintatulot	297 694	281 372	16 322	94,5
Toimintamenot	-1 390 828	-1 368 363	-22 465	98,4
Toimintakate	-1 093 134	-1 086 990	-6 144	99,4

Hallinto- ja kehittämisosaston hankkeet

Osastolla ei aloitettu hankkeita vuonna 2020.

4.5 Sosiaali- ja terveysosasto

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveyspalvelut turvaavat kuntalaisille tarvittavat peruspalvelut ja mahdollistavat hyvinvointia elämänkaaren kaikissa vaiheissa.

Tulosalueen kuvaus

Sosiaali- ja terveyspalvelut vastaavat kunnalle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Sosiaali- ja terveyspalvelut turvaavat kuntalaisille tarvittavat peruspalvelut ja mahdollistavat hyvinvointia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaa säätelevät useat lait ja asetukset, joista keskeisimpiä ovat terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki ja vanhuspalvelulaki. Työllisyydellä ja koulutustasolla on keskeinen merkitys väestön hyvinvoinnin taustalla ja työllisyyspalveluilla on tässä keskeinen rooli.

Päämäärä 2020

Päämääränä on sosiaali- ja terveyspalvelujen oikea-aikaisuus ja saatavuus matalalla kynnyksellä kuntalaisille. Palveluissa keskeistä on huomioida kaikissa ikäryhmissä asiakkaan omat voimavarat ja tukea niitä parhaalla mahdollisella tavalla. Palvelujen tuottamisessa keskeistä on yhdessä tekeminen yksiköiden kesken, mutta myös muiden hallintokuntien välillä. Lisäksi yhteistyötä tehdään seudun muiden kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa. Palvelut järjestetään toimintasuunnitelman ja talousarvion puitteissa.

	Menot €	Tulot €	Netto €
Hallinto	-140 812		-140 812
Sosiaalipalvelut	-2 471 861	150 717	-2 321 144
lääkäiden palvelut	-3 662 117	412 484	-3 249 633
Vammaispalvelut	-3 475 691	388 424	-3 087 267
Terveyspalvelut	-12 825 109	477 609	-12 347 500
Sosiaali- ja terveysosasto	-22 575 592	1 429 234	-21 146 358

Sosiaali- ja terveysosaston hallinto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot						
Toimintamenot	-132 402		-132 402	-140 812	8 410	-106,35
Toimintakate	-132 402		-132 402	-140 812	8 410	-106,35

Maakunnallista sote-yhteistyötä tehtiin alkuvuoden 2020 osalta maakunnallisen sote-ryhmän johdolla. STM teki 30.6.2020 päätökset tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta sekä rakenneuudistusta tukevan alueellisen valmistelun hankkeiden rahoitushakemuksista ja Pohjois-Pohjanmaan POP sote - hanke käynnistyi elokuussa 2020. Hankekokonaisuus sisältää siis tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushankkeen ja rakenneuudistushankkeen. Hankkeet kytkeytyvät kansalliseen sote-uudistukseen. Tulevaisuuden sote-keskushanke koostuu maakunnan yhteisistä kehittämisohjelmista: lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu. Rakenneuudistushanke sisältää johtamisen ja ohjauksen kehittämisen, Sote-ICT-hankekokonaisuuden, asukkaiden ja ammattilaisen digipalvelut, tietojohdantamisen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, tutkimus-, kehittämis-, innovaatio- ja opeustustoiminnan. Kuntien omarahoituksen kanssa POP sote-hankkeen kokonaisbudjetiksi tuli 15,8 miljoonaa euroa vuosille 2020–2022. Tyrnävän kuuluu hankkeessa Lakeuden alueeseen. Haastetta vuoden 2020 osalta aiheutti Tyrnävän kunnan osalta resurssointi ja emme pystyneet irrottamaan henkilöstöresurssia varsinaisiin hanketehtäviin.

Maakunnallisesti ja alueellisesti tehtiin yhteistyötä laajasti palveluiden järjestämisen ja hankintojen osalta. Seudullista sosiaali- ja kriisipäivystyssopimusta Oulun kaupungin kanssa jatkettiin. Tyrnävän kunta teki osallistumispäätöksen maakunnalliseen kehitysvammaisten asumispalveluiden ja lyhytaikashoidon hankintaan.

Maaliskuussa alkanut koronatilanne vaikutti vuoden 2020 aikana sosiaali- ja terveysosaston toimintoihin merkittävästi sekä toiminnan että kustannusten osalta. Ryhmätoiminnot keskeytettiin keväällä poikkeuslainsäädännön voimassaoloaikana. Asiakkaiden palvelutarpeeseen vastattiin yksilöllisillä kotiin annettavilla palveluilla sekä puhelimitse että etäyhteyksin. Kuljetuspalveluiden ja henkilökohtaisen avun tarve harrastus- ja virkistystoimintaan vähentyi koronatilanteessa. Tiedottamista tehtiin monikanavaisesti ja yli 70-vuotiaisiin kuntalaisiin otettiin yhteyttä puhelimitse. Kuntalaisten yleistä koronaneuvontaa varten perustettiin kevään ja alkukesän ajaksi koronaneuvontapuhelin. Suojavarusteita hankittiin tarpeita vastaavasti. Terveyskeskuksen tartuntatautivastaanoton toteuttaminen olemassa olevilla resursseilla aiheutti ei-kiireellisten vastaanottoaikojen jonoutumista.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä ja Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista velvoittavat julkisen sosiaalihuollon toimintayksiköt tallentamaan asiakasasiakirjat valtakunnallisesti keskitettyyn sosiaalihuollon arkistoon. Tätä valmistelua jatkettiin vuoden 2020 aikana.

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja vastaa yhdessä sosiaali- ja terveysjohtajan sekä kunnan hyvinvoinnin edistämisen työryhmän kanssa Tyrnävän laajan hyvinvointikertomuksen ja vuosittaisten hyvinvointikatsausten laatimisesta. Hyvinvointityö on kuvattu sivistys- ja hyvinvointiosaston toimintakertomuksessa. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden kehittämistä vietiin eteenpäin sosiaali- ja terveyspalveluiden ja sivistys- ja hyvinvointipalveluiden yhteistyönä. Verkostomaisesti toteutettava perhekeskeinen toimintamalli eteni asteittain yhdessä toteutettavana toimintana sosiaali- ja terveyspalveluiden, sivistys- ja hyvinvointipalveluiden ja järjestöjen kanssa. Lasten ja perheiden palveluiden kehittämistä ohjasi LAPE-työryhmä. Tyrnävän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma päivitettiin v. 2020.

SOSIAALI- JA VAMMAISPALVELUT

Toiminta-ajatus

Sosiaalihuollon peruspalveluilla tuetaan kuntalaisten hyvinvointia moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen. Perusarvoina ovat asiakaslähtöisyys, inhimillisyys, luotettavuus ja oikeudenmukaisuus. Palvelutarpeen arvioinnilla arvioidaan yksilöllisesti, millä palveluilla asiakkaan tarpeisiin pystytään parhaiten vastaamaan. Työ on ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä muita tukitoimia. Sosiaalipalvelut ylläpitävät ja edistävät yksilöiden sekä perheiden turvallisuutta ja suoriutumista kaikissa elämän vaiheissa.

Työllisyyspalveluiden tavoitteena on vähentää työttömyyttä ja luoda uusia työpaikkoja. Pitkäaikaistyöttömien henkilöiden palvelut järjestetään yhteistyössä sosiaalipalveluiden, työllisyyspalveluiden, TE-toimiston, Kelan sekä muiden toimijoiden kanssa. Työllisyyspalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat: työllisyyden kehittäminen, nuorten työllisyyspalvelut, pitkään työtä hakeneiden palvelut sekä TYP-palvelut/Pohjois-Pohjanmaan monialainen yhteispalvelu. Työ- ja elinkeinosuunnittelija tekee tiivistä yhteistyötä järjestöjen ja yritysten kanssa.

Tulosalueen kuvaus

Sosiaalipalvelujen keskeiset sisältöalueet ovat lapsiperheiden peruspalvelut, lastensuojelu, perheoikeudelliset palvelut, päihdetyö, työllisyyspalvelut sekä täydentävä ja ehkäisevä toimeentuloturva.

Vammaispalvelut sisältävät vammaispalvelulain perusteella kuntalaisille järjestettävät palvelut sekä kehitysvamma- palvelut. Lisäksi järjestetään pääsääntöisesti sosiaalihuoltolain perusteella asumis- ym. palveluita mielenterveyskuntoutujille. Palvelutarve arvioidaan yksilöllisesti ja tapauskohtaisesti.

Päämäärä 2020

Tavoitteena sosiaali- ja vammaispalvelujen oikea-aikaisuus ja saatavuus matalalla kynnyksellä kuntalaisille. Palveluissa keskeistä on huomioida asiakkaan omat voimavarat ja tukea niitä parhaalla mahdollisella tavalla.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetasot	Toteutuminen
Hyvinvointia (koulutuksella)	Ammattitaitoinen, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Laadukas ja asiakaslähtöinen kirjaaminen	Työntekijöiden koulutus Työnohjaus Asiakaslähtöiset asiakas-/kuntoutus-/aktiivisuussuunnitelmat	Kolme koulutuspäivää/tt/ vuosi Toteutuu säännöllisesti Jokaisella asiakkaalla on suunnitelma Jokaiselle uudelle asiakkaalle on tehty palvelutarpeen arviointi	Kaksi koulutuspäivää/tt/ vuosi Toteutui Lastensuojelu-asiakkaat 100 %. SHL- asiakkaista n. 50 %. Palvelutarpeen arviointi on tehty kaikille, ellei se ole ollut ilmeisen tarpeetonta.
Avoin ja kuuleva vuorovaikutus	Osallisuuden ja vaikuttamisen lisääminen Kunta koetaan hyvänä ja vastuullisena työnantajana	Vuorovaikutus ym. tuen tarpeen varhainen tunnistaminen Tulos- ja kehityskeskustelut Säännölliset työpaikka- ja tiimikokoukset	Säännöllinen ja monipuolinen vertaisryhmätoiminta Kehityskeskustelujen toteutuminen 100 % Säännöllinen toteutuminen	Ei toteutunut. Kehityskeskustelut toteutuivat 100 % Toteutui.
Vastuullinen ja pitkäjänteinen taloudenhoidon pito	Toimivat palveluprosessit Palvelut oikea-aikaisia, kustannustehokkaita ja riittäviä käytävissä olevin resurssein	Palveluprosessien kriittinen tarkastelu ja toiminnan kehittäminen Asiakasmäärien, hoitopäivien ja kustannusten seuranta	Keskeiset palveluprosessit toimivat, työkäytäntöjä on kehitetty Palvelujen kysyntään pystytään vastaamaan ilman merkittävää toimintamenojen kasvua	Toteutui. Työprosesseja kehitettiin ja toimintaohjeita päivitettiin. Toteutui osittain

Vuonna 2020 Tyrnävän kunnassa oli 66 toimeentulotukea saanutta kotitaloutta, joista täydentävää toimeentulotukea sai 59 kotitaloutta ja ehkäisevää toimeentulotukea 19 kotitaloutta. Kotitalous on voinut saada sekä täydentävää että ehkäisevää toimeentulotukea. Toimeentulotukea saaneita kotitalouksia on ollut 16 kotitaloutta vähemmän kuin vuonna 2019. Perustoimeentulotuesta vastaa KELA.

Lastensuojeluilmoituksia vastaanotettiin vuoden 2020 aikana 223, edellisen vuoden vastaava luku oli 201 ja sosiaalihuoltolain mukaisia yhteydenottoja 40, kun vuotta aiemmin luku oli 32. Lastensuojelun avohuoltoa toteutettiin monipuolisesti lapsen ja perheen tarpeet huomioiden. Vuoden 2020 lopussa sijoitettuja lapsia 16, joista huostaanotettuja 9 lasta. Jälkihuollossa oli 6 nuorta. Lisäksi on ollut muutamia lyhytaikaisia sijoituksia. Lasten sijoitukset lisääntyivät. Lastensuojelussa vuoden 2020 aikana asiakkuuksia oli 110 ja sosiaalihuoltolain mukaisia asiakkuuksia oli 99. Sosiaalipalveluihin näyttäytyi lasten ja nuorten päihteiden ja nuuskan käytön lisääntyminen, samoin tupakointi ja huumekeilut. Sosiaalipalveluissa havaittiin myös väkivaltaisen käyttäytymisen, levottomuuden ja ahdistuneisuuden lisääntymistä. Sijoitettujen nuorten kohdalla luvatta lähtemisten eli ns. ”hatkaamisten” määrä kasvoi. Korona-aikana perheiden haasteet kasvoivat, mikä näyttäytyi vanhempien arkeen väsymisenä, keinottomuutena ja voimavarojen vähyytenä. Huolta tuli lasten lisääntyneistä koulupoissaoloista. Varhaiskasvatukseen ja koulujen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä perheiden tukemiseksi koronatilanteessa. Lastensuojelutyön tueksi perustettiin lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä. Tyrnävän kunta sitoutui Lastensuojelun monialainen kehittäminen Pohjois-Suomessa – hankkeeseen 1.8.2020-31.12.2022. Hankkeen käynnistyminen siirtyi vuodelle 2021.

Vuonna 2020 lastenvalvoja vahvisti 86 elatussopimusta ja 43 sopimusta lapsen huollosta, tapaamisoikeudesta ja asumisesta. Isyyden selvityksiä tehtiin 17, pääosin neuvolassa tehdyllä isyyden tunnustamisella. Lastenvalvojan

vahvistamia sopimuksia on vuonna 2020 ollut enemmän kuin edellisenä vuonna. Lastenvalvojan työssä korostui vanhempien eripuraisuus ja vaikeat ja pitkittyneet huoltajuuskiistat. Virka-apupyynnöt kuntien välillä lisääntyivät.

Sosiaalityö oli suunnitelmallista ja asiakkaille laadittiin asiakassuunnitelmat ja kehitysvammaisille asiakkaille erityishuolto-ohjelmat erityishuollon johtoryhmässä. Vuoden 2020 lopussa kriteerien mukaisesti omaishoidontuki oli myönnetty 32 asiakkaalle.

Virka-aikainen sosiaalipäivystys hoidettiin työpareittain vuoroviikoin. Vuoden 2020 aikana puheluja sosiaalipäivystykseen tuli 222.

Sosiaalityöntekijöiden vastuualueet ovat lastensuojelu, vammaispalvelut, lastenvalvonta ja aikuissosiaalityö. Palvelutarpeen arviointeja tehtiin lähes kaikille asiakkaille, joista on tullut lastensuojeluilmoitus tai yhteydenotto/huoli-ilmoitus sosiaalihuoltoon. Perhetyö ja kotipalvelu järjestettiin omana toimintana. Kotipalvelun palkkatuella palkattu resurssi koettiin tarpeellisenä. Tukihenkilötyötä toteutettiin omana toimintana resurssien mukaan. Tukihenkilöiden ja tukiperheiden tarve lisääntyy edelleen. Yhteistyö koulujen, varhaiskasvatuksen ja terveyspalvelujen kanssa tiivistyi. Sähköinen perhekeskusmalli luotiin vuoden 2020 aikana ja se on kuntalaisten käytettävissä Tyrnävän kunnan www-sivuilla. Sähköiseen perhekeskukseen on koottu kattavasti perheiden käytössä olevat palvelut yhteystietoineen.

Vammaispalveluiden osalta vuonna 2020 tehtiin merkittäviä kehittämistoimenpiteitä. Tyrnävän kunta perusti oman kehitysvammaisten ja vammaisten asumispalveluyksikön ja toiminta käynnistettiin asteittain huhtikuusta 2020 alkaen. Yksikköön perustettiin tarvittavat virat ja toimet seuraavasti: 1 yksikön esimiehen virka, 1 sairaanhoitajan toimi, 1 sosionomin toimi ja 14 lähihoitajan tointa. Toiminnan laajentamisen vuoksi perustettiin asiantuntijaryhmä rajoitustoimenpiteiden arvioimiseksi.

Vuokra-asukkaiden talousneuvonta- hankkeen kautta etsittiin keinoja ja luotiin toimintakäytäntöjä vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäisemiseksi, vuokra-asunnoissa asuvien talouden hallinnan ongelmista kärsivien asukkaiden vuokravelkojen sekä häättöjen vähenemiseksi, asunnottomien auttamiseksi ja luotto- ja vakuutuskelpoisuuden palauttamiseen sekä kannustettiin asukkaita muuttamaan pysyvämmiin talouden- ja elämänhallintaa.

Työllisyystoiminta

Kesätyöpaikkojen haku toteutettiin sähköisellä hakulomakkeella. Tiedottaminen kesätyöllistämisestä toteutettiin yhteistyössä opinto-ohjaajien, etsivän nuorisotyöntekijän ja 4H:n kanssa. Kuntaan kesätyösetelillä (280 €/henkilö) työllistettyjä oli 52 henkilöä, joista 31 oli 9. luokkalaisia ja 21 toisen asteen opiskelijoita. Kesätyösetelillä kunnan ulkopuolelle työllistyi 47 henkilöä: yrityksiin työllistyi 24, kotitalouksiin 12 ja yhdistyksiin 11 henkilöä. Kesäyrittäjästukea (erä.1) hakeneiden nuorten määrä oli 12 henkilöä. Kesäyrittäjästuen 2. erää haki 8 henkilöä.

Kunta on työllistänyt palkkatuella 26 henkilöä, joista: sivistys- ja hyvinvointiosastolle työllistyi 8 henkilöä, sosiaali- ja terveysosastolle 5 henkilöä, ympäristö- ja tekniselle osastolle 10 henkilöä ja hallinto- ja kehittämisosastolle 2 henkilöä. Yhden henkilön palkkatukityöhön on yhdistetty oppisopimuskoulutus (catering alan perustutkinto), 2 palkkatukityöntekijää työllistyi määräaikaan työsuhteisiin palkkatukityön jälkeen ja palkkatukitöistä suoraan opiskelemaan on lähtenyt 2 henkilöä. Työkokeilussa oli kolme henkilöä. Kuntalisää haki yksi yhdistys (Tyrnävän kotiseutu- ja museoyhdistys) ja myönteinen kuntalisäpäätös tehtiin yhdestä tyrnäväläisestä työnhakijasta.

TYP-tapaamisia yhdessä Te-palveluiden virkailijan ja sosiaalityöntekijän kanssa toteutui noin 1krt/kk, joissa asiakastapaamisia n. 60 tapaamista/vuosi. Työttömyyden kehitys noudattaa Tyrnävän kunnassa valtakunnallista linjaa ja on keskiarvojen sisäpuolella. Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2020 oli 284 121 €.

Valmistautuminen kuntakokeiluun alkoi helmikuussa 2020, kun Oulun talousalueen kunnat päättivät lähteä kokeiluun mukaan. Kuntakokeilun perehdytykset (12 asiakokonaisuutta liittyen lakiin julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista) starttasivat maaliskuussa ja kestivät vuoden loppuun saakka. Perehdytykset toteutettiin opintopiirimuotoisesti. Lisäksi loppuvuodesta alkoi perehdytys Te-palveluiden URA-testijärjestelmän käyttöön. Seudulliset kuntakokeilun tiimipalaverit alkoivat elokuussa kuntakokeilun projektipäällikön johdolla säännöllisesti. Valtakunnalliset kuntakokeilun sparrausryhmät toteutettiin loppuvuodesta. Kuntakokeiluun valmistautuminen ja suunnittelutyö, johon on sisältynyt Tyrnävän kunnan toimintamallin ja palveluprosessin kehittäminen on vienyt työ- ja elinkeinosuunnittelijan työajasta 60–70 %.

Sosiaalipalvelut	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	163 352		163 352	150 717	12 634	92,3
Toimintamenot	-2 009 826	-485 000	-2 494 826	-2 471 861	-22 964	99,9
Toimintakate	-1 846 474	-485 000	-2 331 474	-2 321 144	-10 329	100,0

Vammaispalvelut	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	23 550		23 550	388 424	-364 874	1549,4
Toimintamenot	-2 627 646	-490 000	-3 117 646	-3 475 691	358 045	111,5
Toimintakate	-2 604 096	-490 000	-3 094 096	-3 087 267	-6 828	99,8

IÄKKÄIDEN PALVELUT

Toiminta-ajatus

lääkkäiden palveluissa tavoitteena on tukea ikääntyvien ihmisten itsenäistä selviytymistä ja kotona asumista, antaa mahdollisuus aktiiviseen toimintaan sekä ylläpitää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tavoitteena myös sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä iäkkäiden palvelujen järjestelmä.

Tulosalueen kuvaus

lääkkäiden palveluihin kuuluvat kotihoidon (kotipalvelu/kotisairaanhoido) palvelut, ikäihmisten päivätoiminta, omaishoito/omaishoidon tuki, tehostettu palveluasuminen, seniorineuvola-toiminta, tukipalvelut (asiointiliikenne, kuljetuspalvelut, asiointiapu, ateriapalvelu, pyykkipalvelu sekä turvapuhelinpalvelut), sotainvalidien ja veteraanien palvelut ja erityisryhmien palvelut.

Päämäärä 2020

lääkkäiden palveluiden päämääränä on turvata kuntalaisille mahdollisimman toimintakykyinen ikääntyminen.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tavoitetaso/Mittarit	Toteutuminen
Hyvinvointia (koulu-tuksella)	Laadukas asiakaspalvelu	Asiakkaiden osallisuuden ja valintojen tukeminen	Hoito-/ palvelu-/ kuntoutussuunnitelma jokaisella asiakkaalla	Toteutui.
		Asiakastytyväisyyskyselyn toteuttaminen	Tyytyväiset asiakkaat; asiakastytyväisyyden arvosana 4 (asteikko 1–5)	Ei toteutunut.
		Toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivien riskitekijöiden tunnistaminen (kaatumiset, tapaturmat, liikkumisen ongelmat, ravitsemustila)	Kattava poikkeamara-portointi	Toteutui 188+ 46 ilmoitusta/ HaiPro.
	Matala kynnys ja asiointin helppous	Huoli-ilmoituskäytännön selkiyttäminen ja tiedottaminen	Matala kynnys saada palvelua (yksi kontakti käynnistää prosessin)	Toteutui. Huoli-ilmoituksen voi tehdä kirjallisesti tai puhelimitse, yhteydenotot käynnistävät heti selvitysprosessin. Selvitysprosessi voidaan tehdä yhdessä sosiaalipalvelujen kanssa.

Avoin ja kuuleva vuorovaikutus	Henkilöstön välitön asiakastyö lisääntyy toimintatapoja uudistamalla	Työryhmätyöskentely/ yhdessä kehittäminen: hiljainen raportointi	Kustannustehokas toiminta Kehittämistyöryhmä toimii aktiivisesti	Toteutui.
Vastuullinen ja pitkäjänteinen taloudenpito	Toiminta on talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista	Talouden ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausittain	Talousarvion mukainen toiminta	Toteutui osittain.

lääkäiden palveluiden kehittämistyöryhmän kokouksissa sekä työpaikkakokouksissa iäkkäiden palveluiden toimintamalleja kehitettiin yhdessä henkilöstön kanssa ja tarkasteltiin asiakasnäkökulmasta. Päivätoiminta oli tauolla maaliskuusta alkaen koronavirustilanteen vuoksi, päivätoiminnan kehittämistyötä tehtiin tauon aikana päivätoiminnan ohjaajan toimesta. Iäkkäiden palveluiden henkilöstön kinnostetiikkakoulutus jatkui v. 2020. Vanhusneuvosto kokoontui yhden kerran syksyllä 2020. Vanhusneuvoston jäsenet saivat yhteydenottoja iäkkäiltä kuntalaisilta, yhteydenotot käsiteltiin kokouksissa ja vanhusneuvoston kannanottoja/lausuntoja välitettiin eteenpäin organisaatiossa.

Kotolan tehostetun palveluasumisen yksikössä mitoitukseksi vahvistettiin 0,57 (12 hoitajaa/ 21 asukasta). Kotolan 21 asukaspaikasta oli käytössä 19 paikkaa. Tilapäishoitopaikka oli vähäisessä käytössä (koronavirustilanne) ja hoitajasijaisien huono saatavuus vaikutti asukaspaikkojen käyttöön.

Kotihoidon mobiilijärjestelmä (MediMobi) otettiin käyttöön joulukuussa 2020.

lääkäiden palvelut	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	392 500		392 500	412 484	-19 984	105,1
Toimintamenot	-3 459 845	-78 000	-3 537 845	-3 662 117	124 272	103,5
Toimintakate	-3 067 345	-78 000	-3 145 345	-3 249 633	104 288	103,3

TERVEYSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Perusterveydenhuollon alueella toiminta koostuu terveyskeskuksen palveluista eli vastaanottotoiminnasta, neuvolatoiminnasta, mielenterveystoimesta, kuntoutuksista ja suun terveydenhuollon toiminnasta. Lisäksi perusterveydenhuollon tasoisina palveluina hankitaan laboratorio- ja kuvantamispalveluita ja potilaiden tarvitsema terveyskeskussairaala- ja sairaalatasoinen hoito. Terveyskeskuksella toimii oma välinehuollon yksikkö.

Erikoissairaanhoidon palvelut järjestetään pääsääntöisesti Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin toimesta. Sairaanhoitopiiri tuottaa palvelut itse ja hankkii mahdolliset potilaiden tarvitsemat erityispalvelut niitä tuottavilta tahoilta.

Potilaalla on oikeus valita hoitopaikkansa niin perusterveydenhuollon kuin erityissairaanhoidonkin osalta. Kotikunta on vastuussa hoidon kustannuksista. Terveyspalvelut vastaa tyrnävälaisten muualla annetun hoidon aiheuttamista kustannuksista ja tarjoaa tarvittaessa kiireellistä hoitoa ja valinnan perusteella kiireetöntä hoitoa vieraskuntalaisille.

Tulosalueen kuvaus

Terveyspalvelujen tulosalueeseen kuuluvat perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido.

Päämäärä 2020

Terveyspalvelujen tehtävä on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista tuottamalla kuntalaisten tarvitsema terveydenhuolto ja sairaanhoido.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tavoitetaso/Mittarit	Toteutuminen
Hyvinvointia (koulu- tuksella)	Riittävät ja tasapuoliset palvelut perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa Ennaltaehkäisevään toimintaan panostaminen kaikissa ikäryhmissä	Perusterveydenhuollon hoidon tarpeen arviointi, resurssien oikea kohdentaminen ja tehokas käyttö Terveysten kartoitus, riskitekijöihin puuttuminen ja terveisiin elintapoihin ohjaus Sairauksien seulonta väestössä Työttömien terveys-tarkastukset Seniorineuvolan toiminta	Hoitotakuun toteutumisen seuranta Tarkastukset toteutuvat asetusten mukaisesti. Seulonnat toteutuvat asetuksen mukaisina Tarkastukset toteutuvat ja johtavat tarvittaessa toimenpiteisiin. Toiminta on havaittavissa työttömyyden hoidon kuluissa Ikäihmiset saavat ohjausta ja neuvontaa oikea-aikaisesti, yhteistyö ikäihmisten palveluihin tiivistä.	Hoitotakuu toteutui perusterveydenhuollossa. Koronaviruspandemian vuoksi erikoissairaanhoidon hoitotakuun toteutumisessa on ollut erikois- alakohtaista vaihtelua normaaliaikataulusta lievään viivästymiseen. Koronaviruspandemian vuoksi tarkastuksissa on viive. Koulu- laisten tarkastuksissa syntyi jonoa. Toteutui. Toteutui osittain/ kolme tarkastusta. Toteutui osittain.
Avoin ja kuuleva vuoro- vaikutus	Paikallinen ja alueellinen yhteistyö. Ammattitaitoinen ja riittävä henkilökunta	Osallistuminen poikkialueelliseen palveluiden kehittämiseen. Toimipaikka-koulutuksen järjestäminen	Osallistuminen yhteistyökokouksiin ja tapahtumien järjestämiseen. Koulutuksia on toteutettu 3–4 /v	Yhteistyö toteutui. Tapahtumia ei järjestetty. Toteutui.
Vastuullinen ja pitkäjänteinen taloudenpito	Tarkoituksenmukainen erikoissairaanhoidon käyttö	Hoidon oikea porrastus ja hoidon ja lähetien toteutuminen kiireettömän hoidon perusteiden mukaisesti	Kustannukset/asukas	

Koronatilanne on vaikuttanut terveyspalveluiden toimintaan helmikuusta 2020 lähtien. Tartuntatautivastaanotto avattiin 30.03.2020. Tartuntatautivastaanotolle ohjattiin hengitysoireiset ja koronanäytteenottoon tulevat potilaat. Tartuntatautivastaanotolta hoidettiin keskitetysti virka-aikainen tartuntaketjujen jäljitys. Virka-ajan ulkopuolinen tartuntaketjujen jäljitys hoidettiin erikoissairaanhoidon toimesta. Koronatilanne ja tartuntatautivastaanoton toiminta aiheutti ei-kiireellisten vastaanottoaikojen jonoutumista. Lakisääteiset palvelut pystyttiin turvaamaan. Koronatilanne lisäsi erityisesti laboratoriokustannuksia, joista aiheutuneet lisäkulut vuonna 2020 olivat 163 732,80 €. Myös suojain-
tarvikkeiden hankkimisesta aiheutui merkittäviä lisäkustannuksia.

Ennaltaehkäisevän työn osalta neuvolatoiminnassa jatkettiin perhekeskumallin eteenpäin viemistä, josta yhtenä toimenpiteenä avattiin 15.9.2020 Murron koululla lastenneuvolapalvelut. Äitiysneuvolapalvelujen tarjoamista Murron koululla selvitetään. Kuntoutuksen ryhmätoiminta keskeytettiin koronaviruspandemian rajoitustoimien vuoksi

alkuvuonna 2020. Terveyskeskuksen IT-järjestelmien osalta otettiin uusi palvelin käyttöön, jotta lakimääräisiä Kanta-toiminnallisuuksia pystytään lisäämään.

Hammashuollossa tehtiin toimintamuutos tarkastusta odottavien asiakkaiden kohdalla siten, että tarkastukset laitettiin jonoon. Muutoksen tarkoituksena oli se, että potilaat, jotka otetaan hoitoon, saataisiin hoidettua kohtuullisessa aikaikkunassa eikä potilaan hoitajakso kestäisi liian pitkään. Jonoa puretaan huolehtien, että potilaat pääsevät hoitoon yhtenäisten kiireettömän hoidon perusteiden mukaisesti 6kk sisällä yhteydenotosta. Suun terveydenhuollon toimintaa supistettiin koronapandemian alkuvaiheessa. Tuolloin peruttiin toimenpiteitä ja tarkastuksia, joilla ei ollut kiire. Tämä ja useat henkilöstövaihdokset ovat saaneet suun terveydenhuollon tilanteen jonoutumaan.

Henkilöstön osalta tapahtui useampia muutoksia toimintavuoden aikana keskeisissä tehtävissä. Tartuntatautivastaanotolle lisättiin yhden sairaanhoitajan määräaikainen työpanos. Avoinna oli yksi terveyskeskuslääkärin virka, mutta vi-ransijaisjärjestelyllä pystyttiin korvaamaan osittain syntyvää hoitovelkaa.

Kustannusten osalta perusterveydenhuollon toiminnassa ylityksiä tapahtui vastaanottotoiminnassa (hoitotarvikkeet), laboratoriokustannuksissa (koronanäytteet), röntgenpalvelujen hankinnassa, hammashuollossa ja perusterveydenhuollon laitoshoidon (terveyskeskussairaala) palvelujen hankinnassa. Muilta osin perusterveydenhuollon toiminta toteutui pääosin budjetoidun mukaisesti. Merkittävin toimintamenojen ylitys tapahtui erikoissairaanhoidon kustannuksissa, koska koronaviruspandemian vuoksi lähes pysähtynyt sairaalan vastaanottotoiminta käynnistyi kesän myötä suurimääräisesti, ylitystä alkuperäiseen talousarvioon nähden oli 439 461 €.

Terveyspalvelut	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	474 700		474 700	477 609	-2 909	100,6
Toimintamenot	-11 957 105	-551 000	-12 508 105	-12 825 109	317 004	102,5
Toimintakate	-11 482 405	-551 000	-12 033 405	-12 347 500	314 095	102,6

4.6 Sivistys- ja hyvinvointiosasto

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on tarjota kuntalaisille hyvät lähtökohdat yksilön kasvuun, itsensä kehittämiseen sekä valmiudet menestyä erilaisissa toimintaympäristöissä. Sivistys- ja hyvinvointiosasto tarjoaa laadukkaita opetus-, varhaiskasvatus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja ja edistää kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Tulosalueen kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointiosaston tulosalueeseen kuuluvat hallinto, opetus-, varhaiskasvatus- ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.

Päämäärä 2020

Sivistys- ja hyvinvointiosaston toimintaan on vaikuttanut koronapandemia ja siitä aiheutuneet rajoitukset ja suunniteltujen toimenpiteiden ja tapahtumien peruuntumiset. Keväällä 2020 koulut siirtyivät nopealla aikataululla etäopetukseen, varhaiskasvatukseen osallistui vain pieni määrä lapsia, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen toimipisteet suljettiin. Koronavirus on aiheuttanut paljon poissaoloja ja vaikuttanut henkilöstön työssäjaksamiseen ja haastanut sekä kuntalaiset sekä kunnan henkilöstön löytämään uusia tapoja arjen hallintaan.

Koronapandemiasta huolimatta on jatkettu palvelujen kehittämistä vastaamaan sekä kiristyneen kuntatalouden että nykyisen hallituksen linjaamiin uudistuksiin, kuten oppivelvollisuus- ja varhaiskasvatuslain muutoksiin. Koko osaston yhteisinä tavoitteina ovat jatkuneet hyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti, yhteistyöverkostoja kehittämällä ja lisäämällä hyvinvointia edistäviä tekoja ja tapahtumia. Opetuspalvelujen tavoitteina ovat erityisopetuksen kehittäminen ja esiopetuksen tulevaisuuden tilaratkaisujen selvittäminen. Osaston yhteiset teemat Liikkuva- ja Lukeva kunta sekä kansainvälisyys ovat toteutuneet koronarajoitusten sallimissa rajoissa. Yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden kanssa on jatkunut tiiviinä, sähköinen perhekeskusmalli luotiin vuoden 2020 aikana ja se on kuntalaisten käytettävissä Tyrnävän kunnan www-sivuilla.

Sivistys- ja hyvinvointiosaston johtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja linjannut yhteisten tavoitteiden saavuttamista ja mahdollistanut joustavan yhteistyön osaston eri yksiköiden välillä. Henkilöstö on onnistunut luomaan ketterää ja toimivia käytänteitä ja sähköisiä palveluja, joita on voitu toteuttaa koronapandemiasta huolimatta turvallisesti.

Talousarviomuutos 25 700 € on valtuuston päätöksellä 3.2.2020 § 5 siirretty hallinto- ja kehittämisosastolle / kunnan hallitukselle kunnan myöntämiä liikunta-, kulttuuri ja nuorisotoimen avustuksia varten.

Sivistys- ja hyvinvointiosasto yhteensä 2020

	Menot €	Tulot €	Netto €
Sivistys- ja hyvinvointiosasto	-15 130 966	968 010	-14 162 956
Hallinto	-194 163	20 102	-174 060
Opetuspalvelut	-10 069 575	424 181	-9 645 393
Varhaiskasvatuspalvelut	-4 148 645	393 462	-3 755 183
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	-718 584	130 265	-588 320

Sivistys- ja hyvinvointiosasto	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	942 549		942 549	968 010	-25 461	102,7
Toimintamenot	-16 384 052	25 700	-16 358 352	-15 130 966	-1 227 386	92,5
Toimintakate	-15 441 503	25 700	-15 415 803	-14 162 956	-1 252 847	91,9

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIOSASTON HALLINTO

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/Tavoitetaso	Toteutuminen
Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Hyvinvointityö Kuntalaisten ja henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen	Laadukas koulutus Hyvinvointityö ja tapahtumat Hyvinvointikatsaus Täydennyskoulutus Osallisuuden edistäminen	Tapahtumien ja työpajojen määrä Osallistujamäärä Arviointi ja saatu palaute	Tapahtumia peruttu ja siirretty verkkoon koronan takia. Tarkat tiedot yksiköiden taulukoissa. Kaikki ikäryhmät huomioitu Kyselyt 3 kpl
Päätöksenteon vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa	Muutosten ennakointi ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen Aktiivinen vuorovaikutus kotien ja koulujen/ päiväkotien välillä	Kyselyt, tapahtumat, yhteiskunnallisen keskustelun mahdollistaminen Yhteistyötä eri yksiköiden välillä Viestintätyökalujen aktiivinen käyttäminen Koulutus ja uusien viestintätyökalujen käyttäminen Vuosikello	Kehityskeskustelut Palautteiden määrä Tiedotteiden määrä Osaston yhteiset palaverit ja työpajat	pidetty kaikille 12 kpl 3 kpl
Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista	Talouden seuranta ja tarvittavat toimenpiteet Osavuositraportit	Sihy-jory Vaka-jory Rehtorikokoukset Tulospalaverit	kuukausittain kuukausittain kuukausittain 2 kpl

Hyvinvointityö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tehtävä. Se on tietoista voimavarojen kohdentamista kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Käytännössä kyse on tehtävistä, joiden tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ja syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Näitä tehtäviä toteutetaan kunnan kaikilla toimialoilla. Edistämällä hyvinvointia ja osallisuutta parannetaan kuntalaisten elämänlaatua, lisätään työllisyyttä, työkykyä ja tuottavuutta ja hillitään sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua (THL). Tyrnävän kunnan strategian mukaisesti Tyrnävän kunnan toimintatavoissa korostuu asiakas- ja asukaslähtöisyys ja laaja hyvinvointinäkökulma.

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja vastaa yhdessä sosiaali- ja terveysjohtajan sekä kunnan hyvinvoinnin edistämisen työryhmän kanssa Tyrnävän laajan hyvinvointikertomuksen ja vuosittaisten hyvinvointikatsausten laatimisesta. Terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kunnat valmistelemaan hyvinvointikertomuksen, joka on tiivis kuvaus johdtopäätöksineen kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta, väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, väestöryhmittäisistä hyvinvointi- ja terveyseroista, terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista, palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin, ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä tavoitteista ja toimenpiteistä. Tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain.

Laaja hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvointijohtamisen, strategiatyön, talouden ja toiminnan suunnittelun, arvioinnin sekä raportoinnin työväline. Hyvinvointikertomus täydentää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskevia näkökulmia strategian, toiminnan ja talouden suunnittelussa. Hyvinvointikertomuksen avulla määritetään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet, kehittämiskohteet, haasteet, vahvuudet, tavoitteet, toimenpiteet, resurssit ja arviointimittarit. Hyvinvointikatsaus laaditaan vuosittain ja siinä arvioidaan edellisen vuoden hyvinvointityön tuloksia ja kuvataan tulevan vuoden keskeiset hyvinvointia edistävät toimenpiteet. Tyrnävä allekirjoitti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksen vuosille 2019–2025, sopimuksessa sopimusosapuolet ilmaisevat halunsa edistää ja kehittää pohjoispohjalaisten ihmisten hyvinvointia.

Tyrnävän kunnan hyvinvointikatsaus 2020 hyväksyttiin valtuustossa 9.11.2020.

Vuonna 2020 kunnan HYTE-ryhmä kokoontui 3 kertaa. Hyvinvointiin liittyviä tapahtumia järjestettiin viisi sisältäen muun muassa yhdessä tekemistä, liikuntaa, keskustelua. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-ajantapahtumia oli noin 70 kpl, vaikka koronapandemian vuoksi noin 30 tapahtumaa jouduttiin perumaan kevään ja kesän 2020 aikana. Seurayhteistyön avulla liikutettiin tyrnäväläisiä yli 20 000 kertaa.

Hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä vuonna 2020 olivat mm.

- Liikunnalliset tapahtumat. Lisäksi hyvinvointitapahtumat lisäsivät osallisuuden kokemuksia sekä edistivät kulttuuria.
- Pohjois-Pohjanmaan digitukiverkostossa toimiminen.
- Vertaistervarit-hanke: Vertaistervarit-ryhmässä ihminen saa apua ja tukea elintapamuutoksen tekemiseen, joka voi liittyä esimerkiksi liikuntaan, ravitsemukseen, uneen tai päihteisiin.
- Yhdistysyhteistyö: Tyrnävän kunnan ja yhdistysten yhteistyöasiakirja valmistui loppu vuodesta. Asiakirjassa luodaan selkeät pelisäännöt ja ohjeet mm. järjestöavustuksille ja tilojen käytölle. Tyrnävän asiakirjan laadinnassa ovat olleet mukana sekä kunnan virkamiehet, erityisesti kunnan järjestöyhdyshenkilö, Tyrnävän kunnassa toimiva vapaaehtoinen yhdistysagentti, paikalliset yhdistykset sekä Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistyksen hallinnoima Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hanke.
- Työttömien työnhakijoiden työllistymisen ja koulutukseen hakeutumisen edistäminen: Tukemalla erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Tiivis yhteistyö etsivä nuorisotyöntekijän kanssa nuorien työllisyyden edistämiseksi huomioiden nuoren yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämisen tarpeet. Tyrnävän kunta on mukana työllisyyden kuntakokeilussa, johon valmistautuminen aloitettiin helmikuussa 2020.

Lukeva kunta -ohjelma

Lukeva kunta -ohjelma on valittu yhdeksi Tyrnävän kunnan hyvinvointityön käytännön toimenpiteeksi. Lukeva kunta -ohjelmalla vastattiin opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen asettaman Lukutaitofoorumin suuntaviivojen pohjalta käynnistyvään Lukuliikkeeseen, jossa haastetaan kaikki mukaan edistämään lukemista ja lukutaitoa.

Lukeva kunta -ohjelman tavoitteena Tyrnävällä on edistää ja innostaa kaikenikäisten lukuharrastusta ja lukutaitoa, pääpaino on lapsissa ja nuorissa, mutta myös muut ikäryhmät huomioidaan. Lukeva kunta -ohjelman tiimoilta on koostunut yhden kerran poikkihallinnollisella kokoonpanolla. Kokouksissa käydään läpi jo olemassa olevia toimia lukemisen edistämiseen sekä suunnitellaan tulevaa toimintaa ja mahdollisia hankkeita Lukeva kunta -ohjelmaan liittyen. Tyrnävän kirjasto on saanut rahoitusta lukemisesta edistäviin, syksyllä 2020 alkaneisiin hankkeisiin Toimintamallit kuntoon! sekä Kirjailijavierailuilla lukuinto lakeuden lapsille ja nuorille -yhteishankkeeseen Kempeleen, Limingan ja Lumijoen kirjastojen kanssa.

Vuoden 2020 aikana Lukeva kunta -ohjelman puitteissa tehtyjä lukemista edistäviä toimenpiteitä ovat kirjastossa olleet mm. perhepäivähoitajien tiistaiaamupäivät kirjastossa, satumuorin satuhetket kirjastossa, kirjaston oman Satupeikon vierailut Talvitapahtumassa Koivulassa sekä korona-aikana Satupeikon tekemät virtuaaliset satuhetket kunnan YouTube-kanavalla, satuhetkiä järjestettiin myös kesällä Tyrnävän leikkipuistoissa eripuolilla kuntaa. Syysloman alkaessa kirjastossa järjestettiin ”Koiramaista menoa kirjastossa”-tapahtuma, jossa Suomen Karva-kaverit Muhoksen seudulta esittelivät lukukoiratoimintaa. Tapahtuma keräsi 157 kävijää. Marraskuun alussa järjestettiin yhdessä MLL:n kanssa Pehmojen yö -tapahtuma, jossa pehmolelun sai tuoda yöksi kirjastoon. Tyrnävän joulunavaus tapahtumassa kirjaston väki esitti Elina Kemppaisen kirjoittaman nukketeatteriesityksen, tätä esitystä on myös voinut katsoa kulttuuritoimen YouTube-kanavalta.

Kirjaston lasten- ja nuorten kirjastovirkailija jatkoi syksyllä suosittuja kirjavinkkauksia 2.–6. -luokille, samalla esiteltiin Kirjakärppä-lukudiplomia, mikä otettiin useissa luokissa käyttöön. Vinkkauksista saatiin hyvää palautetta. Yksi vinkkaus on tehty myös virtuaalisena. Kouluissa lukemista on edistetty erilaisten tapahtumien, kampanjoiden ja oppisisältöjen kautta. Kuulammen ja Murron kouluille tilattiin kirjaston Ostotukirahoilla (OKM:n myöntämä vuosittainen tuki kirjastoille laatukirjallisuuden ostoon) kirjoja oppilaiden käyttöön.

Yläkoulussa on aloitettu uutena valinnaisaineena Lukukurssi, jonka suosio on syksyn mittaan kasvanut. Lukutunteja on järjestetty edelleen äidinkielen tunneilla. Koulukirjaston valikoimaa on edelleen kartutettu ponnekaasti. Varsinkin selkokirjoja on hankittu lisää ja oppilaiden kirjatoiveita on kuunneltu muissa kirjahankinnoissa. Seitsemännet luokat kävivät syksyllä 2020 Myllykirjastossa, jossa hanketyöntekijä perehdytti oppilaita kirjaston käyttöön. Yhteistyössä Myllykirjaston kanssa toteutettiin myös syksyllä 2020 kirjailija Magdalena Hain virtuaalinen vierailu. Yläkoululla

osallistutaan myös vuosittain sekä Uutisviikkoon että Mediataitoviikkoon, jotka keskittyvät molemmat monilukutaidon parantamiseen.

Alakouluissa on pyritty lisäämään kirjastossa käyntejä, osallistuttu kirjaston henkilöstön tarjoamaan lukuvinkkaukseen ja kannustettu perheitä lukemaan. Kouluilla on käytössä omia kirjavalikoimia ja kirjasarjoja on saatu lainaan myös kirjastosta. Luokat ovat käyttäneet innokkaasti hyväksi kirjavinkkauksia ja kirjaston ollessa yleisölle auki, Kirkkonkylällä luokat ovat käyneet kirjastossa kouluvuoden aikana. Iltapäivätoiminnassa järjestetään lukutuokio päivittäin ja lapsilla on käytössä kirjoja omaan lukemiseen. Kirkkomännikön koulussa on 1.–2.-luokille opettajan toimesta järjestetty satutuntikerho. Murron koululla koulukirjasto on ahkerassa käytössä, vaikka ongelmana onkin määrärahojen vähyyys eikä sitä pystytä täydentämään sen vaatimalla tavalla. Lainaajia on vuoden aikana paljon. Kirjaston kanssa tehtävä yhteistyö auttaa lukemisen edistämässä ja olemmekin lisänneet yhteistyötä, jonka avulla koulu saa kirjasarjoja ja yksittäisiä kirjoja tuomaan vaihtelevuutta. Temmeksen koulun oppilaat kävivät säännöllisesti kerran kuukaudessa Temmeksen kirjastossa. Kirjastossa käynnit loppuivat syksyllä 2020 kirjaston siirryttyä eri tiloihin. Kirjastonhoitaja on tuonut koululle kirjaston kirjoja luettavaksi. Koululla on käytössä jonkin verran omia kirjoja ja lehtiä luettavaksi kouluajana.

Varhaiskasvatuksessa panostettiin monin tavoin siihen, että lapset ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti kiinnostuvat satujen kuuntelemisesta, kirjaimista ja lukemaan oppimisesta. Sanoilla leikkittely, riittely ja muut kielellisen tietoisuuden lisäämisen keinot olivat käytössä varhaiskasvatuksen arjessa jatkuvasti. Kirjat ovat olleet aina lasten saatavilla ja satujen lukeminen sekä kuunteleminen mahdollistettiin päivittäin.

Korona-aikana alakouluille ja varhaiskasvatuksen ryhmille on kirjastossa kerätty toivotuista aiheista kirjakasseja, jotka ovat olleet kovin kiiteltäviä. Perheitä on kannustettu lukemaan neuvolan, varhaiskasvatuksen, koulujen, nuorisotyön ja kirjaston taholta.

Neuvolan ja kirjaston yhteistyö on jatkunut vauvakirjojen osalta; kirjasto lahjoittaa kirjalahjan vastasyntyneelle. Kirjastossa on neuvolan kanssa yhteistyössä kehitelty ”Satupassi” 4- ja 5-vuotiaille jaettavaksi. Neuvola on myös jakanut Lue lapselle -kirjakkasseja.

Myös seurakunta tekee omalta osaltaan toimia lukemisen edistämiseksi. Seurakunnassa nuorisotyönohjaaja käy lukemassa eskareille. Päiväkerhoissa ja perhekerhoissa vietetään satuhetkiä. Vuosittain tietyn ikäiset lapset saavat seurakunnalta kirjalahjan.

Liikkuva kunta -ohjelma

Tyrnävän kunnan hyvinvointityössä on liikkumisen edistäminen ja liikunnalliseen elämäntapaan kannustaminen ovat keskeisiä tavoitteita. Liikkuva kunta -ohjelma tukee kunnan eri osastoja edistämään liikuntaa arjessa, liikuntasihtööri koordinoi Liikkuva kunta- ohjelmaa.

Opetuspalveluissa liikuntaa on pyritty lisäämään välituntiliikunnalla ja koulupäivän jälkeen tapahtuvalla liikuntakerhotoiminnalla. Koululaisilla on ollut mahdollisuus pelata erilaisia pelejä välituntialueilla ja ruokavälitunneilla on voinut osallistua välituntiliikuntaan koulujen saleissa. Kirkkomännikön ja Rantaroustin koululla on käytössä pitkätkä liikuntavälitunnit aamu- ja iltapäivällä. Välituntiliikuntaan on hankittu välineitä, joita voi lainata oppilaiden hoitamasta välituntioskista. Oppilaskunta on tukenut liikuntavälineitten hankintaa. Vuoden aikana pystyttiin järjestämään kaksi ulkoliikuntatapahtumaa porrastettuna koko koulun oppilaille. Liikunnalliseen toimintaan on panostettu myös iltapäivätoiminnassa. Temmeksen koululle on hankittu monenlaisia välineitä välitunneille ja oppilaat liikkuvatkin monipuolisesti. Koululla on järjestetty koulun omia kisoja ja liikuntatapahtumia. Kevään 2020 oppitunteja pidettiin paljon ulkona ja niihin liitettiin liikuntatuokioita. Yläkoululla oppilaskunnan hallitus ja tukioppilaat ovat järjestäneet erilaisia kisoja/turnausta. Syksyn perinteinen liikuntapäivä siirrettiin kevätlukukaudelle. Opettajat ovat pyrkinneet lisäämään oppitunneille myös erillisiä pieniä liikunnallisia hetkiä. Tunneilla on pidetty esim. taukojumppia, rastityöskentelyä eri puolilla koulua ja pieniä viestejä tehtävien ratkomisessa. Henkilöstölle on ollut tarjolla tyky-liikuntana sähköä ja ohjattua jumpaa. Koronarajoitusten vuoksi näitä pystyttiin järjestämään vain muutamia kertoja. Murron koululla on järjestetty koulujen työaikojen puitteissa monipuolista liikunnallista toimintaa. Koulujen liikuntakerhot täydentävät erinomaisesti koulujen liikunnanopetusta. Samoin valinnaisaineena oleva liikunta kuudennella luokalla on todella suosittua. Oppilaskunta on myös aktiivisesti koronatilanne huomioon ottaen järjestänyt aktiivisia liikunnallisia toimintoja. Tästä hyvänä esimerkkinä luistelukisa, jossa kaikki halukkaat ovat voineet testata omia luistelutaitojaan sekuntikelloa vastaan. Välituntivälineitä on oppilaskunnan toimesta myös hankittu lisää. Iltapäivätoiminnassa on käytössä mm. kaksi salivuoroa, joita on aktiivisesti myös käytetty.

Liikkuminen on osa lasten päivittäistä varhaiskasvatusta. Lapsille mahdollistettiin liikkuminen sekä sisällä että ulkona. Kaikissa päiväkodeissa ei ole käytössä liikuntasalia, joten sisäliikuntaa suunniteltiin myös pieneen tilaan sopivaksi.

Lasten kanssa ulkoiltiin päivittäin (2–3 h/päivä) ja hyödynnettiin oman piha-alueen lisäksi lähiympäristöä sekä lähiympäristön erilaisia liikuntapaikkoja. Lapsille tarjottiin mahdollisuuksia monipuoliseen liikuntaan eri ympäristöissä; piholla, leikkipuistoissa ja metsässä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa liikuntatoimen kautta on mahdollistettu kunnassa toimivien järjestöjen liikuntapaikkojen käyttäminen, tehty yhteistyötä sosiaali- ja terveysosaston kanssa elintapaneuvonnassa ja edistetty nuorten liikumista ja aktiivista vapaa-ajan harrastustoimintaa.

Kuntalaisten liikunnallisen elämäntavan toteutumista on edistetty liikuntapaikkojen ylläpidolla, kunnan yleisten alueiden hiekoituksella ja kunnan julkisella hiekoituskampanjalla, jossa kuntalaisten oli mahdollista hakea hiekkaa omille pihoilleen jokaisessa kunnan taajamassa.

Hallinto	Talousarvio €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	29 000	20 102	8 898	69,3
Toimintamenot	-199 007	-194 163	-4 844	97,6
Toimintakate	-170 007	-174 060	4 053	102,4

OPETUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelujen tehtävänä on toteuttaa kasvatusta ja opetuspalveluja, jotka tukevat elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja valmiutta menestyä erilaisissa toimintaympäristöissä.

Tulosalueen kuvaus

Opetuspalvelut sisältävät perusopetuksen, esiopetuksen, erityisopetuksen ja koululaisten iltapäivä- ja aamupäivätoiminnan sekä vapaan sivistystyön palvelut ja taiteen perusopetuslain mukaisen käsityön opetuksen. Tyrnävän koulut ovat Kuulammen koulu (7–9 lk), Murron koulu (0–6 lk), Kirkkomännikön ja Rantaroustin koulu (0–6 lk) ja Temmeksen koulu (0–6 lk).

Päämäärä 2020

Palvelujen tarjonta on monipuolista, laadukasta ja kuntalaisten osallisuutta ja hyvinvointia edistävää. Yhteistyö seudun, lähikuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on keskeisessä roolissa opetuspalvelujen toteuttamisessa ja kehittämistyössä.

Henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia tuetaan täydennyskoulutuksella, avoimella vuorovaikutuksella ja yhteisesti laadituilla toimintaohjeilla ja mahdollisuudella vaikuttaa oman työn suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) ja digitalisaation edistäminen opetuspalvelujen yksiköissä on yhteisen TVT-ryhmän tehtävänä kunnan TVT-strategian mukaisesti. TVT-strategia nojaa kolmeen tukijalkaan: 1) oppilaiden pedagogisten valmiuksien kehittämiseen, 2) opetushenkilöstön riittävään taitotasoon sekä 3) TVT-infrastrukturiin, jolla strategiaa voidaan toteuttaa. Jokaisessa yksikössä on omat tavoitteet riittävän laitekannan saavuttamiseksi, mikä huomioidaan vuosittain budjettisuunnittelussa. Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) ryhmä on edistänyt koulujen digitalisaatiota ja osaamisen jakamista henkilöstön keskuudessa.

Oppilashuollon kokonaisuutta koordinoidaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysosaston kanssa poikkihallinnollisessa oppilashuollon ohjausryhmässä. Kouluilla ja esiopetuksessa toimivat yksikkökohtaiset oppilashuoltoryhmät.

Tyrnävän koulut ovat edelleen vuonna 2020 olleet mukana Yrittäjäkylä-toiminnassa ja vuosiluokilla 7–9 ovat yrittäjyysluokat jatkuneet.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/ Tavoitetaso	Toteutuminen
Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Paras mahdollinen oppimispaikka vähenevät resurssit huomioiden Toimiva ja ennakoiva oppilashuolto Varhainen puuttuminen IT- ja AV-laitteiden toimintakyky hyvä	Oppilasryhmien ja työjärjestyksen suunnittelu Opetussuunnitelman toteuttaminen Suunnitelmallinen oppilashuoltotyö Suunnitelma IT-laitteiden uusimisesta	Palaute: huoltajat, oppilaat, henkilökunta Oppilaiden osallisuus Ryhmäkoko Tuntikehys Resurssi/oppilas Valtakunnalliset mittarit	Luokkakoot: Alakoulut ka: KM / RR 22,2 opp. MU 19 opp. TE 22,3 opp. Yläkoulu: KL 21,05 opp.
	Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin lisääminen Henkilöstön välisen yhteistyön kehittäminen (yksiköt, koko kunta) Riittävä opettajaresurssi	Yhteinen osaamisen kehittäminen Tiimien toiminnan tukeminen ja kehittäminen Ohjaajaresurssin käytön suunnittelu henkilöstöstrategia henkilöstö johtamisen välineenä (suunnitelmallisuus)	Toiminnan arviointi Vuosisuunnitelman arviointi Ylituntien määrä Sijaiskulut Sairauspäivien määrä Koulutuspäivien määrä	Toteutunut. 230 tuntia 1602 pv / 140 hlöä 63 pv
Päätöksenteon vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa	Pedagogisen keskustelun kehittäminen Henkilökunnan välinen keskustelu Oppijoiden osallisuuden lisääminen Kodin ja koulun välisen keskustelun kehittäminen	Tiimien työskentelyn tukeminen Säännölliset johtoryhmät Viestinnän avoimuus (esim. muistiot)	Kehityskeskustelut: henkilökohtaiset, tiimit Oppilaiden kehityskeskustelut Kyselyt: oppilaat, huoltajat, henkilökunta	Toteutunut. Oppilaiden kehityskeskustelut toteutuivat 2., 4. ja 6. luokilla Tarjottu kaikille 9. luokan huoltajille ja oppilaille. Tarjottu kaikille 7. luokan huoltajille ja oppilaille Toteutui.
Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta suhteutetaan käytettävissä oleviin resursseihin Yksiköiden yhteistyön lisääminen	Talouden toteuman seuranta kuukausittain rehtoripalaverissa Yhteishankinnat	Toteumat kuukausittain Osavuosisiraportit	Toteutui Johdon työpöytä käytössä 2 kpl

Vuoden 2020 aikana eniten koulujen toimintaan vaikuttanut ulkopuolinen asia oli koronaepidemian puhkeaminen keväällä ja tautitilanteen jatkuminen koko loppuvuoden ajan. Kouluilla siirryttiin nopealla aikataululla etäopetukseen esi- ja perusopetuksessa 18.3.2020. Etäopetusta jatkettiin 8.5.2020 saakka, jonka jälkeen koulut toimivat erityisjärjestelyillä loppulukukauden. Etäopetusta toteutettiin käyttäen erilaisia verkkoalustoja ja etäyhteyksiä. Erityisesti pienempien oppilaiden kanssa käytettiin myös puhelinyhteyksiä eri tavoin. Erityisopettajat ja osittain koulukäynninohjaajat antoivat tukea etäopiskelun aikana kotona opiskeleville oppilaille verkon ja puhelimen välityksellä. Etäopetuksen aikana kouluilla järjestettiin lähiopetusta esiopetuksen, luokkien 1–3 sekä erityisen tuen oppilaille. Kirkkomännikön koululla lähiopetuksessa oli 40–50 oppilasta. Murron koululla lähiopetuksessa oli 5–10 oppilasta. Temmeksen koululla lähiopetuksessa oli 1–3 oppilasta. Yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja sosiaalipalvelujen kanssa organisoitiin kuntaan SISOTE-ryhmä, jossa varhaiskasvatuksen työntekijät osallistuivat etäopetuksessa olevien tukea tarvitsevien oppilaiden tukemiseen esim. läksyjen teossa etäyhteyksien ja puhelimen välityksellä. Kuulammen koululla kevään poikkeusolojen aikana etäopetuksessa olevia tukea tarvitsevia tuettiin mm. niin, että erityisopettajat, ohjaajat, kuraattori ja sosiaali-toimi ottivat aktiivista roolia.

Syyslukukaudella koronapandemian jatkuessa koulujen toiminnassa tehtiin uusia järjestelyjä, joilla taudin leviämistä pyrittiin ehkäisemään noudattamalla THL:n ja muiden viranomaisten ohjeita. Ruokailuaikoja porrastettiin ja tiloja väljennettiin erilaisilla järjestelyillä. Käsien pesuun on kiinnitetty erityistä huomiota. Koulun yhteiset tapahtumat on jätetty väliin ja luokat toimivat mahdollisuuksien mukaan erillään toisistaan. Joulukuun alussa yläluokkien oppilaat siirtyivät käyttämään maskeja.

Tyrnävän kouluissa on edistetty oppilaiden osallisuutta tarjoamalla oppilaille mahdollisuus osallistua koulun toiminnan suunnitteluun ja arviointiin uuden opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Kuulammen koululla on oppilaiden edustus ollut mukana koulun yhteisöllisen oppilashuollon kokoontumisessa, jossa teemana oli oppilaiden hyvinvointi ja osallisuus. Oppilaiden toiveesta oppilaskunta ja tukioppilaat ovat järjestäneet koronarajoitusten sallimissa rajoissa välituntiaktiviteetteja, teemaviikkoja sekä tapahtumia. Koulujen lukuvuosisuunnitelmien arviointia on tehty koulujen tiimeissä ja johtoryhmissä.

Kirkkomännikön koululla (Kirkkomännikkö ja Rantarousti) koulun yhteisten arvojen sisäistämistä on jatkettu luokkien toiminnassa. Koulun yhteisiksi arvoiksi nousivat oppimisen ilo, kunnioitus, rehellisyys ja ystävällisyys. Koulun arvot tukevat kunnan yhteistä hyvinvoinnin tavoitetta. Koululla on ollut käytössä rehtorin ja kahden apulaisjohtajan organisaatiomalli kahden vuoden määräaikana (19–21). Tavoitteena on samalla vahvistaa ja kehittää koulun tiimiorganisaatiota. Opettajien tiimien merkitys on vahvistunut koronaepidemian aiheuttamien erityisjärjestelyjen aikana.

Murron koululla on koronatilanteesta johtuen organisoitu opetus niin, että ryhmät eivät koulupäivän aikana sekoitu. Koronatilanne on otettu huomioon ja toimiva ja erittäin hyvä lähiympäristö on mahdollistanut erilaisten toimintatapojen käyttämistä opetussuunnitelman mukaisesti. Koululla on myös ohjattu henkilöstöä erityisesti suunnittelemaan ja arvioimaan omia työskentelytapoja.

Kansainvälisyyden edistäminen toteutui, kun Kuulammen koululla jatkettiin kaksivuotisen hankerahoituksen Erasmus+ Yleissivistävälle koulutukselle KA1 -toimintaa teemalla ”osallisuus ja demokratia”. Hankkeen puitteissa kaksi espanjalaista opettajaa vieraili Kuulammen koululla helmikuussa 2020. Syksyllä 2020 kolmen/neljän Kuulammen koulun opettajan oli tarkoitus käydä espanjalaisessa koulussa Job shadowing -jaksolla, mutta koronapandemian vuoksi se siirtyi tulevaisuuteen. Maaliskuusta 2020 alkaen kaikki suunnitellut vierailut myös Kuulammen koululle jouduttiin perumaan, mutta kevään etäopetusjakson aikana muutamia vierailuja toteutettiin virtuaalisesti. Kansainvälisyyden valinnaisaineryhmillä on ollut kirjeenvaihtokavereita ympäri Eurooppaa sekä eTwinning-projekteja, joissa oppilaat tekivät viikoittain yhteistyötä eri Euroopan maissa asuvien nuorten kanssa. Lisäksi kansainvälisyysryhmät osallistuivat Euroopan kielten päivän postikorttiprojektiin syyskuussa 2020. Kuulammen koulu on hakenut Erasmus+ -akkreditointia ohjelmakaudelle 2021–2027, josta odotetaan päätöstä vuoden 2021 alussa.

Temmeksen koululla käynnistyi esiopetus syksyllä 2020, samalla päiväkotitilat siirtyivät koulun tiloihin sisäilmaongelmien takia Temmestälolta.

Tyrnävän koulujen esi- ja perusopetuksen oppilasmäärän kehitys lukuvuosittain. Lukuvuodet syksystä 2021 lähtien on ennuste. (Vrt. v. 2006 oppilasmäärä 1100)

Lukuvuosi	2018–19	2019–20	2019–20	2020–21	2021–22	2022–23
Oppilasmäärä	1437	1464	1473	1476	1488	1453
muutos % edelliseen	1,9	1,9	0,6	0,2	1,0	-2,4

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Kasvun ja oppimisen tuen tarkoituksena on järjestää esi- ja perusopetuksen oppilaille riittävä yleinen, tehostettu ja erityinen tuki osana esi- ja perusopetusta. Tukea voidaan antaa erilaisina opetusjärjestelyinä kuten osa-aikaisena erityisopetuksena luokkatilanteessa tai joustavissa ryhmissä. Tarvittaessa järjestetään erityinen tuki oppilaskohtaisen suunnitelman mukaisesti. Oppilaat sijoittuvat mahdollisuuksien mukaan lähikouluunsa perusopetusryhmiin. Koulunkäynninohjaajien resurssia jaetaan luokkiin oppilaiden tuen tarpeen perusteella. Laajaa tukea tarvitseville oppilaille on kolme erityisluokkaa kirkonkylän kouluilla.

Kuulammen koulun erityisopetusta on toteutettu uudella tavalla syksystä 2019 lähtien. Uutta mallia toteutettiin myös vuonna 2020. Luokkatason erityisopettajuudesta on luovuttu. Uudessa mallissa osa-aikaisesta erityisopetuksesta

huolehtivat laaja-alaiset erityisopettajat, jotka profiloituvat mahdollisuuksien mukaan yleisen, tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden tukemiseen. Lisäksi Kuulammelle perustettiin syksyllä 2019 uusi erityisopetuksen pienryhmä oppilaille, joilla ongelmat ovat koulunkäyntiin, sosioemotionaalisiin haasteisiin, käyttäytymiseen, mielenterveyteen tai päihteiden käyttöön liittyviä. Tämä ryhmä jatkoi toimintaansa vuonna 2020. Lisäksi koululla toimii joustavan perusopetuksen luokka sekä erityisluokka kokonaisvaltaisempaa tukea tarvitseville oppilaille.

Syksyn 2020 tilastoinnissa koulujen 1544 esi- ja perusopetuksen oppilaasta 138 sai tehostettua tukea (8,9 %). Erityisen tuen piirissä oli yhteensä 64 oppilasta (4,1 %), joista 29 oppilaalla oli pidennetty oppivelvollisuus.

Kasvun ja oppimisen tuen järjestämiseen kuuluu usein moniammatillista yhteistyötä oppilashuollon sekä kuntouttavien ja/tai hoitavien tahojen kanssa.

Hankkeet

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen

Syyslukukaudella 2020 on palkattu kouluille erityisopettaja ja kolme koulunkäynninohjaajaa.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet

Kunta on saanut useina vuosina valtion erityisavustusta tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään avustajien palkkaamiseen ja opetusryhmien joustavaan muodostamiseen. Avustusta on käytetty vuoden 2020 aikana Kuulammen koululla koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen.

Tutor- hankkeet

Kunta on saanut valtion erityisavustusta tutoropettajien toimintaan ja koulutukseen vuosille 2018–2021.

Tutoropettajatoiminta on osa valtakunnallista kehittämistoimintaa, jolla tuetaan pedagogiikan uudistumista ja opetuksen digitalisaatiota, työyhteisöjen osaamisen ja yhteisopettajuuden kehittymistä sekä koulujen toimintakulttuurin kehittämistä. Tutoropettajahankkeella on mahdollistettu opettajien vertaistuen, osaamisen jakamisen ja ammatillisen kasvun tukemista.

Vuoden 2020 aikana on viidelle tutoropettajalle kullekin varattu lukuvuodesta riippuen yksi-kolme tuntia viikossa tutortoimintaan eli muiden opettajien tukemiseen toimintakulttuurin ja tietotekniikan pedagogisen käytön kehittämisessä. Lisäksi tutoropettajat ovat olleet mukana koulun kehitystyössä. Kunnan opetustoimen tieto- ja viestintätekniikan strategian käyttöönotossa varhaiskasvatuksessa ja kouluilla tutortoiminnalla on ollut keskeinen merkitys.

Tukea tutoreista: Tutoropettajien toiminnalla voidaan tukea opetusmenetelmien kehittämistä ja erityisesti tieto- ja viestintätekniikan opetusikäisten kehittämistä kouluissa. Tyrnävän kouluissa toimii 4 tutoropettajaa, jotka käyttävät noin kaksi tuntia viikossa tähän toimintaan.

Lakeuden tutorit: Tyrnävän kunta on mukana alueellisessa Oulun kaupungin koordinoimassa verkostohankkeessa, jonka tavoitteena on tarjota tutoropettajille koulutusta ja välineitä toimintaan sekä tarjota tutortoimintaa tukeva yhteinen verkosto.

Tuetaan yhdessä -hanke

Kirkkomännikön koululla on ollut mahdollisuus osallistua ns. pop up -kouluna kuuden yliopiston koordinoimaan Tuetaan yhdessä -hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on kehittää yhteisopettajuutta, vahvuusperusteista pedagogiikkaa, vuorovaikutusta ja erityisopettajan pedagogista konsultaatiota ja se toteutettiin vuosina 2017–2020. Hankkeessa opettajat ovat päässeet mukaan positiivisen pedagogiikan koulutuksiin ja opettajien tiimityöskentelyä tukeviin työpa-joihin.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen lukuhanke

Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin vuosille 2020–2022. Hankkeen varsinainen toiminta käynnistyy keväällä 2021.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen

Koulujen kerhotoimintaa tuetaan valtion erityisavustuksella. Kouluissa on toiminut useita kerhoja mm. musiikin, liikunnan ja tietotekniikan aihepiireistä. Koulujen vuosittainen kerhotarjonta on esitelty koulujen lukuvuosiedotteissa. Kerhotoimintaa koordinoi kerhokoordinaattori.

Erasmus+ K1 ja K2-liikkuvuusprojektit

Kuulammen koulu sai toukokuussa 2019 myönteisen päätöksen Erasmus K1 -liikkuvuusprojektiin, jossa kumppanikouluna on espanjalainen koulu. Kaksivuotinen projekti käynnistyi syyskuussa 2019 jatkuu vuonna 2021. Erasmus+ KA2 -liikkuvuushankkeen rahoitushakuprosessi on aloitettu.

Erasmus+ KA1 -hanke Maailmalle yhdessä liikkuen 2020–2023

Aluehallintoviraston koordinoima Erasmus+ -täydennyskoulutushanke. Hankkeen päätavoitteena on suunnitella yhteistyötä kohdemaiden päiväkotien ja koulujen kanssa. Hankkeessa on mukana 9 kuntaa Pohjois-Pohjanmaalta ja Kainuusta. Tyrnävältä mukana ovat päiväkotit Toukovakka ja Kirkkomännikön koulu. Hankkeen kohdemaat ovat Saksa, Espanja, Italia, Irlanti, Ruotsi ja Kreikka. Hankkeen pääteemoja ovat Lapsen, nuoren ja koko yhteisön hyvinvointi, johtaminen, osallisuus ja moniammatillisuus sekä pedagogiset ratkaisut ja käytänteet. Hankkeen käytännön toteutus on viivästynyt koronaepidemian vuoksi.

Pojo-hanke

Positiivisella johtamisella tuottavuutta ja hyvinvointia on OAMK:n koordinoima laaja yhteishanke. Hankkeen tavoitteena on edistää työhyvinvointia, työn imua sekä tuloksellisuutta, tehokkuutta, tuottavuutta ja laatua. Hankkeen tuella kuntaan on saatu työnohjausta mm. rehtoreille ja sivistys- ja hyvinvointiosaston johtoryhmälle.

August Sahlsten -lukio

August Sahlsten -lukion toiminta Tyrnävällä käynnistyi elokuussa 2018. August Sahlsten -lukiossa oli vuoden 2020 syksyllä 72 opiskelijaa; 11.8.2020 uusia lukiolaisia aloitti 21.

Opetuksen järjestämisestä vastaa Oulun Lyseon lukio. Tyrnävän kunnan vastuulla ovat tilat, opiskelijahuollon käytännön järjestelyt sekä liikunnan opetus ja erityisopettajan palvelut. Esimerkiksi musiikin tunteja on järjestetty Kuulammen koululla ja kokeita sekä jonkin verran oppitunteja tai muita ryhmätyöskentelyä vaativia tuokioita on pidetty Tyrnävän kirjaston Kivipirtissä. Opiskelijahuollossa lukio noudattaa Oulun Lyseon ja Oulun kaupungin linjauksia ja suunnitelmia, mutta niiden toteutus on ollut Tyrnävän opiskelijahuollon henkilöstön vastuulla. Lisäksi seurakunnan nuorisotyöntekijä on järjestänyt opiskelijoille aamukahvit kerran viikossa.

August Sahlsten -lukio on valtakunnallisesti ainoa lukio, joka tarjoaa IB-opintoja IB-lukion ulkopuolella. Lisäksi AS-lukiolaisilla on mahdollisuus suorittaa biotalouden ammattikorkeakouluopintoja osana kurssisuunnitelmaa. Lukiolla on yhteistyötä myös Siemenperunakeskuksen kanssa; vuodelle 2020 suunniteltu yhteistyö peruuntui koronan takia. Oulun kaupungin Oulu oivaltaa -sivistysohjelmassa, jossa määritellään koulutuksen suuntaviivat vuosiksi 2019–2026, Tyrnävän monimuotolukion toimintamalli on nostettu digitaalisten oppimisympäristöjen ja pedagogiikan kehittämismalliksi.

Koulu oli vuoden 2020 aikana kolmeen otteeseen täysin etäopetuksessa Oulun kaupungin koronatilanteen takia. Keväällä etäopetukseen siirryttiin maaliskuussa, ja etäopetusjakso jatkui lukuvuoden loppuun saakka. Syksyllä abiturientit olivat etäopetuksessa 31.8.–2.10., ja koko koulu oli jälleen etäopetuksessa 3. jaksosta alusta vuoden loppuun saakka. Koronatilanteesta huolimatta koululla on ollut aktiivista toimintaa myös arkisen oppituntityöskentelyn ulkopuolella. Lokakuussa lukiolla järjestettiin yhdessä seurakunnan nuorisotyöntekijöiden ja etsivän nuorisotyön kanssa toimintapäivä, jossa opiskelijat pääsivät mm. neulomaan tossuja, leipomaan pikkuleipiä, maalaamaan tuikkulyhtyjä ja kokeilemaan origamien tekoa. Lukukauden päättymistä juhlistettiin lauantaina 19.12. etänä Teamsissa järjestetyllä aamutuokiolla, jossa mm. kerrottiin jouluperinteitä ja pidettiin jouluaiheinen tietokilpailu.

AS-lukion opiskelijat ovat myös käyneet vierailuilla ja osallistuneet Lyseon lukion toimintaan. Helmikuussa 2020 osa toisen vuosikurssin opiskelijoista osallistui Oulun Urheilutalolla ja Oulu-hallilla vanhojentansseihin, joita ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat olivat seuraamassa. Biologian ja maantieteen kurseilla opiskelijat ovat vierailleet lukion lähiympäristössä: maantieteen kurssin opiskelijat kävivät helmikuussa kunnantalolla perehtymässä kunnan kehittämiseen aluesuunnittelun näkökulmasta, ja biologian kurssilla käytiin syyskuussa Markkuun luontopolulla tutustumassa alueen ekologiaan. Opiskelijat ovat aiemmin myös osallistuneet koulun markkinointiin yhdeksäsluokkalaisille ja heidän vanhemmilleen, mutta syksyn 2020 yhteishakuiltä siirrettiin koronatilanteen vuoksi alkuvuoteen 2021. Abiturientit osallistuivat myös Oulun yliopiston abipäiviin, jotka järjestettiin marraskuussa etänä.

Lokakuussa koululla järjestettiin turvallisuuskävely, johon osallistui osa opiskelijoista ja koulun henkilökunnasta sekä kunnan kiinteistöpalvelujen edustajia. Turvallisuuskävelyn päätteeksi järjestettiin poistumisharjoitus. Joulukuussa kaksi turva-alan opiskelijaa aloitti harjoittelun, jonka tavoitteena oli mm. päivittää koulun pelastussuunnitelma ja

järjestää toinen poistumisharjoitus. Tämä työ oli vielä vuoden vaihteessa kesken koronatilanteen ja etäopetusjakson vuoksi.

Vapaan sivistystyön palvelut

Kansalaisopisto

Lakeuden kansalaisopisto toimii Limingan, Lumijoen ja Tyrnävän kuntien alueella. Sen toiminta perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä. Lakeuden kansalaisopisto tarjoaa matalan kynnyksen harrastus- ja virkistysmahdollisuuksia ja yleissivistävää koulutusta tasa-arvoisesti kaikenikäisille toimialueensa asukkaille. Kansalaisopiston tavoitteena on edistää kuntalaisten aktiivista osallistumista, yhteisöllisyyttä, elinikäistä oppimista ja sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia. Kaikki kurssit ovat avoimia myös muiden kuntien asukkaille.

Tyrnävällä kansalaisopiston kursseille osallistui 495 henkilöä vuonna 2020. Toteutuneita kursseja oli 48 kpl. Tyrnävällä järjestettiin kursseja kieliin, musiikkiin, esittävään taiteeseen ja kirjallisuuteen, kuvataiteisiin ja muotoiluun, kädentaitoihin sekä tanssiin ja liikuntaan liittyen. Opetustunteja toteutui 1243 oppituntia.

Musiikkiopisto

Limingan seudun musiikkiopisto toimii neljän kunnan alueella eli Limingassa, Lumijoella, Siikalatvalla ja Tyrnävällä. Musiikkioppilaitos tarjoaa korkeatasoista ja opetussuunnitelmaan perustuvaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Musiikkiopisto järjestää luokka- ja oppilaskonsertteja, joihin kaikki kuntalaiset ovat tervetulleita nauttimaan musiikillisista taide-elämyksistä.

Tyrnäväläisiä opiskeli vuonna 2020 Limingan seudun musiikkiopistossa yhteensä 50 henkilöä. Tyrnäväläisiä lapsia ja nuoria osallistui soitinvalmennukseen eli musiikin varhaiskasvatukseen, musiikin perusopintoihin, syventäviin opintoihin, balettiopintoihin ja aikuisosaston opintoihin. Opetusta annettiin seuraavissa soittimissa; laulu, piano, sello, alttoviulu, viulu, lyömäsoittimet, huilu, klassinen kitara ja sähkökitara. Oppilaat osallistuivat musiikinperusteiden opetukseen, kamarimusiikkiin ja orkesterisoittoon. Musiikin perusteiden ryhmiä oli 4 kpl. Vuonna 2020 musiikkiopisto järjesti Tyrnävällä 4 konserttia.

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetusta on järjestetty Tyrnävällä jo vuodesta 1998 lähtien. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma päivitettiin vuonna 2018 ja uudeksi painopistealueeksi arkkitehtuurin tilalle valittiin käsityö.

Käsityön taiteen perusopetus on monipuolistamassa lasten ja nuorten harrastustoimintaa Tyrnävän kunnan alueella. Se tukee ja laajentaa koulujen antamaa taito- ja taidekasvatusta. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä. Tyrnävällä käsityön taiteen perusopetuksessa otetaan erityisesti huomioon kunnan arkkitehtuuri ja kulttuuriympäristö.

Käsityön taiteen perusopetuksessa keskeistä on tekemisen ja kokemisen ilo, taitojen kehittyminen, luovuus ja uteliaisuus. Itsensä ilmaisun lisäksi oppilas saa myös valmiuksia hakeutua taiteenalan jatko-opintoihin. Käsityön taiteen perusopetuksessa ohjataan oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Taiteen perusopetukseen on keväällä 2020 osallistunut 12 oppilasta ja opetusta tarjottiin 16 tuntia, koska maaliskuussa tuli voimaan koronarajoitukset. Syksyllä 2020 opetukseen on osallistunut 14 oppilasta ja opetusta on tarjottu 26 tuntia, kun kaksi viimeistä kertaa peruuntui koronarajoitusten vuoksi.

Opetuspalvelut	Talousarvio €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	417 549	424 181	-6 632	101,6
Toimintamenot	-10 422 017	-10 069 575	-352 442	96,6
Toimintakate	-10 004 468	-9 645 393	-359 075	96,4

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat varhaiskasvatustilain mukaista laadukasta hoitoa, kasvatusta ja opetusta lapsen ja perheen tarpeiden mukaisesti. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Tulosalueen kuvaus

Varhaiskasvatuksen palveluihin kuuluvat kunnallinen varhaiskasvatus (päiväkodit ja perhepäivähoito), päiväkotien esiopetus, yksityiset varhaiskasvatuspalvelut, kotihoidontuki ja avoin varhaiskasvatus.

Päämäärä 2020

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa varhaiskasvatustilain mukaisesti painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatustilain tavoitteena on tukea ja edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, terveyttä ja hyvinvointia. Laissa määritellään ryhmäkoko ja asetetaan tavoitteet varhaiskasvatusympäristölle. Palvelun tarkoitus on tukea tyrnäväläisten lasten ja perheiden hyvinvointia.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/ Tavoitetaso	Toteutuminen
Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Varhaiskasvatuksen toiminta tukee lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia	Jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma Lapset puheeksi-menetelmä	Varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arvioidaan vähintään kerran vuodessa. Asiakastyytyväisyyskysely	Toteutui Lp-keskustelut 5 Toteutui syksyllä 2020
	Kolmiportainen tuki, Varhaisen tuen ryhmä ja esiopetuksen oppilashuolto	Tuki kohdentuu lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Tuki rakentuu yhteisöllisistä ja oppimisympäristöön liittyvistä ratkaisuista Tuen tasot ovat: Yleinen tuki (laadukas varhaiskasvatus) Tehostettu tuki Erityinen tuki	Lapsen tuentarve kirjataan lapsen vasuun ja tuen vaikuttavuutta seurataan (määrä ja laatu) Tarvittava resursointi (työntekijöiden /lasten määrä ryhmässä) Tukea tarvitsevien lasten lukumäärä (Effic seuranta)	Kevätkausi: tehostettu tuki 10 erityinen tuki 8 Syyskaudella tehostettu tuki 12 erityinen tuki 5
	Pedagogiikan painottuminen toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Oppimisympäristö on monipuolinen ja toimintakulttuuri kehittyvä Varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen uuden vaka-lain mukaiseksi	Varhaiskasvatus-/ esiopetussuunnitelma on toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin pohjana Huoltajille järjestetään mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin	Yksiköissä on tehty toimintasuunnitelmat yhteistyössä huoltajien ja lasten kanssa Varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman sisällöt toteutuvat	Toteutui
	Tuetaan henkilöstön hyvinvointia ja työssä jaksamista sekä ammatillista kehittymistä	Tiimisopimukset -> toimivat tiimit. Mahdollistetaan osallistuminen koulutuksiin, yhteiset koulutuspäivät 1-2/ vuosi henkilöstölle.	Tiimityön toteutumisen arviointi Kehityskeskustelut Koulutuspäivien määrät Sairaspäivät	Toteutui. Kaksi arviointi- ja kehittämispäivää / yksikkö. Toteutui

		Kehityskeskustelut (yksilö tai ryhmä) pidetään kaikkien työntekijöiden kanssa		Koulutuspäivä peruttiin Korona-tilanteen vuoksi.
Päätöksenteon vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa	Toimiva monialainen yhteistyö Avoin vuorovaikutus lasten, perheiden ja yhteistyötahojen kanssa	Lasten ja huoltajien osallisuuden mahdollistaminen varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa Monialainen yhteistyö (perusopetus, liikunta ja kulttuuri, sosiaali-toimi, terveystoimi sekä muut tarvittavat tahot) Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen seudullinen yhteistyö	Vasukeskustelut, vanhempainillat ja muut yhteistyömuodot Asiakastyytyväisyyskysely	Vasukeskustelut toteutuivat, suurin osa pidetty etäyhteydellä. Vanhempainillat korvattu tiedotteilla Korona-epidemian vuoksi. Perheille suunnattuja tapahtumia 3. Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu syksyllä 2020.
	Varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin tarve sitä edellyttää	Tarjotaan, koko- /osa-aikaista/ vuorohoitoa ja sovittuun hoitoaikaan perustuvaa varhaiskasvatusta perhepäivähoidossa ja päiväkodeissa. Tarjotaan avointa varhaiskasvatustoimintaa Yksityisen varhaiskasvatuksen tukeminen ja valvonta	Varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmien arviointi Toiminnan ja oman työn sekä tiimityön arviointi Hakijat, sijoitukset, käyttö- ja täyttöprosentti	Toteutui. Kaikille hakijoille on järjestynyt varhaiskasvatuspaikka lain edellyttämässä aikataulussa.
Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Talousarvion sitovuus	Toiminta talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista.	Talousarvion toteutuman seuranta kuukausittain, osavuositiedot	Toteutui.

Varhaiskasvatukseen tuli muutoksia 1.8.2020 alkaen. Lapsen subjektiivisen varhaiskasvatuksen rajaus poistettiin eli huoltajille tuli oikeus valita lapsen varhaiskasvatuksen laajuus riippumatta työ- tai opiskelutilanteestaan. Tämän vuoksi lasten varhaiskasvatussopimukset laajenivat jonkin verran. Lisäksi kahden lapsen hoitoaikojen sovittaminen samalle asiakaspaikalle ei ollut enää mahdollinen.

Lakimuutoksessa myös henkilöstömitoitus muuttui 1:7 (aiemmin 1:8) yli 3-vuotiaiden lasten ryhmissä eli lasten ryhmäkoko pieneni 24 lapsesta 21 lapseen. Tämän vuoksi olemassa olevien päiväkotien paikkaluku pieneni yhteensä noin 30 paikalla. Jotta kaikille hakijoille pystyttiin järjestämään varhaiskasvatuspaikka, Päiväkoti Väentuvalla avattiin uusi ryhmä 5.10.2020.

Päiväkoti Tenavatalon toiminta siirtyi sisäilmassa havaittujen ongelmien vuoksi Temmeksen koulun tiloihin 1.8.2020 alkaen. Samaan aikaan myös esiopetus siirtyi Temmeksen osalta varhaiskasvatuksesta koulun puolelle.

Koronaepidemian puhkeaminen vaikutti varhaiskasvatuksen toteuttamiseen kevään ja syksyn aikana. Keväällä valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti vanhempia suositeltiin hoitamaan lapset kotona, mikäli se oli perheille mahdollista. Ajalla 18.3.-13.5.2020 perheille, joiden lapset olivat ennalta ilmoitetusti pois varhaiskasvatuksesta, myönnettiin asiakasmaksuhyvitys. Tällä ajalla lasten määrä eri varhaiskasvatuksen yksiköissä väheni huomattavasti. Esiopetusta järjestettiin keväällä sekä lähi- että etäopetuksena.

Lasten määrän vähentyessä keväällä varhaiskasvatuksen henkilöstöä oli perehtymässä työhön sekä vanhus- että vammaistyön yksiköissä. Tällä varauduttiin mahdolliseen työvoiman tarpeeseen koronaepidemian vuoksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä oli myös korvaavassa työssä vammaispalveluissa, koronpuhelimessa, kouluruokailujen järjestämisessä sekä lasten koulunkäynnin tukemisessa etäopetuksen aikana (Sisote-ryhmä).

Varhaiskasvatusjohtajan tehtävä on ollut yhdistettynä Käpytikan päiväkodin johtajan tehtäviin 1.8.2019 alkaen. Käpytikan aluepäiväkodinjohtajan virka muutettiin kunnanhallituksen päätöksellä (13.8.2020) varhaiskasvatusjohtajan viraksi.

Hankkeet ja erityisavustukset

Valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen

Toiminta käynnistyy vuoden 2021 alussa.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen lukuhanke

Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin vuosille 2020–2022. Hankkeen varsinainen toiminta käynnistyy keväällä 2021.

Lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2020

Vuoden 2020 aikana kaikille varhaiskasvatuspaikkaa hakaneille on järjestetty paikka lain edellyttämän hakuajan puitteissa.	1/2020	5/2020	9/2020	12/2020
Perhepäivähoito	40	42	41	42
Päiväkoti/alle esiopetusikäiset	208	211	172	188
Esiopetus	77	74	87	90
yht.	325	327	300	320
Avoin varhaiskasvatus	91	89	71	75
Yhteensä	416	416	371	395
Perhepäivähoidossa ja päiväkodeissa olevat subjektiivisen oikeuden (20 h/vk) lapset	32	31		

Yksityiset varhaiskasvatuspalvelut toimivat kunnan palveluiden rinnalla. Palveluseteli oli käytössä kunnassa toimivissa yksityisissä päiväkodeissa. Yksityisen hoidon tukea ja yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksettiin yksityiseen perhepäivähoitoon ja muissa kunnissa toimiviin yksityisiin päiväkoteihin.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on noin 30 %.

Yksityinen varhaiskasvatus	1/2020	5/2020	9/2020	12/2020
Palveluseteliasiakkaat	123	118	119	116
Yksityinen hoidontuki/ yksityinen hoito	23	24	16	17
Yhteensä	146	142	135	133
Kotihoidontuki	166	191	146	168
Joustava/osittainen tuki	30	32	31	45

Varhaiskasvatuspalvelut	Talousarvio €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	351 500	393 462	-41 962	111,9
Toimintamenot	-4 879 418	-4 148 645	-730 773	85,0
Toimintakate	-4 527 918	-3 755 183	-772 735	82,9

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sisältävät kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, nuorten työpaja- ja starttipaja- sekä etsivän nuorisotyön palvelut. Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtajalla on myös kehittämisvastuu yhdessä sivistys- ja hyvinvointijohtajan kanssa kansalaisopiston ja musiikkiopiston toiminnasta Tyrnävällä.

Tulosalueen kuvaus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia, sivistystä ja kotikunnassaan viihtymisen sekä osallisuuden kokemuksia.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia itsensä sivistämiseen ja elinikäiseen oppimiseen sekä virkistymiseen ja kulttuurisiin sisältöihin. Kuntalaisten hyvinvointia ja terveitä elintapoja edistetään mielekkäitä ja tarkoituksenmukaisia toimintaympäristöjä, tapahtumia sekä osallistumisen mahdollisuuksia tarjoamalla.

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet 2020

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden painopisteiksi vuodelle 2020 oli valittu nuorisotyön uudelleen organisointi, Liikkuva- ja Lukeva kunta -ohjelmien laajentaminen, Meijerialueen kehittäminen sekä kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen. Ennalta ehkäisevän päihdetyön koordinoituvastuu siirtyi sosiaalipalveluille, joten nuoriso-raittiussihteerin tehtäväkuva ja nimike muutettiin. Vastaava nuoriso-ohjaaja on nuorisotoimen vastaava taho. Nuorten työpajalle palattiin kokoaikainen pajaohjaaja helmikuussa. Nuorten työpajatoiminnan järjestämistä ostopalveluna ei ole selvitetty koronatilanteen ja toisaalta vakiintuneemman pajatoiminnan ja -yhteisön vuoksi. Yhteiskäyttötiloihin siirtymistä ja tilojen jakamista on toteutettu sivukirjaston ja nuorisotilojen osalta. Temmestalon käyttökiellon vuoksi kirjastotoiminta siirrettiin yhteiskäyttötilaan Temmestuvälle. Nuorisotiloja on ollut yhteiskäyttötiloissa ja tiloja jaettu muun muassa 4H:n kanssa. Nuorisotiloista luopumista valmisteltiin syksyllä 2020 säästösyistä. Sähköiseen tilavarauksjärjestelmään siirtyminen liikuntatilojen ja -paikkojen osalta jatkuu vuonna 2021, jolloin järjestelmän hankintaan on määräraha-avarauskkin. Liikkuva kunta -ohjelman tiimoilta on kokoontunut työryhmä. Myös Lukeva kunta -työryhmä on kokoontunut. Ohjelmien toimenpiteistä raportoidaan HyTe-ryhmän kokouksissa. Meijerialueen Nahkurille haettiin peruskorjausavustusta toukokuussa 2020, ja myönteinen päätös saatiin syyskuussa 2020. Kulttuurikasvatussuunnitelma päivittäminen on edennyt vain kirjastopolun osalta, jota päivitetään Toimintamallit kuntoon! -hankkeessa. Oulun kulttuuri-pääkaupunkihanke 2026 mukanaolo jatkui tarkennetun Perunagalleria 2026-hakemuksen jätöllä Oulu2026 -kulttuuri-projektin sisällöksi syyskuussa 2020.

Hankkeet

Toimintamallit kuntoon! -hanke

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeelle valtionavustusta 22 000 €. Hankkeen toiminta-aika on 1.5.2020 – 30.4.2021, mutta hankkeelle haettu jatkoa 31.12.2021 asti koronapandemian aiheuttaman aloituksen viivästymisen vuoksi. Hanketyöntekijä 50 % työajalla 1.9.2020 – 31.10.2021. Hankkeen tavoitteena on luoda Tyrnävän kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaan sisältyvä kirjastopolku. Kirjastopolun olisi määrä tavoittaa kaikki ikäluokat niin, että kirjasto ja sen palvelut tulisivat kuntalaisillemme entistäkin luontevammiksi osaksi arkea. Hankkeella halutaan vahvistaa myös kirjaston ja koulujen sekä kirjaston ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyötä. Yläkoululaisia ja muita nuoria on myös hyvin tavoitettu ja heille on tarjottu verkkokirjaston käytönopetusta ja jopa kirjavinkkausta. Nämä toimet on koettu tarpeellisiksi ja otettu hyvin vastaan.

Kirjailijavierailuilla lukuinto lakeuden lapsille ja nuorille -hanke

Tyrnävän, Kempeleen, Limingan ja Lumijoen kuntien yhteishanke kirjailijavierailujen järjestämiseksi lapsille ja nuorille. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt Tyrnävän kunnan hallinnoimalle hankkeelle valtionavustusta 4 000 €. Hankkeen toiminta-aika on 01.01.2020 – 31.12.2021. Hankkeen erityisenä kohderyhmänä ovat 3.–4.-luokkalaiset sekä 7.-luokkalaiset. Ensimmäinen kirjailijavierailu toteutettiin marras-joulukuussa 2020. Neljän hankekunnan 7.-8 lk. luokkalaiset saivat kirjailija Magdalena Hain vieraaksi virtuaalisena. Tyrnävällä 2.12. kirjailijan vierailua seurasi n. 250 nuorta ja oppilaat esittivätkin aktiivisesti kysymyksiä ja kommentteja kirjailijalle.

Nahkuri - kulttuurin ja luovien alojen keskus Tyrnävällä

Nahkurin ja nahkatehtaan asuinrakennuksen peruskorjaukseen on haettu avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä toukokuussa 2020. Avustusta saatu vuosille 2022 ja 2023 yhteensä 750 000 €.

POPNUVA – nuoret osallisiksi ja vaikuttajiksi

Hanke, jonka hallinnoija on Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Tyrnävän kunta toteuttava taho. Hankeaika 5.10.2020-31.12.2021. Vuonna 2020 järjestettiin ensimmäinen maakunnallisen nuorisovaltuuston kokous hankehenkilöstön tukemana. Myös POPNUVA:n toimintasäännön valmistelu aloitettiin ja hanketoimijat toteuttivat kyselykartoituksen maakunnan kunnille nuorisovaltuustotoiminnasta.

Nuorisotyötä yhteisöllisessä ympäristössä -hanke

Erityisavustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen (Pohjois-Suomen AVI) haettu kaksivuotiselle hankkeelle ajalla 1.12.2020-30.11.2022, mutta rahoitusta saatiin hakijoiden suuren määrän vuoksi vain reilun vuoden hankkeelle. Hanketyöntekijä töissä 1.1.-31.12.2021, hankeaika alkoi jo joulukuussa 2020.

Matkailusta elinvoimaa Tyrnävälle -hanke

Haettu rahoitusta Nouseva Rannikkoseutu ry:ltä Matkailusta elinvoimaa Tyrnävälle -hankkeelle, 1.8.2020 –30.10.2021. Hanke on jätetty pöydälle. Uudelleen käsittelyssä keväällä 2021.

Kulttuurihyvinvointia ikääntyneiden kuntalaisten arkeen kotihoidon ja vapaaehtoisverkoston avulla –hanke Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta haettu elokuussa 2020 määrärahaa terveyden edistämiseen Kulttuurihyvinvointia ikääntyneiden kuntalaisten arkeen kotihoidon ja vapaaehtoisverkoston avulla -hankkeelle (1.8.2021 – 31.12.2022). Hanke ei saanut rahoitusta.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/ Tavoitetaso	Toteutuminen
Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle	Kirjastoa kehitetään joustavaksi ja moderniksi monipalvelukeskukseksi	Ajantasaiset tilat, kokeumat ja välineet sekä osaava ja innostunut henkilökunta. Henkilöstömitoituksessa pyritään AVI:n suositukseen (1htv/1000 asukasta).	Kirjastokäynnit, lainausmäärät, ryhmäkäyntien määrä, palaute ja kyselyvastaukset.	Kirjastojen kävijämäärä 36 676 Kokonaislainat 94198 kpl Ryhmäkäynnit 127, joihin 2338 osallistujaa. E-kirjojen käyttökerroja 1389. E-musiikin käyttökerroja 355. E-lehtien käyttökerrat 9800 (kasvu 155 %). Henkilöstömitoitus on 3,5, kun suositus on 6,6.
	Eri asiakasryhmien tarpeisiin pyritään vastaamaan palvelujen sisältöjä ja saavutettavuutta kehittämällä mm. Lukeva kunta -ohjelma	Syrjäytymisen ehkäiseminen ja osallisuuden edistäminen OUTI-kirjastojen välinen yhteistyö Yhteistyö yli kunnan hallintorajojen 3.sektori mukaan	Digimaailman tietotaidon lisääntyminen senioreilla Medialukutaidon edistäminen Satutunnit ja kirjavinkkaukset Tapahtumat, niiden määrä ja osallistujat	4 digipastuskertaa Tonttukierroksia 1.lk 8 kpl, osallistujia 158 Kirjastonkäytön opetustuokiota 9 kpl, osallistujia 156. Kirjavinkkauksia 38 kpl, osallistujia 778. Satuhetkiä 21 kpl osallistujia 409. Virtuaalisia satuhetkiä 6 kpl, katselukertoja 484. Perhepäivähoitajien aamupäivät 4 kpl, osallistujia 87. Virtuaalinen kirjailijavierailu 1 kpl, osallistujia n. 250.

				Koiramaista menoa kirjastossa -tapah-tuma 157 kävijää 1 Lukeva kunta -ko-kous
	Monipuolinen ja hel-posti saavutettava, mutta sopivasti haas-tava kulttuuritarjonta Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihyvinvoinnin verkostotyöhön osal-listuminen 15 näyttelyä	Kulttuurikasvatus-suunnitelman päivitys ja jalkautus Ammattitaiteilijoiden näyttelyt ja vierailut. Yhteistyö mm. taiteilijaseurojen kanssa. Mahdollisuudet itseil-maisuun ja taidehar-rastukseen yhteistyön kautta	Kulttuurikasvatus-suunnitelma peittä-vyys Näyttelyiden määrä, laatu ja kävijät Kansalaisopiston, mu-siikkiopiston ja taiteen perusopetuksen sekä 3.sektorin toimintaan osallistuvat	Tapahtumissa noin 5000 kävijää. 12 näyttelyä, joista 5 ammattitaiteilijan/-ryhmän 1kansalaisopiston kurssi 1 Musiikkiopiston konsertti Kuva-johtaja ei ole eh-tinyt osallistumaan kulttuurihyvinvoinnin verkostotyöhön.
	Liikuntatilat aktiivi-sesti käytössä	Ylläpito ja tietoisuus houkuttaa harrasta-maan Sähköiset palvelut (varaus, maksu ja avaus) käyttöön	Kunnan liikuntatilojen iltakäyttö Taloudellinen ajan-käyttö. Tyhjät vuorot käyttöön	49 843 käyntiä liikun-tatiloissa (v. 2019; 75 580 käyntiä) Sähköistä palvelua ei ole otettu käyttöön.
	Osallistuminen oman asuinalueen kehittä-miseen	Uusien liikuntapaikko-jen kehittäminen	Liikuntapaikkojen käyttö ja saatu käyttä-jäpalaute	Liikuntasalien ja hal-lien käyttöaste: ma-pe klo 17–21: Kirkkomännikkö 98 %, Kuulampi 96 %, Murto 70 %, Temmes 54 %, Rantarousti 93 % Treeniportaat Mur-rossa käytössä.
	Palveluiden saatavuus eri ikäryhmille	Liikunnan ohjausta kuntalaisille Liikuntaneuvonta Vertaisohjaajien koor-dinointi	Liikuntaryhmät Osallistujat /kävijä-määrät	Kunnan omia liikunta-ryhmiä 6 kpl/vko + se-niori -ryhmiä 4 kpl/vko kevätkaudella 2020. Muut toimijat 31 ryh-mää / vko. Liikuntaneuvontaa 12 krt, joista 2 asiakasta säännöllisesti 2 kuu-kauden ajan. Vertaisohjaajilla 1, 1krt/vko kokoontuva ryhmä
	Nuorten vapaa-ajan tilat aktiivisesti käy-tössä Jalkautuva ja digitaali-nen nuorisotyö	Toimipisteiden yllä-pito ja tietoisuus niistä houkuttaa har-rastamaan Uudet toimintamallit	Nuorisotilojen kävijä-tilasto Tavoitetut nuoret	Kirkonkylän nuokkari: 3–6 lk 223 kävijää, toimintapäiviä 24 7 lk- 17 v. 562 kävijää, toimintapäiviä 35. Murrossa 3–6 lk 82 kävijää, toi-mintapäiviä 16 7 lk-17.v 275 kävijää, toimintapäiviä 23. Temmeksellä 3–6 lk 7 kävijää, toimintapäiviä 7

	Osallistuminen oman asuinalueen kehittämiseen	Nuorisovaltuusto ja oppilaskunta. Nuvan yleiskokous	Kokouksien määrä, osallistujat, tulokset ja toimenpiteet, kyselyt	Nuorisovaltuusto koontui 12 kertaa NuVan yleiskokous järjestettiin 30.9.2020
	Huolehtia fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista	Terveelliset elämäntavat. Liikunta osana nuorten viikko-ohjelmaa Tarvittaessa ohjaus muihin palveluihin	Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kohentaminen Alakoululaisten välipalat nuorisotiloilla	Välipalat: Kirkonkylällä 167 lasta, Murrossa 34 lasta. Yhteistapahtumat ja liikuntavuorot 2 kpl.
	Palveluiden saatavuus eri ikäryhmille Tavoitteena aktivoida nuoria musiikin harrastamiseen bänditilatoiminnan avulla.	Liikunnan ohjausta tarjottu kuntalaisille Musiikki/Bänditila Liikkuva kunta -ohjelma	Liikunnan määrää lisätty nuorille Musiikki osana nuorten vapaa-aikaa	Lasten ja nuorten matolan kynnyksen liikuntaryhmiä 36 kpl / vko. Urheiluseuran järjestämiä harjoituksia 1 936 kpl, joissa 23 601 osallistujaa. 1 Liikkuva kunta -kokous
	Etsivä nuorisotyön tavoitteena tavoittaa palvelujen ulkopuolella olevat 15–28-vuotiaat nuoret Vuoden 2020 tavoite-tasoksi asetettiin 50 tavoitettua nuorta. Palvelunohjaus toisen asteen koulutukseen, työpajoille, työllistämistoimenpiteisiin sekä avoimille työmarkkinoille Vapaa-ajan toiminnoissa tukeminen	Yhteydenotot nuoriin, kotikäynnit, tapahtumissa läsnäolo Matalan kynnyksen toiminnan aloittaminen ja juurruttaminen osaksi toimintaa Yhteistyö kunnan ja sidosryhmien kanssa	Sovari-mittari Some-aktiivisuus Asiakasmäärät PAR-järjestelmä Yhteydenotot Etsivään nuorisotyöhön	36 tavoitettua nuorta 59 yhteydenottoa nuorilta Koivulan avoin toiminta- ja liikuntavuoro 75 käyntikertaa
	Nuorten työpajan asiakkaiden sosiaalisen vahvistumisen arvio nousee vähintään valtakunnalliselle tasolle tilastollisesti.	Yksilö- ja ryhmävalmennukset (elämäntaidot & ART- valmennukset) Kuntouttava työote Palveluohjaus Yhteistyö seudun muiden työpajojen kanssa	Sosiaalisen vahvistamisen mittari = Sovari party-tilastoinnit Palautelomakkeet ryhmävalmennus-kokonaisuuksista	Työpajan Sovari-kyse-lyyn vastanneista ko-kenut -sosiaalista vahvistumista: 89 % -myönteisiä askelia arjen hallinnassa koke- nut 89 % -palaute 4,3 (as- teikolla 1–5) -opiskelu- ja työelä- mävalmiuksissa 67 % -elämänhallinnassa ja tavoitteellisuudessa 78 %
	Työpajan valmentau- tujen arjen hallinnan parantuminen, taso vähintään valtakun- nan tasoa pajajakson päätyessä	Ryhmävalmennukset (elämäntaidot & ART) Työvalmennus Neuropsykologinen valmennus	Sosiaalisen vahvista- misen mittari= sovari Työ- ja toimintakyvyn arviot TSV= työssäselviyty- misen arviointi (Nepsy) Kykyviisari kyselyn keskiarvo%	Arjen asioiden hoita- minen 89 % Itsetuntemus 89 % Kyky toimia toisten ih- misten kanssa 100 % Opiskelu- ja työelämä- valmiudet 100 % Elämänhallinta 100 % Tulevaisuuden suun- nitelmat 100 %

				Kykyviisari kyselyn mukaan kaikilla kyselyn täyttäneillä nuorilla toimintakyky on kohonnut pajalla olo aikana. Yhdelläkään pajalaisella toimintakyky ei ole pysynyt samana tai laskenut. Toimintakyvyn kehittymisen keskiarvo pajalla olo aikana on kyselyn mukaan 11 %.
	Pajan asiakkaiden koulutukseen tai työhön hakeutuminen	Koulutus- ja työhakuvalmennus Opinnollistaminen	Party sijoittumistilastot pajajakson päätyessä Sovari tilastot	Toiminnassa on ollut 19 pajalaista. Nuottivalmennukseen osallistui yksi nuori Nuotta-valmennukseen osallistui 9 nuorta. Yritysyhteistyötä 6 paikallisen yrittäjän kanssa.
Yhteisestä ympäristöstä pidetään huolta erityispiirteitä arvoستاen	Väestön poikkeuksellisen ikärakenne huomioidaan palveluissa ja niistä viestimisessä Yhteistyö OUTI-kirjastojen kanssa	Kuullaan ja kuunnellaan sekä keskustellaan eri sidosryhmien kanssa Jaetaan hyviä käytänteitä	Palaute Osallistujamäärät tapahtumissa ja seuraajat somessa Uusien käytäntöjen käyttöönotto	Kirjastolla 1271 seuraajaa. Kirjaston henkilökunta osallistui Kalajoella Outi-kirjastojen yhteiseen KiTa-päivään sekä muihin koulutuksiin yhteensä 4 kertaa.
	Koko kunnan tapahtumia kuten Taiteiden yö Kuntalaiset ja läpileikkaavasti kuntaorganisaatio suunnittelemaan ja toteuttamaan	Säännölliset suunnittelukokoukset ja mehengellä toteutetut tapahtumat	Onnistuneet tapahtumat, vaikuttamisen mahdollisuuden ja sitoutumisen tunne	Kesänportti, Taiteiden yö, Perunamarkkinat ja Joulutori peruttiin koronapandemian vuoksi. Joulunavaus järjestettiin yhteistyössä kunnan eri hallintokuntien ja 3. sektorin kanssa. Virtuaalinen joulukalenteri antoi kaikille kuntalaisille mahdollisuuden osallistua yhteiseen sisältötuotantoon koronarajoituksin.
	Liikuntatoimen ja nuorisotoimen yhteistyö muiden kunnan osastojen, järjestöjen ja kuntalaisten kanssa Nuorisotoimen tavoitteena 3 tapahtumaa yhteistyössä osaston kanssa.	Pidetään sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa riittävästi yhteyttä Kouluyhteistyö; tapahtumat ja jalkautuminen	Yhteiset tapahtumat, palaverit, koulutukset ja yhteisöillat. Nuorten avoimuus ja luottamus Kyselyt ja niiden tuloksien huomiointi uuden suunnittelussa	Liikuntatoimen koonti liikuntatarjonnasta Tyrnävällä. Päivitys kuukausittain. Kuulammen koululla teemalliset käynnit 3 krt. Tapahtumia 7 kpl
	Ennaltaehkäisevän päihdetyön tavoitteena yhteistyö	Parannetaan yhteistyötä oman kunnan ja kuntaorganisaation	Tapahtumat Ennaltaehkäisevä päihdetyön	EPH:n työryhmä koontumiset, 1 kpl

	seudullisesti, muiden kunnan osastojen, järjestöjen ja kuntalaisten kanssa. EPH-toiminta näkyväksi kunnan tapahtumissa.	eri toimijoiden, lähi-kuntien ja poliisin kanssa	työryhmän sekä seudullisen ryhmän kokoukset ja toimenpiteet	
	Etsivän nuorisotyön aktiivinen yhteistyö kunnan sisällä eri toimijoiden kanssa Toimiva työnjako kuntaorganisaation sisällä Aktiivinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa Yritysyhteistyön syventäminen Viestinnän kehittäminen Toiminta on tunnettua Tyrnävällä ja saadaan uusia asiakkuuksia kenttätöiden ja somen myötä.	Osastopalaverit, verkostopalaverit, tapahtumiin sekä niiden suunnitteluun osallistuminen Nuorten ohjaaminen avoimiin työpaikkoihin, työkokeilut ja palkkatukityöhön ohjaus Tarkoituksen mukainen, tavoitteellinen, kaikkia osapuolia kunnioittava sekä avoin vuoropuhelu nuorisotyön eri muodoista	Alle 29-vuotiaiden työttömyystilastot Koulutuspaikan saaneet Some-aktiivisuus Yhteydenottojen määrä	Kuntaosuuslistalla olevien nuorten määrä v. 2020 lopussa 7 kpl Etsivän nuorisotyön kautta kaksi toisen asteen ohjautui oppilaitokseen 3 yhteydenottoa sähköisten medioiden kautta Nuorten ohjaaminen Te-palveluihin (kuntouttava työtoiminta) 7 Tapahtumat 1 Etätapahtumat 2 Instagram seuraajia 234 Jalkautuminen Tyrnävällä n.12 krt
Yhteisestä ympäristöstä pidetään huolta erityispiirteitä arvoستاen	Meijerialueen kehittäminen monipuoliseen käyttöön Ylpeys elävästä, vanhasta teollisuusympäristöstä	Alueen, sen monipuolisten tilojen, mahdollisuuksien ja historian näkyväksi tekeminen Tuotteistaminen ja markkinointi	Medianäkyvyys Tunnettuus Vierailujen ja tilaisuuksien määrä Palvelujen ketjuttaminen	Meijerialueella noin 37 tapahtumaa, noin 7 000 kävijää.
	Lakeus-maiseman, Meijerialueen ja tyrnäväläisen mielenmaiseman näkyväksi ja tutuksi tekeminen	Yhteistyö elinvoimastoson ja seudullisten sekä valtakunnallisten toimijoiden kanssa	Näkyvyys, tuttuus Hankerahoituksen haku ja saanti	Hankehakemukset 3 kpl, 1 myönteinen hankepäätös
Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Liikunta- ja nuorisotoimessa talousarvion pitävyyden Liikuntahankkeiden käynnistäminen Liikuntapaikkojen rakentamisen ennakointi yhdessä ympäristöosaston kanssa	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta Hankerahoitustenseuranta ja haku	Osavuosiraportit ja Toteutuman seuranta kuukausittain Rahoitusanomukset ja avustukset liikuntaan	2 kpl

Kirjasto

Tyrnävän kirjastojen toimintaan vaikutti vuonna 2020 koronarajoitukset sekä Temmeksen kirjaston tilojen sulkeminen 1.6.2020 alkaen sisäilmaongelmien vuoksi. Temmeksen kirjasto toimii toistaiseksi yhteiskäyttötiloissa Temmestuvalla (Takalontie 7) rajoitetuin palveluin ja lainattavana hyvin suppea kokoelma. Tyrnävän kirjasto oli kokonaan suljettu koronan vuoksi 1,5 kuukautta ja lisäksi rajoitettuja palveluja oli 2 kuukautta. Temmeksen kirjasto oli kokonaan suljettu 3,5 kuukautta ja toimi rajoitetuin palveluin 6 kuukautta. Nämä toimet ovat vaikuttaneet selvästi lainauksien ja kävijöiden kokonaismäärään.

Koronarajoitusten aikana kirjaston tarjoamien e-aineistojen suosio kasvoi huomattavasti, etenkin e-lehtien käyttö kasvoi yli 150 %.

Kirjastoon palkattiin helmikuussa alussa osa-aikainen lasten- ja nuorten kirjastovirkailija, jonka tehtäviin on kuulunut mm. kirjavinkkaukset koulujen oppilaille. Vinkkaukset koululuokille ovat olleet hyvin toivottuja ja saaneet paljon hyvää palautetta. Tämä toiminta on myös näkynyt positiivisesti käyttäjäkoulutustilastoissa.

Lasten- ja nuorten kirjastovirkailija on myös järjestänyt pienille lapsille satuhetkiä, kesällä ulkona Tyrnävän eri puistoissa ja koronarajoitusten aikana myös virtuaalisesti kulttuuritoimen YouTube-kanavan kautta.

Kulttuuritoimi

Tyrnävän kunta on mukana Oulu 2026 -ohjelmahaussa paikallisten perunatalojen kanssa. Kulttuuritoimi jatkoi Oulu 2026-hankkeessa mukanaoloa niin tarkennetulla hakemuksella kuin kuntatapaamisillakin. Kunnan taidekokoelmaa on kartoitettu ja uudelleen kuvattu yhteistyössä Oulun taidemuseon aluetaidemuseon tutkijan kanssa. Näyttelytoiminta on ollut laadukasta, ja koordinoitua. Kulttuuritoimen tavoitteena onkin suunnitelmallisuuden lisääminen niin näyttelyiden, tapahtumien kuin kohderyhmien saavutettavuuden osalta, mikä on tosin haastavaa tällä henkilöstöresurssilla. Koronapandemian vuoksi jouduttiin perumaan noin 40 tapahtumaa, joissa kulttuuritoimi olisi ollut pää- tai osajärjestäjä. Vuotuisista tapahtumista vain joulunavaus järjestettiin yhteistyössä yli sektori- ja hallintorajojen - sekin koronarajoituksin. Kulttuuritoimi on kunnan muiden toimijoiden tapaan joutunut pakon edessä innovoimaan uusia tapoja kulttuuristen sisältöjen tarjoamiseen. Kevään 2020 ajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja kokosi harrasteita ja tekemistä kuntalaisia varten kunnan verkkosivuille. Myös tapahtumia on kuntatoimijoiden yhteistyöllä viety virtuaalisiksi -kuten Taiteiden yö ja Toiminnallinen joulukalenteri. Kulttuuritoimi on mahdollistaja, koordinoija ja viestijä niin kuntaorganisaation sisällä kuin sidosryhmienkin kanssa.

Liikuntatoimi

Tyrnävän seurat järjestivät vuonna 2020 yhteensä 1 936 (vuonna 2019; 2 039) harjoitusta, joihin osallistui 23 601 (vuonna 2019; 21 075) henkeä. Kunnanhallitus jakoi vuonna 2020 liikunta-avustuksia 14 158 euroa. Liikuntatoimi oli mukana järjestämässä erilaisia hyvinvointitapahtumia (mm. Muista hyvinvointisi -kiertue, Kunnan mummola jne.) sekä kerhoja ja kisoja - niin kunnan muiden toimijoiden kuin 3. sektorinkin kanssa. Liikuntasihteerin työpanosta on suunnattu myös hyvinvointityöhön, esim. yhdessä terveyspalvelujen kanssa on suunniteltu ja tarjottu liikuntaneuvontaa kuntalaisille sekä etsitty sopivia harrastusmahdollisuuksia kuntalaisille. Korona epidemia näkyy liikuntahallien ja -salien käyttökerroissa sekä urheiluseurojen pidetyissä harjoituksissa. Kuitenkin harjoitusten osallistujia määrä on kasvanut johtuen tarjonnan kasvusta.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi on järjestänyt toimintaa kolmessa taajamassa vuonna 2020. Nuorisotiloja valvovat lasten- ja nuorten parissa työskentelyyn koulutetut aikuiset. Kerran kuussa kirkonkylän nuorisotilalla on pyritty järjestämään yökahvila 7.lk-17-vuotiaille nuorille. Loppuvuodesta järjestimme myös teemallisia iltoja, kuten esimerkiksi tyttöjen illan ja peli-illan. Nuorisotoimi on järjestänyt myös retket Seikkailupuisto Huikiaan ja kalastusreissun Utajärvelle. Koulujen alkamista ja loppumista edeltävinä viikonloppuina nuoriso-ohjaajat jalkautuivat nuorison pariin. Yhteistyötä on tehty myös seurakunnan kanssa kerran viikossa nuorten iltojen merkeissä.

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronapandemian vuoksi. Nuorisotilat olivat kiinni huhtikuusta syyskuuhun ja lisäksi vielä joulukuun. Keväällä käynnisteltiin peli-, levyraati- ja keskustelutoimintaa Discord-alustalla, joka ei kuitenkaan tavoittanut nuoria. Samaa yritettiin myös syksyllä, mutta tuloksetta. Joulukuun nuorisotilojen ollessa kiinni, aloitimme tehostetusti jalkautumisen lähinnä kirkonkylän alueelle, missä tarve oli suuri. Tavoitimme jalkautumalla useita kymmeniä nuoria.

Uusi valtuusto on aloittanut toimintansa erittäin aktiivisesti ollen näkyvästi läsnä mm. sosiaalisessa mediassa. Valtuuston jäseniä on myös nimetty edustajiksi useisiin eri kunnan työryhmiin, kuten esimerkiksi HyTe- ja liikenneturvayryhmään. Valtuustoon jäsenet myös jalkautuvat kuulemaan muiden nuorten ajatuksia ja toiveita esimerkiksi nuorisotilojen yökahviloihin.

Nuorisovaltuuston kokouksia vuonna 2020 pidettiin 12. Syksyllä nuorisovaltuusto järjesti yleiskokouksen Kirkonkylän nuorisotalolla, joka oli avoinna kaikille nuorille. Ajatuksena oli saada nuorille tietoa nuorisovaltuuston toiminnasta ja kehittää uusia ideoita. Yleiskokoukseen osallistui Nuvan ulkopuolisia nuoria vain somen kautta. Pohjois-Pohjanmaan maakunnalliseen nuorisovaltuustoon on nimetty Tyrnävän nuorisovaltuuston edustaista varsinainen ja varajäsen. Maakunnallinen nuorisovaltuusto aloitti toimintansa joulukuussa 2020, ja sen toimintakausi kestää vuoden 2021 loppuun.

Etsivä nuorisotyö

Etsivää nuorisotyötä toteutettiin koko Tyrnävän kunnan alueella. Tavoitettujen nuorten määrä etsivässä nuorisotyössä vuonna 2020 oli 36. Tavoitettujen nuorten määrä pieneni edellisvuoteen verrattuna samoin kuin yhteydenotot.

Yhteydenotot etsivään nuorisotyöhön tulivat pääasiassa työmarkkinatuen saajien kuntaosuuslistalta (sosiaalityö), oppilaitoksista sekä nuorilta itseltään. Nuoret ohjautuivat etsivästä nuorisotyöstä pääasiassa nuorten työpajalle, kuntoutuspalveluihin sekä erilaisiin työllisyyspalveluihin. Nuoret tarvitsivat tietoa erilaisista palveluista ja sekä ohjausta niihin hakeutumiseen. Lisäksi nuoret tarvitsivat apua lomakkeiden täytössä ja niiden tulkitsemisessa.

Maaliskuussa 2020 siirryttiin koronan vuoksi etätööhön. Etsivässä nuorisotyössä otettiin käyttöön Discord-alusta sekä sosiaalisen median käyttöä tehostettiin nuorten tavoittamiseksi. Verkosto- ja sidosryhmäyhteistyötä toteutettiin pääasiassa etäyhteyksin. Osa nuorten tapaamisista toteutettiin kasvokkain.

Koronapandemiasta huolimatta etsivä nuorisotyö teki tiivistä yhteistyötä v. 2020 työ- ja elinkeinosuunnittelijan, mielenterveyspalveluiden, sosiaalityön, perusopetuksen, nuorten työpajan henkilöstön sekä eri oppilaitosten kanssa.

Matalan kynnyksen toimintaa jatkettiin Koivulan avoimen toiminnan ja liikuntavuoron merkeissä. Matalan kynnyksen toiminta saatiin "juurrutettua" Tyrnävälle. Toiminnassa oli vuoden 2020 aikana noin 75 kävijää.

Tyrnävän nuorten työpaja Polku ja starttipaja Verso

Nuorten työpajalla on vuonna 2020 yhteensä 19 pajalaista. Heistä sosiaalisen kuntoutuksen sopimuksilla on ollut mukana 5 ja kuntouttavan työtoiminnan sopimuksilla on ollut mukana 13. Vanhoja pajalaisia vuodelta 2019 on jatkanut pajalla seitsemän henkilöä ja uusia pajalaisia on aloittanut vuoden 2020 aikana 9. Kaksi pajan lopettanutta nuorta palasivat takaisin pajan toimintaan mukaan. Opiskelemaan pajalta on lähtenyt kuluneen vuoden aikana kaksi nuorta. Kaksi nuorta on siirtynyt toiselle paikkakunnalle asumaan itsenäisesti. Yksi nuori on siirtynyt työhön johtavaan työvoimakoulutukseen. Työkokeiluun on päässyt yksi nuori. Pajalla opiskelee yksi nuori. Ammatilliseen kuntoutuspalvelukseen on osallistunut yksi nuori.

Tyrnävän nuorten työpajalla vuosi on ollut haasteellinen koronan vuoksi. Toimintamme on tapahtunut vuoden 2020 sulkujen aikana verkossa ja sulkujen välissä normaalisti. Pajan nuoret ovat toimineet pelkästään verkkoympäristössä yhteensä kolme ja puoli kuukautta. Saimme verkkopajan Tyrnävällä käyttöön ensimmäisten joukossa Suomessa. Työpajan henkilöresurssit ovat vakiintuneet ja pajatoiminnan pitkäjänteisempi suunnittelu on ollut mahdollista. Pajan nuoret ovat olleet tilanteeseen nähden pääsääntöisesti aktiivisesti mukana heille järjestetyssä toiminnassa. Aika on osoittanut sen, että kuinka tärkeää kasvokkain tapahtuva, kohtaava työ ja pienryhmätyö ovat. Pajalaisia on osallistettu pajatoiminnan kehittämiseen sekä verkkopajatoiminnan kehittämiseen. Nuoret ovat olleet myös aktiivisina toimijoina vuoden 2021 toimintasuunnitelman sisältöjä pohdittaessa. Sosiaalisen vahvistumisen eli Sovari-kyselyn tulokset ovat valtakunnallista keskitasoa paremmat; Tyrnävän pajalla olleet nuoret ovat kokeneet pajajakson myötä sosiaalista vahvistumista, sekä arjen ja elämän hallintansa ja työelämävalmiuksiensa parantuneen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	144 500		144 500	130 265	14 235	90,1
Toimintamenot	-883 610	25 700	-857 910	-718 584	-139 326	83,8
Toimintakate	-739 110	25 700	-713 410	-588 320	-125 091	82,5

4.7 Ympäristöosasto

Palvelun yleistavoite

Ympäristöosaston tarkoituksena on turvata kuntalaisille terveellinen, toimiva ja viihtyisä elinympäristö järjestämällä ja ylläpitämällä laadukkaita yhdyskuntapalveluita taloudellisesti ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä digitalisaatiota hyödyntäen.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Ympäristöosasto vastaa kiinteistöjen rakennuttamisesta ja ylläpidosta, katujen- ja yleisten alueiden rakennuttamisesta ja kunnossapidosta, rakentamisen ohjauksesta, rakennusvalvonnasta sekä ruoka- ja siivouspalveluista.

	Menot €	Tulot €	Netto €
Ympäristöosasto	- 4 807 497,50	4 544 239,03	- 263 258,47
Hallinto	- 161 351,12		- 161 351,12
Rakennusvalvonta	- 97 639,54	69 117,60	- 28 521,94
Liikenneväylät ja yleiset alueet	- 753 172,72	577 703,16	- 175 469,56
Kiinteistöt	- 2 252 908,11	2 308 577,24	55 669,13
Ruoka- ja siivouspalvelut	- 1 542 426,01	1 588 841,03	46 415,02

Ympäristöosaston hallinnon toimialueelle kuuluu ympäristölautakunnan alaisen toiminnan johtaminen sekä investointiohjelmassa rakentamiseen liittyvien hankkeiden suunnittelu, suunnitteluttaminen, kilpailutus sekä toteuttaminen joko ostopalveluna tai omana työnä.

Ympäristöosasto käynnisti ja toteutti vuoden 2020 aikana mm. seuraavat investointihankkeet

- Väentuvan asuntojen muuttaminen päiväkotikäyttöön
- Kirkkomännikön koulun toimintaympäristön kehittäminen; rakennetutkimukset ja rakennusosien parannustoimet
- Tupostien katuvalaistuksen rakentaminen yhdessä ELY-keskuksen kanssa
- Kunnantalon piha-alueen kivetysurakka
- Murrontien ja Pikkaralantien risteysalueen järjestelyt (Malpe-hanke)
- Murron uuden kaava-alueen maastomallinnus ja maaperätutkimukset
- Raivaajantien peruskorjaus, päällystetyöt v. 2021
- Hirvelän alueen kunnallistekniset työt
- Katujen ja kevyen liikenteen väylien päällystetyöt Hirvelän alueella
- Yleisurheilukentän perusparannuksen suunnittelu
- Muut erilliset pieninvestointihankkeet

Ympäristöosaston henkilöstössä tapahtui vuoden 2020 aikana mm. seuraavia muutoksia

- ympäristölautakunta päätti täyttää avoinna olleen kiinteistöhoitajan toimen 11.2.2020
- uusi ympäristöjohtaja aloitti tehtävässään 26.2.2020
- ympäristölautakunta päätti täyttää kaksi avoinna ollutta laitoshuoltajan/toimitilahuoltajan toimea 10.11.2020
- ympäristölautakunta päätti täyttää kaksi avoinna ollutta ruokapalvelutyöntekijän toimea 15.12.2020

Korona-viruksen leviäminen Suomeen vuoden 2020 alussa on vaikuttanut merkittävästi myös ympäristöosaston toimintaan Tyrnävällä. Toimintoja on sopeutettu muuttuviin tilanteisiin ja henkilöstöresursseja on jouduttu lisäämään ja kohdistamaan uudelleen tiukkenevien turvallisuusvaatimusten sekä puhtaus- ja hygieniavaatimusten edellyttämällä tavalla.

Ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana 11 kertaa ja käsitteli 117 pykälää. Ympäristölautakunta käsitteli kokouksissaan vuoden 2020 aikana yhteensä 12 aloitetta.

RAKENNUSVALVONTA

Palvelun yleistavoite

- Rakentamisen ohjaus ja neuvonta
- Rakentamiseen liittyvien lupien käsittely

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin ja niiden mukaiseen rakentamiseen liittyvästä ennako-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvonta tekee tiiviistä yhteistyötä maankäytön ohjauksessa kehittämispäällikön kanssa. Rakentamiseen liittyvät luvat haetaan sähköisesti lupapiste.fi palvelun kautta, joka on auki 24/7, luvat arkistoidaan sähköisesti.

Rakennusvalvonnan asiakkaat ovat tyytyväisiä tuotettuihin palveluihin sekä nopeaan ja sujuvaan sähköiseen lupaprosessiin.

Rakennusvalvonnalla on tarkoitus digitoida vuosien 2021–2022 aikana rakennusluvat vuosilta 1990–2017. Digitoitavia lupia on 3352 kpl. Aikaisempi tavoite oli digitoida kaikki vanhat paperiset lupahakemukset sähköiseksi.

Rakennusvalvonnassa on otettu 2016 käyttöön sähköinen asiointi. Sähköisen asioinnin, rakennuslupien digitoinnin ja käyttöön otettavan lupa-arkiston myötä voidaan avata lupapistekauppa, josta kuntalaiset, kiinteistönvälittäjät ja muut niitä tarvitsevat voivat käydä ostamassa tarvittavat lupakuvat. Lupapistekauppa vapauttaa kunnan paperiarkistointitilaa ja samalla vapauttaa myös jonkin verran resursseja muuhun työhön. Lupapistekaupan käyttöönoton ajankohta on vielä auki.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Hyvinvointia koulu- tuksella	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä Rakennus- ym. lupien sekä asiakaspalaut- teen nopea käsittely määritellyissä tavoit- teajoilla	Ajankohtaisiin koulu- tuksiin osallistuminen Rakennuslupien käsit- telyaika 1kk.Poik- keamis- ja suunnitte- lutarve- hakemusten valmis- telu 3 kk	Koulutuksissa käymi- nen Käsittelyaikojen seu- ranta	100 % 100 %
Avoin ja kuuleva vuo- rovaikutus	Kaikki rakentamiseen liittyvät luvat haetaan sähköisesti. Mittaus- toimen yhteistyön jat- kaminen naapurikun- tien kanssa	Tiedotetaan ja ohja- taan rakentamiseen liittyvien lupien haki- joita Lupapistepalve- lua. Jatketaan mittausstoi- men kanssa yhteis- työtä	Lupapistepalvelun käyttäjät. Mittausstoi- men suoritteet	100 % luvista haettiin Lupapisteen kautta.
Vastuullinen ja pitkä- jänteinen talouden- pito	Toiminta on talousar- vion ja toimintasuun- nitelman mukaista	Talouden ja toimin- nan toteutumista seu- rataan kuukausittain. Rakennuslupaohjel- man arviointi, onko edullisempaa vaihto- ehto Tehostetaan tontti- myyntiä alennuskam- panjalla	Osavuosisraportit Ohjelmamenojen pie- neneminen Lupamäärät kasvavat	2 kpl Rakennusvalvonta- ohjelman (Facta-Mu- kana) pilvipalvelun irt- tisanominen)

Rakennusvalvonta	Talousarvio 2020 €	Toteutuma 2020 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	50 000	69 117,60	- 19 117,60	138,2
Toimintakulut	- 89 034	- 97 639,54	8 605,54	109,7
Toimintakate	- 39 034	- 28 521,94	- 10 512,06	73,1

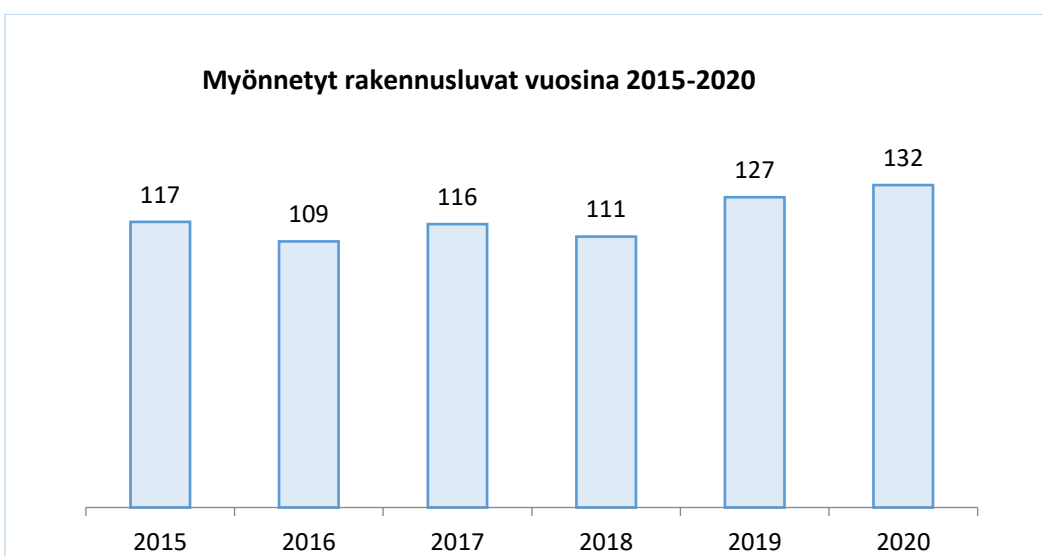
Rakennuslupien myöntämisvaltuus on rakennustarkastajalla. Rakennustarkastajan tekemiä viranhaltijapäätöksiä oli yhteensä 197 (vuonna 2019 yhteensä 172 kpl).

Ympäristölautakunta toimii Tyrnävän kunnan rakennusvalvontaviranomaisena. Hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevat asiat kuuluvat aina toimielimen toimivaltaan.

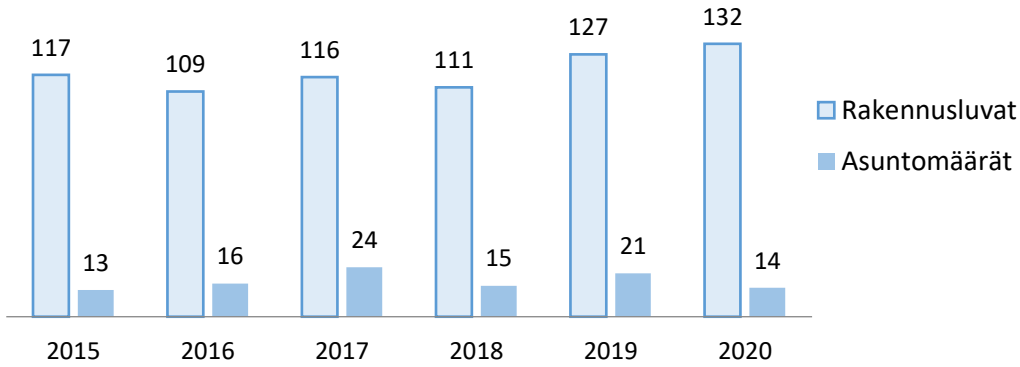
Rakennustarkastajan ja kehittämisspäällikön valmistelusta kunnanhallitus käsitteli yhteensä 7 kpl suunnittelutarve-ratkaisuja ja poikkeamishakemuksia. Päätökset olivat myönteisiä.

Rakennustarkastajat hoitavat kunnissa joitakin sellaisia tehtäviä, joita ei ole lainsäädännössä osoitettu rakennus-tarkastusviranomaiselle vaan yleisesti kunnalle. Tällaisia tehtäviä ovat muun muassa: rakennus- ja huoneistotietojen ilmoittaminen väestörekisterikeskukselle, rekisterin pitäjänä oleminen väestörekisteritietojen osalta, korjaus- ja energia-avustuksiin liittyvät tehtävät, maisematyöluvista päättäminen. Rakennustarkastaja valmistelee kehittämisspäällikön lausunnon perusteella kunnanhallitukselle poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisut.

Myönnetyt luvat	v. 2020
Asuinrakennukset, joista	10
- Asemakaava-alueelle	5
- Haja-asutusalueelle	5
Rivitalot / paritalot	2
Vapaa-ajan rakennukset	1
Teollisuus-, maatalousrakennukset	4
Saunarakennukset, grillikodot	15
Talousrakennukset (autotalli)	8
Toimenpideluvat	42
Purkamisluvat	2
Maisematyöluvut ja ilmoitukset	18
Laajennukset, muutostyöluvut	16
Työnjohtajien hyväksymiset	61
Jatkoaikapäätökset	3

Myönnetyt rakennusluvut ja asuntomäärät vuosina 2015-2020

Katselmukset	v. 2019	v. 2020
Aloituskokous	9	17
Sijainnin merkitseminen	11	6
Sijaintikatselmus	1	
Rakennekatselmus	17	15
Hormikatselmus	3	2
Käyttöönottokatselmus	49	30
Loppukatselmus	74	66
Yhteensä	164	136

Pientalotonttien vuokrasopimukset 2015-2020

Pientalotontteja myytiin vuoden aikana 11 kpl

LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET

Palvelun yleistavoite

Liikenneväylät ja yleiset alueet kuuluvat osana ympäristöosastoon ja tuottaa kuntalaisille katujen ja puistojen rakentamis- ja kunnossapito palveluja.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Liikenneväylät ja yleiset alueet tulosalueen vastuualueina ovat investointikohteiden suunnittelu- ja rakennuttamistehävät, katujen, leikkipuistojen ja puistojen kunnossapitotehtävät. Päämääränä on, että liikenneväylät ja yleiset alueet tuottavat kunnan palvelutuotantoon liittyviä rakentamis- ja kunnossapitopalveluja laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

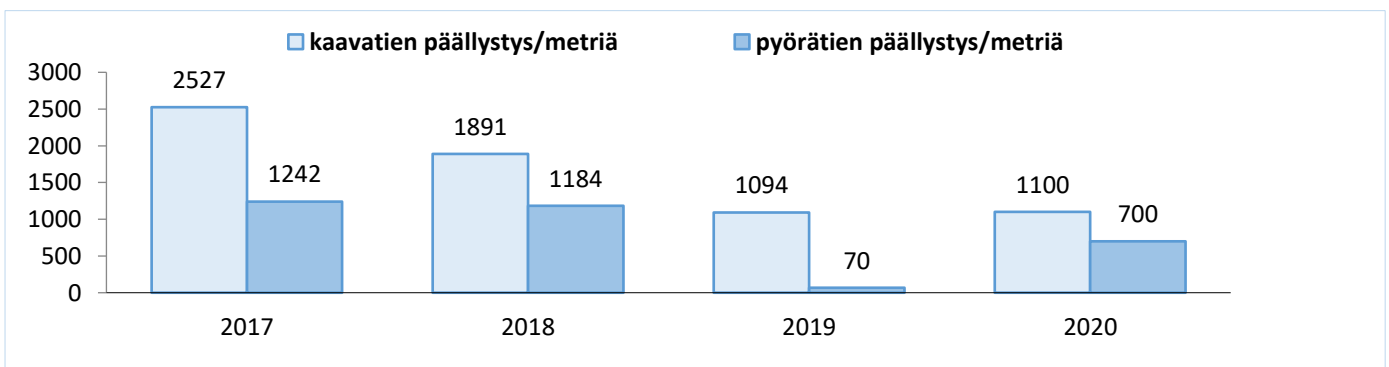
Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Hyvinvointia koulu- tuksella	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä		Ajan tasalla olevat työturvallisuus todis- tukset	1 pv/hlö
Avoin ja kuuleva vuo- rovaikutus	Laadukas ympäristö ja viihtyisät asuinalueet	Asemakaava-alueiden katuverkon rakenta- minen ja ylläpito	Pyöräteiden rakenta- minen Katujen korjaus Päällystykset	440 m, 45.088 € 300 m, 81.354 € 1800 m, 82.489 €
	Hoidetut viheralueet	Viheralueiden hoidon toteuttaminen	Hirvelä, Omenapuis- ton rakentaminen aloitettu	62.621 € 10.806 €
Vastuullinen ja pitkä- jänteinen talouden- pito	Toiminta on talousar- vion ja toimintasuun- nitelman mukaista	Talouden ja toimin- nan toteutumista seu- rataan kuukausittain. Toimintojen arviointi, omana työnä tai osto- palveluna	Osavuosisiraportit Enemmän aikaan- saannosta samalla ta- loudellisella panok- sella	2 kpl
Omaleimainen, mie- lenkiintoinen ja hou- kutteleva	Päivitetyn metsänhoi- tosuunnitelman to- teuttaminen	Kunnan metsiä ja taa- jamametsiä hoidetaan päivitetyn metsänhoi- tosuunnitelman mukaisesti	Saadut myyntitulot	75.970 €

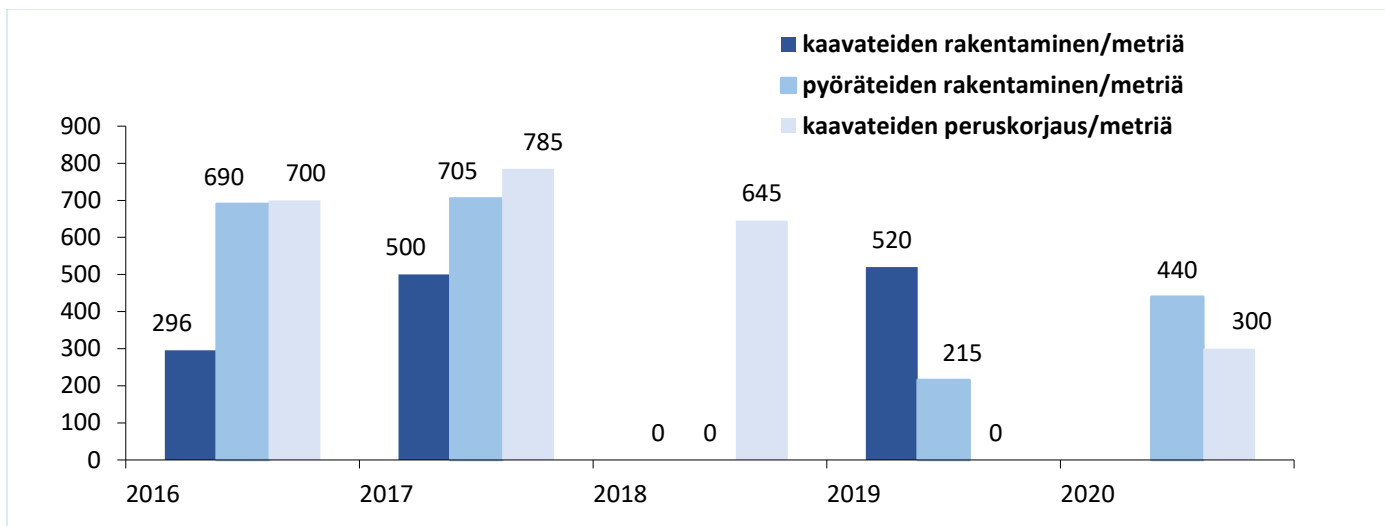
Liikenneväylät ja yleiset alueet	Talousarvio 2020 €	Toteutuma 2020 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	545 776	577 703,16	- 31 927,16	105,8
Toimintakulut	- 706 815	- 753 172,72	46 357,72	106,6
Toimintakate	- 161 039	- 175 469,56	14 430,56	109,0

Asemakaava-alueiden katuverkon rakentaminen ja ylläpito

Hirvelän II vaiheen pyörätien rakentaminen, Tuulipurto -tien osan korjaus, päällystetty uudelleen Riikankuja ja Saaran-
kujan osa.

Yksityisteiden kunnossapitosopimukset päättyivät 31.12.2020. Kunta myöntää vuosittain tiekunnille kunnossapito-
avustuksia valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti ja talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Investointina toteutettiin Hirvelän alueen Omenapuiston rakentamisen aloittaminen. Omenapuita istutettiin noin 2000 m²:n alueelle.

Puistotyönjohtaja toimi oli täytettynä 4.5.-4.11.2020 välisen ajan, tehtävänään viheralueiden hoidon organisointi, nuorten kesätyöntekijöiden ohjaus, viheralueiden ja leikkipuistojen suunnittelu sekä em. kohteiden rakennuttaminen ja kehittäminen. Puistotyöntekijöitä oli kuluvana vuonna yksi.

JÄTEHUOLTO

Vuoden 2019 alusta Limingan, Muhoksen, Tyrnävän ja Utajärven kuntien jätehuollon operatiivisten palveluiden tuottajana aloitti Kempeleen Jätekuljetus Ky. Tyrnävällä jäteasema sijaitsee osoitteessa Mestarintie 12.

Jätehuoltoviranomaisena toimi Lakeuden EKO lautakunta, johon kuuluu kaksi jäsentä kustakin kunnasta. Tyrnävän kunnan edustajina toimivat Tauno Uitto sekä Päivi Suvanne. Ympäristöjohtajalla oli oikeus osallistua kokouksiin asian tuntijana. Lautakunnan puheenjohtajana toimi isäntäkunta Limingasta Tuomas Ahola. Lakeuden EKO-lautakunnan asioiden valmistelusta ja hoitamisesta sekä asiakaspalvelusta vastasi ympäristösuunnittelija Pihla Hasan.

Jätetaksat on hyväksytty 18.11.2020 ja ne astuivat voimaan 1.1.2021. Jätehuoltomääräykset on päivitetty 26.8.2020.

Tyrnävän kiinteistöjen jätehuoltourakoitsijana toimi vuonna 2020 Lassila & Tikanoja Oy.

LIIKUNTAPAIKAT

Liikunta-alueiden rakentaminen, kunnossapito ja hoitotyö toteutetaan ympäristöosaston toimesta.

Ampumaradan uimapaikalle on rakennettu kaksi Eko-WC:tä, joista toinen WC on esteetön.

MAA- JA METSÄTILAT

Stora Enso päätti kaksi vuonna 2018 ostetun puukaupan hakkuun Metsäraution ja Ylianttilan tiloilla. Puuta kertyi Metsäraution tilalta 229,8 m³ ja Ylianttilan tilalta 1 141,49 m³. Otso metsäpalvelut päättivät vuonna 2019 tehdyn puukaupan Viitamaantilalla. Puuta sieltä kertyi 336 m³. Kertomusvuonna pystykaupoista kertyi puuta yhteensä 1 707,29 m³, ja tuloa 37 127,39 €.

Murron rakentamattomalla kaava-alueella aloitettiin elokuussa Mhy Siikalakeuden toimesta tiepohjien aukaisu. Puuta syksyllä kertyi alueelta 443 m³. Kosteuden vuoksi hakkuuta jatketaan talvella 2021. Samalla alueella kunnan metsuri teki ennakkoraivauksia tulevia harvennuksia varten.

Taimikonhoitoja on kunnan metsuri tehnyt tiloilla Lepola, Metsäerukka sekä Hirvelä, yhteensä 14,2 hehtaaria. Hirvelän tilalla taimikonhoitotyöt jatkuvat vuonna 2021. Metsitystöihin liittyviä maanmuokkauksia on Mhy tehnyt tiloilla Metsärautio, Tapio ja Ylipalkki. Pinta-alana yhteensä 21,4 hehtaaria. Istutuksia on Mhy tehnyt tiloilla Metsärautio, Lepola ja Tapio, yhteensä 12,6 hehtaaria.

KIINTEISTÖT

Palvelun yleistavoite

Taata käyttäjille terveelliset ja turvalliset tilat panostamalla suunnitelmalliseen kiinteistöjen kunnossapitoon sekä kehittämiseen.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Tulosalueen vastuualueina ovat pienten investointikohteiden suunnittelu- ja rakennuttamistehtävät, kunnan omistamien kiinteistöjen peruskorjaussuunnittelu ja rakennuttaminen sekä kunnan omistuksessa olevien rakennusten kiinteistönhoito, kunnossapito ja vuokraus.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Hyvinvointia koulutuksella	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä	Henkilöstön koulutus- ja suunnitelman laatiminen	Ajan tasalla olevat työturvallisuustodistukset Koulutuksen määrä	100 % Ei kuluva vuonna
Avoin ja kuuleva vuorovaikutus	Yhteistyö muiden osastojen kesken Kiinteistöjen sähköisen huoltokirjan tehokas käyttö	Kiinteistökierrokset Sähköiset palvelupyynnöt kohteittain	Kiinteistökierrosten kattavuus Sähköisten palvelupyyntöjen määrä	Toteutettiin sähköpostilla Päivitettiin nettiversioksi kunnan kotisivulle kaikkien käytettäväksi v. 20, 799 (v. 19, 842) (v. 18, 871) (v. 17, 517) (v. 16, 417) (v. 15, 377)
Vastuullinen ja pitkäjänteinen taloudenpito	Toiminta talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista Kiinteistöjen kokonaisvaltainen käyttösuunnitelma Energiankulutuksen hillitseminen	Talouden ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausittain Aloitetaan laatimaan kiinteistökohtaiset huolto-ohjelmat sekä kunnossapito- ja pitkäjänteisten suunnitelmien Toimialakohtaiset toimitilojen tarveselvitykset Kiinteistöjen toiminnan mukainen energiankulutuksen hallinta. 50–50 energiansäästökampanja kouluissa	Osavuosiraportit Kiinteistöjen kehittämissuunnitelma Toimintakohtaisen energiankulutuksen vertailu aikaisempien vuosien kulutuksiin, HINKU, Väre	2 kpl Laadittiin kuntoarviot sekä PTS:t Kuulammen koululle ja terveyskeskukseen

Kiinteistöt	Talousarvio 2020 €	Toteutuma 2020 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	2 315 722	2 308 577,24	7 144,76	99,7
Toimintakulut	- 2 341 437	- 2 252 908,11	- 88 528,89	96,2
Toimintakate	- 25 715	55 669,13	- 81 384,13	216,5

Vuoden alussa kilpailutettiin kunnan kiinteistöjen jätehuolto yhdessä ja yhtäaikaaisesti Lakeuden Ekon toimialueen kuntien kanssa 1.2.2020 – 31.12.2021 väliselle ajalle. Kilpailutus sisälsi myös jätehuollon kehittämisen asiantuntijapalvelua 50 + 30 tuntia. Kehittämistyössä tavoitteena on parantaa kiinteistökohtaisten jätteiden lajittelua, materiaalien kierrätystä ja vähentää polttokelpoisen jätteen määrää sekä nostaa erilliskerättyjen jättejakeiden laadun taso mahdollisimman korkeaksi. Kehittämistyö aloitettiin marraskuussa 2020 ja se jatkuu vuoden 2021 loppuun.

Sotainvalidien palvelutalo siirtyi kunnan omistukseen alkusyksystä 2019. Kevään 2020 aikana viimeiset asunnot tyhjenivät ja vapautuneisiin tiloihin saneerattiin tilat päiväkotia Väentuvan toimintaan. Korjaustyö valmistui elokuussa 2020. Nyt koko rakennus on Päiväkotia Väentuvan käytössä.

Kuluvana kesänä tehtiin rakennusten ulkoseinien maalaustöitä. Uuden maalipinnan saivat Pappilan, ns. väentupa (keltainen) rakennus, Kivipirtin puosa sekä Ketolantien paritalot.

Investointiosassa oli varaus terveyskeskuksessa olevan vanhan hoitotarvikejakeluhuoneen muuttamiseksi sosiaalipalvelutyöntekijöiden tiloiksi. Tilat päätettiin kuitenkin saneerata vanhalta kunnantalolta vapautuneen asunnon tiloihin. Korjaustyö valmistui tammikuussa 2021.

Temmestalo suljettiin touko-kesäkuun vaihteessa rakenne- ja kosteusteknisessä kuntotutkimusraportissa havaittujen vakavien vaurioiden perusteella. Päiväkotitoiminnan käyttöön tehtiin kesän aikana muutostöitä Temmeksen koulun eteläpäädyän luokkatilaan, opetusvälinevarastoon sekä aulatilaan. Takapihalle rakennettiin leikkipiha-alue sekä koulun piha-alue aidattiin. Toiminta tiloissa alkoi elokuussa.

Koivulassa havaittiin vesivahinko lokakuussa 2020. Rakennuksen päädyssä olevan parvekerakenteen kautta oli päässyt vuotamaan vettä rakennuksen välipohjaan. Välipohjan ja rakenteiden kosteusvaurioituneet materiaalit poistettiin ja muut rakenteet kuivattiin. Korjaustyö valmistui tammikuussa 2021.

Kunnantalon serverihuoneessa oli lämpöpumpun poistoletkusta tippunut vettä rakenteeseen. Lattia- ja seinärakenteet avattiin ja kuivatettiin. Tila valmistunee helmikuussa v. 2021. Kunnantalon yläkerran puulattiat hiottiin ja lakattiin.

Nahkuri kiinteistöihin tehtiin sisäilma- ja kosteustekniset kuntotutkimukset. Tutkimukset suoritti Kiwa Inspecta Oy.

Kuulammen koululle sekä Terveyskeskukselle laadittiin kuntoarviot. Kuntoarvioraportit sisälsivät myös kiinteistöjen pitkäntähtäimen suunnitelmat (PTS). Raportit laati Kiwa Inspecta Oy.

Tehtyjen tutkimusten ja korjausehdotusten pohjalta tehtiin sisäilmakorjauksia Kirkkomännikön koululla, Kuulammen koululla sekä kunnantalolla. Tutkimustyö Temmeksen koululla aloitettiin joulukuussa 2020.

Kiinteistökierrosten kutsut ehdittiin lähettää, mutta Koronan vuoksi niiden pitämisestä pidättäydyttiin. Kiinteistöjen vastuuhenkilöt toimittivat mahdolliset korjaustarpeet sähköpostilla.

Kiinteistöjen sähköisen huoltokirjan päivitys otettiin käyttöön 1.10.2020 alkaen. Uudessa järjestelmässä vikailmoituksen/palvelupyynnön pystyy tekemään kuka tahansa kiinteistöjen käyttäjä kunnan kotisivun kautta.

Pienet investoinnit 2020

- Vanha lääkärintalo purettiin. Purun suoritti VP Purku Oy.
- Sotainvalidien palvelutalon asuntopääty muutettiin päiväkotia Väentuvan käyttöön.
- Kunnantalon yläkerran lattiat hiottiin ja lakattiin.
- Kiinteistöautomaatiota modernisoitiin päivittämällä vanha alakeskus vanhainkoti Kotolassa sekä asentamalla uusi alakeskus Koivulan kiinteistöön.
- Murron koululla kunnostettiin huonetila terveydenhoitajan tilaksi.
- Kattojen tarkastus- ja kunnostustöitä aloitettiin Murron koululla, Toukovakassa sekä Käpytikassa. Työt valmistuvat keväällä 2021.

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Palvelun yleistavoite

Tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita ruoka- ja siivouspalveluita.

Kuvaus palveluista ja tarkoituksesta

Ruoka- ja siivouspalvelujen tavoitteena on tuottaa laadukkaita tukipalveluja kouluille, päiväkodeille ja hoitolaitoksille. Kotona asuville ikääntyneille tuotetaan palveluja ateriapalvelujen muodossa. Ruokalistat laaditaan valtion ravitsemusneuvottelukunnan suositusten mukaisesti. Ruokapalvelujen tavoitteena on lähiruuan ja kasvisruoan suosiminen ja vakiinnuttaminen ruokalistoille. Siivoussopimukset laaditaan asiakkaan tarpeiden mukaisesti kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Strategiset valinnat	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit / Tavoitetaso	Toteutuminen
Luodaan mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle.	Ammattitaitoinen henkilöstö, jonka osaaminen on hyvä Työssä jaksaminen parantuu	Koulutukset Liikuntasetelit, virkistyspäivä. Avoin ja vuorovaikutuksellinen työyhteisö, säännölliset palaverit, työohjeet ajantasaiset	1–2 krt / vuosi. Ruuanvalmistuksen tehostuminen ja siivoustyön tehostuminen Työntekijän työssä jaksaminen paranee, kuormitus vähenee 1 / 6vko henkilöstöpalaveri	100
Vuorovaikutus on avointa ja osallistavaa	Laadun kehittäminen Kustannustehokkuus	Asiakastyytyväisyyskyselyt siivouspalveluissa päiväkodit ja kunnantalo. Ruokapalvelut koulut ja vanhukset Ruokailutilojen ja ruokailun sujuvuuden ja viihtyvyyden kehittäminen Kilpailutuksiin vaikuttaminen omien tarpeiden mukaan. Jamix-tuotannonohjauksen käyttäminen	Asiakaspalautteet Ruokalatoimikunta / ruoka-agentti (Kuumlampi) Hankintatyöryhmiin osallistuminen ja vaikuttaminen Tuotannonohjauksen käyttäminen	50 100 100
Kuntataloudessa huolehditaan hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista	Toiminta on talousarvion ja toimintasuunitelman mukaista	Talouden ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausittain. Henkilökunta etsii aktiivisesti omassa työssään kehittämisen kohteita, arvioi omaa työtään kriittisesti	Osavuosi- ja kuukausiraportit	Talousarviossa pysyminen Uuden oppiminen ja työn mielekkyys
Edistetään paikallislähtöistä yrittäjyyttä ja lähiruokaa	Lähiruokaa tarjotaan vähintään yhdellä aterialla. Kasvisruokapäivä kerran viikossa kouluissa ja päiväkodeissa	Lähiruokapäivät Lähiruokatuottajien tunnettavuuden lisääminen	Lähiruokapäivä 2 krt/6 vkoa. Lähiruokatuotteita esille kouluissa	100

Ruoka- ja siivouspalvelut	Talousarvio 2020 €	Toteutuma 2020 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Toimintatuotot	1 768 361	1 588 841,03	179 519,97	89,8
Toimintakulut	-1 728 776	- 1 542 426,01	- 186 349,99	89,2
Toimintakate	39 585	46 415,02	- 6 830,02	117,3

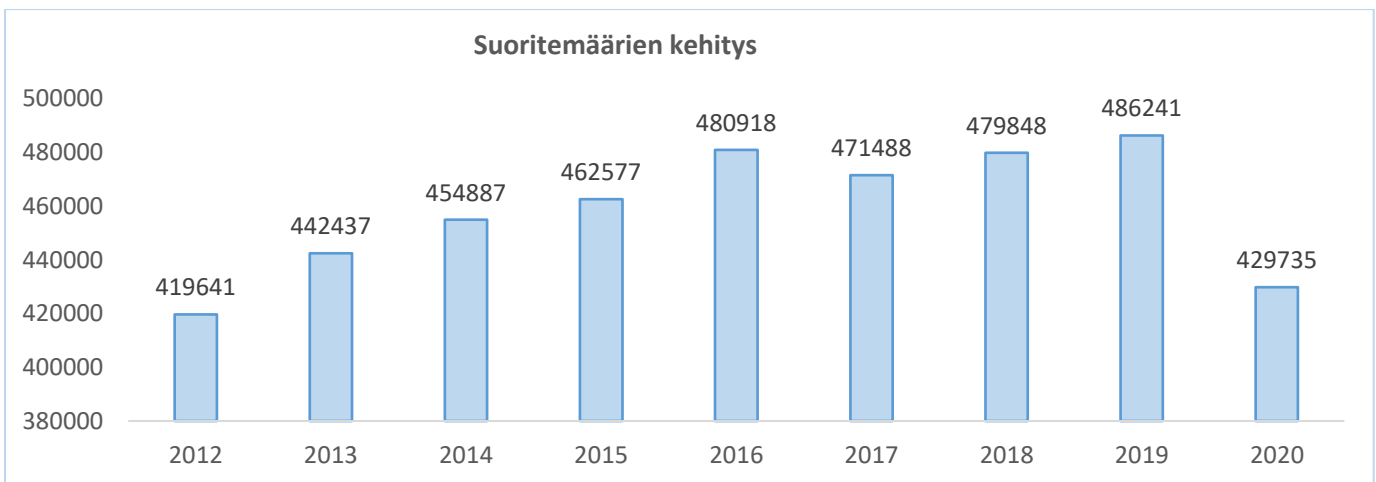
Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet 2020

Ruokapalvelut

Vuoden alussa toteutettiin asiakastyytyväisyyskyselyt kotipalveluateria-asiakkaille ja 5–9 luokan oppilaille. Kyselyjen tarkoituksena oli saada selville asiakkaiden mielipiteitä tarjottavasta ruuasta, ja saada palautetta sekä kehittämisideoita. Asiakaspalautteita on otettu huomioon kuuden viikon kiertävässä lounaslistan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lisäksi lounaslistoja on muokattu enemmän asiakaslähtöiseen suuntaan ja tarpeeseen. Yhteistyötä on lisätty ruokalapalavereiden muodossa koulujen ja päiväkotien välillä. Elintarvikehankinnoissa pyrittiin käyttämään lähialueen tuottajia ja toimittajia niin paljon kuin mahdollista. Syksyllä toteutettiin Suomalaisen ruuan päivä ja Lähiruokapäivä. Elintarvikehankinnoista ruuan kotimaisuusaste vuonna 2020 oli 88,6 % (v.2019 oli 84,7 %).

Maaliskuussa alkanut koronapandemia heijastui toimintaan koko kevään ja loppuvuoden ajan. Tukipalveluja sopeutettiin muuttuvaan tilanteeseen yhteistyössä Sivistys- ja hyvinvointiosaston kanssa. Osan oppilaista siirtyessä etäopetukseen, ruokapalveluiden henkilöstön työpanosta keskitettiin siivouspalveluiden käyttöön. Huhtikuussa etäoppilaille tarjottiin mahdollisuus lämpimään koululounaaseen ateriapaketin muodossa n. viikon verran ja tämän jälkeen ruokarahana toukokuun puoleen väliin saakka. Toukokuussa oppilaat palasivat takaisin kouluun.

Kaaviossa suoritemäärien kehitys, nähdään selvästi, miten Koronapandemia on vaikuttanut suoritemääriin. Suoritemäärän lasku selittyy sillä, että koululounasta / ruokarahaa, ei tarjottu etäopiskelun alussa, ulkoista myyntiä ei ollut ennakkoidusti, mm. Perunamarkkinat ja Virkeä vanhuus -tapahtumat peruuntuivat ja muita tilaisuuksia ei järjestetty.

Siivouspalvelut

Koronapandemian alkaessa siivouksen tasoa ja tiheyttä nostettiin useissa kiinteistöissä. Koulujen ollessa kiinni, tiloissa tehtiin mittavia perussiivouksia kevään ja kesän aikana.

Huhtikuussa aloitti määräaikaissa työsuhteessa siivoustyönohjaaja. Hänen johdolla siivouspalveluiden toimintaa on kehitetty ja muokattu vallitseva tilanne huomioiden. Koronapandemian takia, terveyskeskuksen henkilöstömitoitusta lisättiin 2,5 henkilöön.

Henkilöstön työssäjaksamisen tukemiseksi, osa laitoshuoltajista ehti osallistua työterveyshuollon järjestämään ergonomiakoulutukseen. Kun koronarajoitukset sallivat, pidetään lopulle henkilöstölle vastaava koulutus. Lisäksi henkilöstö osallistui uusien työmenetelmien ja välineiden koulutukseen. Työtä on räätälöity mahdollisuuksien mukaan ja työnkiertoa jatkettu. Henkilöstöpalavereita on pidetty tarpeen mukaan yksikkökohtaisesti koronarajoitukset huomioiden. Henkilöstöä on kannustettu uuden oppimiseen, oman työn arviointiin ja kehittämiseen.

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitase. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja –asetuksia kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

Kustakin tuloslaskelman ja taseen erästä on esitetty vertailutieto edelliseltä vuodelta.

5.2 Tyrnävän kunnan tuloslaskelma

Tuloslaskelma

Toimintatuotot	01.01.-31.12.2020		01.01.-31.12.2019	
Myyntituotot	748 376,83		999 489,24	
Maksutuotot	1 789 345,41		1 530 074,52	
Tuet ja avustukset	436 463,83		472 798,24	
Muut toimintatuotot	1 081 343,45	4 055 529,52	1 052 370,33	4 054 732,33
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-14 515 103,59		-14 160 749,96	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 846 584,06		-2 824 312,08	
Muut henkilösivukulut	-568 641,97		-315 106,06	
Henkilöstökorvaukset ja muut	189 552,52		210 661,59	
Palvelujen ostot	-19 995 638,21		-18 804 757,26	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 341 518,66		-2 264 297,55	
Avustukset	-1 646 956,69		-1 668 759,68	
Muut toimintakulut	-528 458,56	-42 253 349,22	-548 701,65	-40 376 022,65
Toimintakate		-38 197 819,70		-36 321 290,32
Verotulot		19 898 900,65		19 720 675,22
Valtionosuudet		21 800 848,00		18 800 041,00
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä				
Korkotuotot	10 842,87		5 088,61	
Muut rahoitustuotot	18 932,65		21 092,76	
Korkokulut	-270 556,34		-278 275,39	
Muut rahoituskulut	-18 042,65	-258 823,47	-21 561,52	-273 655,54
Vuosikate		3 243 105,48		1 925 770,36
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 035 640,23		-2 009 116,81
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät		-231 206,97		268 041,65
Tilikauden tulos		976 258,28		184 695,20
Poistoeron lisäys (-) ja vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		976 258,28		184 695,20

5.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	1.1 - 31.12.2020	1.1 - 31.12.2019
Vuosikate	3 243 105,48	1 925 770,36
Satunnaiset erät	-231 206,97	268 041,65
Tulorahoituksen korjauserät	90 765,23	-160 915,77
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 115 954,27	-783 689,65
Rahoitusosuudet investointimenoihin		16 071,66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	173 782,72	263 108,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 160 492,19	1 528 386,88
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-22 770,42	5 825,90
Antolainauksen lisäykset	-22 770,42	-6 501,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	12 326,90
Lainakannan muutokset	-628 639,71	-1 552 993,13
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	3 046 736,40
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 028 639,71	-3 199 729,53
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	2 400 000,00	-1 400 000,00
Tyrnävän Sotavammaistentukiyhdistys Ry	133 946,00	-300 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-91 763,50	-225 407,37
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 336,25	-1 595,09
Vaihto-omaisuuden muutos	705,72	17 914,73
Saamisten muutos	-310 834,98	-150 322,19
Korottomien velkojen muutos	216 029,51	-91 404,82
Rahoituksen rahavirta	-609 227,63	-2 072 574,60
Rahavarojen muutos	1 551 264,56	-544 187,72
Rahavarat 31.12.	1 569 366,39	18 101,83
Rahavarat 1.1.	18 101,83	562 289,55
Rahavarojen muutos	1 551 264,56	-544 187,72

5.4 Kunnan tase

Kunnan tase

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 092 928,90	49 388 338,39	OMA PÄÄOMA	14 168 245,60	13 191 987,32
Aineettomat hyödykkeet	1 251 176,20	1 475 608,65	Peruspääoma	11 245 843,00	11 245 843,00
Aineettomat oikeudet	7 401,42	25 675,32	Muut omat rahastot	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	1 243 774,78	1 449 933,33			
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	1 946 144,32	1 761 449,12
Aineelliset hyödykkeet	42 199 175,12	43 292 922,58	Tilikauden ali/ylijäämä	976 258,28	184 695,20
Maa- ja vesialueet	5 813 925,82	5 778 707,17	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Rakennukset	32 261 321,21	33 375 358,27	Poistoero	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 975 926,00	4 037 605,32	PAKOLLISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	26 724,81	44 347,95	Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	35 453,87	35 453,87	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	92 456,87	93 961,73
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	85 823,41	21 450,00	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Sijoitukset	4 642 577,58	4 619 807,16	Lahjoitusrahastojen pääomat	995,23	995,23
Osakkeet ja osuudet	4 294 125,40	4 294 125,40	Muut toimeksiantojen pääomat	91 461,64	93 961,73
Muut lainasaamiset	22 770,42	0,00	VIERAS PÄÄOMA	36 903 306,37	37 313 580,32
Muut saamiset	325 681,76	325 681,76	Pitkäaikainen	25 201 318,62	28 225 279,84
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	91 461,64	92 966,50	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 201 318,62	28 215 280,01
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	9 999,83
Muut toimeksiantojen varat	91 461,64	92 966,50	Lyhytaikainen	11 701 987,75	9 088 300,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 979 618,30	1 118 224,48	Joukkovelkakirjalaina	3 000 000,00	600 000,00
Vaihto-omaisuus	43 636,12	44 341,84	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 099 183,34	3 099 183,34
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	9 999,84	14 678,33
Muu vaihto-omaisuus	43 636,12	44 341,84	Ostovelat	2 567 586,65	2 361 240,33
Saamiset	1 366 615,79	1 055 780,81	Muut velat	448 080,57	378 649,16
Pitkäaikaiset saamiset	331 906,00	197 960,00	Siirtovelat	2 577 137,35	2 634 549,32
Lainasaamiset	331 906,00	197 960,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	51 164 008,84	50 599 529,37
Muut saamiset	0,00	0,00	TASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Lyhytaikaiset saamiset	1 034 709,79	857 820,81	Omavaraisuusaste %	27,70	26,07
Myyntisaamiset	564 799,20	492 328,24	Suhteellinen velkaantuneisuus	80,70	87,64
Muut saamiset	400 682,59	280 492,57	Velat ja vastuut % käyttötu-loista	81,76	88,27
Siirtosaamiset	69 228,00	85 000,00	Kertynyt yli-/alijäämä €	2 922 402	1 946 144,32
Rahat ja pankkisaamiset	1 569 366,39	18 101,83	Kertynyt yli-/alijäämä € /asukas	442	293,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	51 164 008,84	50 599 529,37	Lainat 31.12., €/asukas	4 740	4 812,29
			Lainakanta 31.12.	31 310 501	31 939 141,51
			Lainat ja vastuut 31.12	31 820 090	32 206 822,38
			Lainat ja vastuut €/asukas	4 818	4 852,62
			Lainasaamiset	331 9906	197 960,00
			Kunnan asukasmäärä	6 605	6 637

5.5 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Toimintatuotot	15 414 940,09	15 008 292,58
Toimintakulut	-54 267 731,28	-51 982 055,26
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	94 970,42	42 546,24
Toimintakate	-38 757 820,77	-36 931 216,44
Verotulot	19 898 900,65	19 720 675,22
Valtionosuudet	23 795 126,86	20 722 101,29
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	13 052,21	7 473,54
Muut rahoitustuotot	24 581,66	30 928,89
Korkokulut	-283 724,38	-292 872,90
Muut rahoituskulut	-22 323,37	-23 653,23
Vuosikate	4 667 792,86	3 233 436,37
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 077 675,03	-3 003 451,28
Arvonalentumiset	-23,15	-100 553,59
Satunnaiset erät	-218 992,25	268 041,65
Tilikauden tulos	1 371 102,43	397 473,15
Tilinpäätössiirrot	29 655,05	9 767,87
Tilikauden verot	-1 172,41	-2 776,20
Laskennalliset verot	-8 904,58	-767,07
Vähemmistöosuudet	-28 884,55	-1 936,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 361 795,94	401 761,74

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut %	28,41	28,33
Vuosikate/Poistot %	151,67	107,65
Vuosikate euroa/ asukas	706,71	487,18
Asukasmäärä	6 605	6 637

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelma	1.1 - 31.12.2020	1.1 - 31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 667 792,87	3 233 436,47
Satunnaiset erät	-218 992,25	268 041,65
Tulorahoituksen korjauserät	6 774,39	-284 926,51
Tilikauden verot	-1 172,41	-2 776,20
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 144 831,07	-2 686 374,35
Rahoitusosuudet investointimenoihin	65 885,60	72 317,57
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	187 293,74	287 793,43
Toiminnan ja investointien rahavirta	562 750,87	887 512,06
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antosaamisten lisäykset	-31 588,22	-6 909,00
Antosaamisten vähennykset	1 224,00	12 734,90
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 135 200,00	4 202 736,40
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 197 273,06	-3 659 660,68
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 427 200,00	-1 404 196,05
Tyrnävän sotavammaistentukiyhdistys Ry	0,00	-300 000,00
Tyrnävän kuitu Oy	133 946,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18,10	-1,96
Vaihto-omaisuuden muutos	-99 502,85	5 423,82
Saamisten muutos	-188 329,92	-588 987,47
Korottomien velkojen muutokset	295 932,34	378 787,35
Rahoituksen rahavirta	1 476 790,19	-1 360 072,69
Rahavarojen muutos	2 039 541,04	-472 560,64
Rahavarat 31.12.	3 704 659,95	1 665 118,91
Rahavarat 1.1.	1 665 118,91	2 137 679,55
Rahavarojen muutos	2 039 541,04	-472 560,64

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-15 204 616,00	-16 187 066,20
Investointien tulorahoitus	114,44	123,69
Laskennallinen lainanhoitokate	1,01	0,75
Lainanhoitokate	1,42	0,89
Kassan riittävyys pv	6	3

Konsernitase

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	58 905 668,56	58 222 009,57	OMA PÄÄOMA	18 558 685,17	17 232 948,82
Aineettomat hyödykkeet:	1 502 338,87	1 731 712,51	Peruspääoma	11 245 843,00	11 245 843,00
Aineettomat oikeudet	1 345 885,14	1 599 557,28	Säätiöiden ja yhdistysten	2 287,36	2 287,36
Muut pitkävaikutteiset menot	79 064,36	88 880,37	Muut omat rahastot	284 565,71	311 070,76
Ennakkomaksut	77 389,37	43 274,86	Edellisten tilikausien ali/ylijäämä	5 664 193,16	5 272 015,86
Aineelliset hyödykkeet:	54 594 367,16	53 865 198,25	Tilikauden ali/ylijäämä	1 361 795,94	401 731,84
Maa- ja vesialueet	5 828 949,56	5 755 932,25	VÄHEMMISTÖOSUUDET	649 163,50	623 392,71
Rakennukset	40 390 061,46	41 383 844,54			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 340 752,34	4 329 863,37	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Koneet ja kalusto	863 613,68	866 252,83	VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	46 259,88	47 461,69	Poistoero	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 124 730,24	1 481 843,57	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
			PAKOLLISET VARAUKSET	429 036,89	430 531,16
Sijoitukset:	2 808 962,53	2 625 098,81	Muut pakolliset varaukset	429 036,89	430 531,16
Osakkuusyhteisöosuudet	1 448 584,22	1 380 969,95			
Muut osakkeet ja osuudet	903 707,53	820 852,95			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	294 278,95	314 217,57
Muut lainasaamiset	23 113,52	1 567,10	Valtion toimeksiannot	61 760,93	31 854,79
Muut saamiset	433 557,26	421 708,81	Lahjoitusrahastojen pääomat	6 221,73	5 851,57
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	292 728,48	312 649,01	Muut toimeksiantojen pääomat	226 296,29	276 511,21
Valtion toimeksiannot	61 760,93	31 854,79	VIERAS PÄÄOMA	46 788 592,80	45 127 554,78
Lahjoitusrahastojen erityiskate	5 098,04	4 751,55	Pitkäaikainen	32 136 093,98	33 227 216,48
Muut toimeksiantojen varat	225 869,51	276 042,67	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 231 619,63	31 356 081,05
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 521 360,27	5 193 986,46	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	9 999,83
Vaihto-omaisuus:	377 284,35	277 781,50	Liittymismaksut ja muut velat	1 896 588,54	1 853 228,54
			Ostovelat	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	209 780,52	124 449,74	Laskennalliset verovelat	7 885,81	7 907,06
Keskeneräiset tuotteet	974,37	1 709,56	Lyhytaikainen	14 652 498,82	11 900 338,30
Valmiit tuotteet	122 893,34	107 280,36	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 378 883,36	3 274 616,69
Muu vaihto-omaisuus	43 636,12	44 341,84	Lainat julkisyhteisöiltä	9999,84	14 678,33
Ennakkomaksut			Saadut ennakot	104,57	162,45
SAAMISET	3 439 415,97	3 251 086,05	Ostovelat	3 299 055,53	3 107 952,82
Pitkäaikaiset saamiset:	335 454,33	200 555,62	Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	600 000,00
Lainasaamiset	331 906,00	197 960,00	Muut velat	671 833,91	555 391,38
Muut saamiset	627,41	233,99	Siirtovelat	4 292 621,61	4 347 536,63
Siirtosaamiset	2 920,92	2 361,63	Laskennalliset verovelat		-
Lyhytaikaiset saamiset:	3 103 961,64	3 050 530,43	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	66 719 757,31	63 728 645,04
Myyntisaamiset	1 629 838,30	1 583 019,01			
Lainasaamiset	725 664,72	742 824,16	Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019
Muut saamiset	522 861,06	492 508,10	Omavaraisuusaste %	27,82	27,04
Siirtosaamiset	225 597,56	232 179,16	Suhteellinen velkaantuneisuus	79,16	81,38
Rahoitusarvopaperit	102 466,82	102 720,63	Velat ja vastuut prosenttia käyttötu-loista	80,81	82,75
Osakkeet ja osuudet	142,33	142,33	Kertynyt ylijäämä €	7 025 989,10	5 673 747,70
Sijoitukset rahamarkkinainstru-mentteihin	102 324,49	102 578,30	Kertynyt ylijäämä € /asukas	1 063,74	854,87
Rahat ja pankkisaamiset	3 602 193,13	1 562 398,28	Konsernin lainat €/asukas	5 544,36	5 313,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 719 757,31	63 728 645,04	Konsernin lainakanta	36 620 502,82	35 263 282,96
			lainat ja vastuut 31.12.	37 601 136,71	36 024 129,37
			Lainat ja vastuut €	5 692,83	5 427,77
			Konsernin lainasaamiset	725 664,72	940 784,10
			Kunnan asukasmäärä	6 605	6 637

6 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätöksen liitetietoja koskevat säännökset ja ohjeet

Liitetietojen sisällöstä on säädetty pääosin kirjanpitolaisissa ja -asetuksissa. Kunnan tilinpäätöksen liitetietojen laatimissa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolain 3 luvun sekä kirjanpitoasetuksen 2 ja 4 luvun säännöksiä.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Liitetietojen ryhmittely

Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskeviin liitetietoihin.

Kunnan konsernitilinpäätöksen liitetietoina esitetään soveltuvin osin vastaavat tiedot kuin kunnan tilinpäätöksen liitetietoina.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennen 1.1.2013 hankituissa hyödykkeissä vanhan poistosuunnitelman mukaisesti ja 1.1.2013 jälkeen hankituissa hyödykkeissä uuden poistosuunnitelman mukaisesti.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon, paitsi öljyvarasto, joka on merkitty 31.12.2020 mukaisella litrahinnalla.

Rahoitusomaisuus on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Suomalaisessa kirjanpitoikäntäntössä nykyisin aikaisempien tilikausien virheet ja laskentaperiaatteiden muutokset kirjataan aikaisempien tilikausien ylijäämän oikaisuksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tytäryhteisö Tyrnävän Vesihuolto Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen, kuntayhtymät omistusosuuden suhteessa ja osakkuusyhteisöistä Hirsijärven Vesi Oy ja Tyrnävän Kuitu Oy pääomaosuus-menetelmällä. Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

KILA:n kuntajaosto on päivittänyt konsernitilinpäätöksen yleisohjetta joulukuussa 2015. Merkittävimmät muutokset koskevat poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittelyä.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan. Tytäryhteisöjen poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Muutoksen myötä pyritään antamaan parempi kuva kuntakonsernin omasta pääomasta huomioiden kuntalain perusteella tehtävät konsernitilinpäätökseen perustuvat alijäämäisyystarkastelut.

6.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Euroa	Konserni 2020	Konserni 2019	Kunta 2020	Kunta 2019
Yleishallinto	325 239,00	387 965,32	268 521,73	308 970,56
Sosiaali- ja terveystoimet	10 244 203,47	9 764 819,49	1 429 234,53	1 114 064,62
Opetus- ja kulttuuritoimet	1 345 255,61	1 507 661,42	967 742,42	998 792,91
Yhdyskuntapalvelut	2 379 356,64	2 579 619,60	1 390 030,84	1 632 904,24
Muut palvelut	1 120 885,37	768 226,85	0,00	0,00
Kunnan toimintatuotot yhteensä	15 414 940,09	15 008 292,68	4 055 529,52	4 054 732,33

Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	2020	2019
Kunnan tuloverot	18 633 997,65	18 387 136,75
Osuus yhteisöveron tuotosta	422 376,00	408 346,86
Kiinteistövero	842 527,00	925 191,61
Verotulot yhteensä	19 898 900,65	19 720 675,22

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	20 138 138,00	19 764 632,00
<i>Sitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)	6 966 137,00	6 757 092,00
<i>Sitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 037 344,00	-964 591,00
Verotulomenetysten korvaus	2 700 054,00	0,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	21 800 848,00	18 800 041,00

Kunnan palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	15 305 102,52	14 473 009,58
Muiden palvelujen ostot	4 690 535,69	4 331 747,68
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	19 995 638,21	18 804 757,26

Suunnitelman mukaiset poistot

Poistot tase-erittäin	2020	2019
Aineettomat oikeudet	18 273,90	28 774,12
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	72 212,55	6 066,67
Rakennukset	1 155 695,47	1 138 261,74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	771 835,17	810 613,51
Koneet ja kalusto	17 623,14	25 400,77
Yhteensä	2 035 640,23	2 009 116,81

Aineettomat hyödykkeet	tasapoisto	5 v
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v
Talousrakennukset	tasapoisto	15 v
Vapaa-ajanrakennukset	tasapoisto	20 v
Asuinrakennukset	tasapoisto	40 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet, kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännös-poisto	15 %
Koneet ja kalusto	tasapoisto	5 v

Valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman perusteiden pohjalta kunnanhallitus hyväksyy aineettomien hyödykkeiden osalta ja aineellisissa hyödykkeissä rakennusten ja rakennelmien sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat, jotka pohjautuvat arvioon hyödykkeiden taloudellisesta käyttöajasta ottaen huomioon esim. rakennuksen tai rakennelman käyttötarkoituksen ja rakentamistavan tai muita käyttöaikaan olennaisesti vaikuttavia seikkoja

Tyrnävän kunta

Poistosuunnitelma 1.1.2013 jälkeen hankittuihin hyödykkeisiin

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	2–5 vuotta*	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5–20 vuotta*	tasapoisto
Liikearvo	2–5 vuotta*	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2–5 vuotta*	tasapoisto
Muut	2–5 vuotta*	tasapoisto

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–50 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20–30 vuotta	tasapoisto
Talousrakennukset	10–20 vuotta	tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20–30 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	30–50 vuotta	tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15–20 %	menojäännöspoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	10–25 %	menojäännöspoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	10–20 %	menojäännöspoisto
Vedenjakeluverkosto	7–10 %	menojäännöspoisto
Viemäriverkko	7–10 %	menojäännöspoisto
Kaukolämpöverkko	10–15 %	menojäännöspoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	15–20 %	menojäännöspoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20–22 %	menojäännöspoisto
Maakaasuverkko	12–15 %	menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15–20 %	menojäännöspoisto
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15–25 %	menojäännöspoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15–20 %	menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	20–25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20–25 %	menojäännöspoisto

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet	4–7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5–10 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10–15 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5–10 vuotta	tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5–15 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3–5 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta	tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset 1.1.*)	15 109,60	52 088,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	15 109,60	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	15 109,60	52 088,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12 *)	0,00	15 109,60	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	415 421,56	442 423,76	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	13 615,33	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	27 002,20	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	429 036,89	415 421,56	0,00	0,00
Yhteensä	429 036,89	430 531,16	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	157 827,28	165 833,91	157 827,28	165 833,91
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	7 086,26	3 200,18	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	164 913,54	169 034,09	157 827,28	165 833,91
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
maa- ja vesialueiden myyntitappio	0,00	0,00	0,00	0,00
rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
muut myyntitappiot	21 220,16	5 744,02	0,00	4 918,14
Myyntitappiot yhteensä	21 220,16	5 744,02	0,00	4 918,14

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet	5 421 032,76	5 353 248,41	5 413 902,95	5 378 684,30
Kiinteistöjen liittymismaksut	407 916,80	402 683,84	400 022,87	400 022,87
Muut maa- ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 828 949,56	5 755 932,25	5 813 925,82	5 778 707,17

Pysyvien vastaavien hyödykkeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeet €	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	1 475 608,65	1 475 608,65	5 778 707,17	33 375 358,27	4 037 605,32	44 347,95	35 453,87	21 450,00	43 292 922,58
Lisäykset tilikauden aikana			51 174,10	290 250,92	710 155,85			61 373,41	1 115 954,28
Rahoitusosuudet tilikaudella	133 946,00	133 946,00							
Vähennykset tilikauden aikana			15 955,45						15 955,45
Siirrot erien välillä									
Tilikauden poisto	90 486,45	90 486,45		1 155 695,47	771 835,17	17 623,14			1 945 153,78
Arvonlennukset ja niiden palautukset				248 592,51					248 592,51
Poistamaton hankintameno 31.12.									
Arvon korotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12	1 251 176,20	1 251 176,20	5 813 925,82	32 261 321,21	3 975 926,00	26 724,81	35 453,87	85 823,41	42 199 175,12

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset €	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina ja muut saamiset				
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Osakkeet osakkuus ja muut omist.yht	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Oulunkaupungin jätehuolto	Palautus kelpoiset liittymismaksut	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		2 483 714,28	1 165 932,41	644 478,71			325 681,76	0,00	4 619 807,16
Lisäykset								22 770,42	22 770,42
Vähennykset									
Hankintameno 31.12.									
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.		2 483 714,28	1 165 932,41	644 478,71			324 681,76	22 770,42	4 642 577,58

Omistukset muissa yhteisöissä

Hirsijärven vesi Oy ja Tyrnävän kuitu Oy ovat yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitaseeseen.

Asunto-osakeyhtiöitä ei ole yhdistelty konsernitaseeseen. (Eivät ole suuruudeltaan olennaisia)

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Omasta pääomasta €	Vieraasta pääomasta €	Tilikauden voitto/tappio €
Tytäryhteisö						
Tyrnävän Vesihuolto Oy	Tyrnävä	68 %		1 304 126,64	1 941 690,50	59 483,80
Kuntayhtymät						
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Oulu	1,36 %		2 606 828,85	2 025 857,32	175 963,86
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	1,05 %		18 555,01	9 970,11	3 363,66
Oulun seudun koulutus-kuntayhtymä OSAO	Oulu	2,70 %		2 539 400,19	1 070 254,24	55 239,28
Osakkuus- ja muut omistusyhteisöt						
Asunto Oy Kirstinkuja	Tyrnävä	39,50 %		165 604,87	28 645,61	9,88
Asunto Oy Tyrnävän Murto	Tyrnävä	30,80 %				
Hirsijärven Vesi Oy	Muhos	46,80 %		417 570,86	85 563,83	52 687,86
As Oy Murron Miinanmutka	Tyrnävä	28,50 %		156 384,38	241,66	0,00
As Oy Temmeshovi	Tyrnävä	30,38 %		120 405,05	325,62	-43,24
As Oy Kotipesä	Tyrnävä	22,79 %		125 513,72	213,78	531,98
As Oy Tyrnävän Koivupuisto	Tyrnävä	25,21 %				
As Oy Temmeksenrivi	Tyrnävä	33,30 %		34 314,28	168,46	32,94
Tyrnävän Kuitu Oy	Tyrnävä	49,00 %		217 269,23	1 013 912,77	38 799,18

Saamisten erittely

Saamisten erittely	2020		2019	
	Pitkäaikaiset €	Lyhytaikaiset €	Pitkäaikaiset €	Lyhytaikaiset €
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset				11 222,98
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	11 222,98
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		20,44		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	20,44	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00		0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	20,44	0,00	11 222,98

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät €	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot	2 920,92	2 361,63		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 920,92	2 361,63		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Tasausrahastolaskutus	36 800,36	39 850,50		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	87 591,91	107 381,60	63 750,00	85 000,00
EU-tuet ja avustukset	24 787,25	21 894,81	0,00	0,00
Muut tulojäämät	76 418,04	65 052,25	5 478,00	0,00
Tulojäämät yhteensä	225 597,56	232 179,16	69 228,00	85 000,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	225 597,56	232 179,16	69 228,00	85 000,00

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoman erittely €	Konserni 2020	Konserni 2019	Kunta 2020	Kunta 2019
Peruspääoma 1.1.	11 245 843,00	11 245 843,00	11 245 843,00	11 245 843,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	11 245 843,00	11 245 843,00	11 245 843,00	11 245 843,00
Osuus ky:n oman pääoman lisäyksestä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 287,36	2 287,36	0,00	0,00
Muut omat rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muun oman rahaston pääoma 1.1.	311 070,76	308 593,90	0,00	0,00
Siirrot rahastoon tilikaudella	26 505,05	2 476,86	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Muun oman rahaston pääoma 31.12.	284 565,71	311 070,76	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 272 015,86	7 441 524,92	1 761 449,12	4 074 782,43
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 664 193,16	5 272 015,86	1 946 144,32	1 761 449,12
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 361 795,94	401 731,84	976 258,28	184 695,20
Oma pääoma yhteensä	18 558 685,17	17 232 948,82	14 168 245,60	13 191 987,32

Pitkäaikaiset velat (Erääntyvät viiden vuoden kuluttua)

Pitkäaikaiset velat €	2020	2019
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 814 973,26	15 803 760,60
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	12 814 973,26	15 803 760,60

Vieras pääoma

Vieras pääoma	2020		2019	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot				
Ostovelat		10 450,09		2 713,53
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		10 450,09		2 713,53
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		678 421,89		644 360,19
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		678 421,89		644 360,19
Velat osakkuus tai muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		688 871,98		647 073,72

Shekkitililimiitti

Shekkilimiitti€	2020	2019
Tyrnävän osuuspankki FI14 5483 0120 0000 34		
Luotollisen shekkitilin limiitti 31.12	168 187,93	168 187,93
Käyttövara 31.12	168 187,93	153 409,88

Joukkovelkakirja lainat

Joukkovelkakirja lainat	2020	2019
Kuntatodistuslainat, alle 1 v	3 000 000,00	600 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	3 000 000,00	600 000,00

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	303 048,50	205 392,48	248 822,00	82 685,00
Menojäämät	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	2 878 148,82	2 807 454,19	1 911 540,88	1 904 374,13
Korkojaksotukset	41 068,50	38 689,47	37 058,74	37 865,53
Muut menojäämät	1 070 355,79	1 296 000,49	379 715,73	609 624,66
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 292 621,61	4 347 536,63	2 577 137,35	2 634 549,32

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Velkojen vakuudet, kiinnitykset kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Vuokravastuiden määrä

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	313 833,76	318 775,65	0,00	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	583 432,85	350 569,08	509 589,41	267 680,87
Maa-alueiden vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut vuokravastuut	83 367,28	91 501,68	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	980 633,89	760 846,41	509 589,41	267 680,87
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	363 212,98	364 045,80	210 127,52	139 664,28
Siitä PPP-hankkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	926 480,00	2 126 480,00	800 000,00	2000 000,00
Jäljellä oleva pääoma	601 022,27	604 302,65	541 544,00	528 000,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 490 151,97	1 923 568,90	1 490 151,97	1 923 568,90
Jäljellä oleva pääoma	597 702,84	742 565,29	597 702,84	742 565,29

Muut taloudelliset vastuut

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Rantaroustin koulun ylläpitosopimus 2017–2037	5 575 927,50	5 913 862,5	5 575 927,50	5 913 862,50
Sopimusvastuut yhteensä	5 575 927,50	5 913 862,5	5 575 927,50	5 913 862,50
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Johdannaisopimukset				
Koronvaihtosopimus, Kuntarahoitus Oyj				
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa on tehty yksittäisen lainan korkoriskinsuojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista ko-roista kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Koronvaihtosopimus on kertalyhentei-nen. Sopimus erääntyy 10.10.2021				
Käypä arvo	- 1639,18	-3 254,08		
Kohde-etuuden arvo	136 000,00	136 000,00		
Vastuusitoumukset: Technopolis Oyj	4 463,03	0,00		
Vammaispalvelulain mukaisesti tuleva tuetun asumi-sen vastuu	0,00	2 082,71		
Sitoumukset avustukseen OSAO	265 600,54	131 126,04		
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 950 707,83	3 569 071,60	3 359 837,23	3 359 837,23
Perustamishankkeiden valtionosuudet	3 520 747,05	3 520 747,05	3 520 747,05	3 520 747,05

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2020	2019
Kunnan vastuu takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	44 272 896	40 685 151
Kunnan vastuu takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,0	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	27 586	26 768

Tilintarkastajan palkkiot €	2020	2019
Tarkastusyhteisö A		
Tilintarkastuspalkkiot	12 729,08	13 806,72
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0,00	0,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	12 729,08	13 806,72

Luottamusmiehiltä perityt puolueverot €	2020	2019
Tyrnävän kokoomus Ry	1 020,00	931,00
Tyrnävän Perussuomalaiset Ry	459,00	423,00
Tyrnävän Sosiaalidemokraatit	1 260,00	1 745,00
Suomen Keskusta Tyrnävän paikallisosasto	5 762,25	6 174,75
Yhteensä	8 501,25	9 273,75

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilikauden aikana käytetyt kirjanpito tase-erittelyiden sisältö

Päivä- ja pääkirjat

Myyntireskontra

Ostoreskontra

Tase-erittely, saldonselvitykset

Tase-erittelyn liiteosa, saldonselvitysten liitteet

Tilinpäätös erittely

Tilinpäätöstä täydentävät tiedot

- paperilla

- 10 v

Atk-kirjanpito

ProEconomica - käyttöomaisuuskirjanpito

Konserni-ohjelma

- Atk-ohjelmaa koskevat tiedot, menetelmäkuvauskirjat

- 10 v. sen tilikauden päättymisestä, jota menetelmä koskee

Palkkaluettelo/palkkakortit

- Paperilla

- 50 v

Tasekirja

Tase-erittely

- Sidottuna

- Säilytetään pysyvästi(sp)

Käytetyt tositelajit ja tositenumerot

- sisältyy tasekirjaan

- sp.

Säilytyspaikka

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Kunnantalo/Väliarkisto

Sähköiset järjestelmät

Sähköiset järjestelmät

Sähköiset järjestelmät

TK/Päätearkisto

TK/Päätearkisto

TK/Päätearkisto

TK/Päätearkisto

TK/päätearkisto

Tyrnävän kunta

Tositelajit

Tositelaji		Kuluva tilivuosi 2020			2021		
		Alaraja	Yläraja	Käytetty	Alaraja	Yläraja	Käytetty
001	Muistiot	001001	002999	001904	001001	002999	001054
006	Jaksotukset	006001	006999	006000	006001	006999	006000
007	Vyörytykset	007001	007999	007000	007001	007999	007000
008	Oikaisut tilinavaussaldoihin	008001	008999	008000	008001	008999	008000
009	Käyttöomaisuusviennit	009000	009999	009000	009000	009999	008999
010	Tiliotetositteet	010001	011999	010000	010001	011999	010000
011	Kassatositteet	012001	012999	012000	012001	012999	012000
151	Myyntireskontra/Viitesuoritukset	021001	021999	021999	021001	021999	021057
019	Elatusturva						
221	Myyntireskontrasuoritukset	020001	020999	020999	020001	020999	020204
301	Palkat	030001	030999	030223	030001	030999	030021
404	Ostoreskontralaskut	615001	635000	615000	615001	635000	615000
450	Ostoreskontran suoritukset	450001	459999	450181	450001	459999	450150
490	Toimeentulotuki	049001	049999	049187	049001	049999	049015
601	Sähkö - ja vesilaskutus	610001	601999	610000	610001	601999	610000
602	Asuinhuoneistojen vuokrat	611001	614999	611291	611001	614999	611164
603	Taiteen perusopetus	639500	639999	639513	639500	639999	639499
604	Kansalaisopiston laskutus	640001	649999	640000	640001	649999	640000
605	Liikuntatoimen laskutus	650001	659999	650232	650001	659999	650007
606	Sekalaiset laskut (vanhat)	660001	669999	660000	660001	669999	660000
608	Lakeuden Palveluyhdistyksen ateriat	680001	689999	680000	680001	689999	680000
609	Rakennusvalvontamaksut	690001	699999	690127	690001	699999	690005
611	Maanvuokralaskutus	710001	719999	710024	710001	719999	710000
614	Asuntolan vuokralaskut	720001	729999	720000	720001	729999	720000
617	Tontin vuokraus ja myynti	730001	739999	730029	730001	739999	730007
618	Aamu- ja iltapäivätoiminta	740001	749999	740549	740001	749999	740060
620	Yritysten vuokrat	750001	759999	750250	750001	759999	750082
622	Ph /Kokonaiskustannuslaskutus	760001	769999	760000	760001	769999	760000
623	Nuorisotoimen laskutus	770001	779999	770021	770001	779999	770000
624	Tonttivuokrat	780001	789999	780344	780001	789999	780002
625	Muu laskutus/Yleishallinto	790001	799999	790006	790001	799999	790010
626	Muu laskutus/Perusturva	800001	809999	800438	800001	809999	800055
627	Muu laskutus/ Sivistystoimi	810001	819999	810115	810001	819999	810014
628	Muu laskutus/ Tekninen toimi	820001	829999	820280	820001	829999	820018
629	Effica -Varhaiskasvatus	830001	839999	832052	830001	839999	830224
630	Maatalouden laskutus	840001	841999	840015	840001	841999	840000
640	Asuntolainalaskutus	870001	879999	870000	870001	879999	870000
654	Päivähoitolaskutus ei käytössä	840001	849999	840000	840001	849999	840000
661	Mediatri- Terveyspalvelut	850001	859999	857228	850001	859999	851234
682	Vanhustyölaskutus	860001	869999	861736	860001	869999	860001